

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE OMŠENIE

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2015 - 2024

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Omšenie na roky 2015 - 2024
Územné vymedzenie :	Trenčiansky kraj, okres Trenčín, obec Omšenie – ŠÚJ 506354
Územný plán obce schválený:	nie
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2015 - 2024
Verzia	1.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Omšenie	
Erb	Vlajka
Základné údaje	
Kraj:	Trenčiansky
Okres:	Okres Trenčín
Región:	Stredné Považie
Poloha:	48°54'05"S 18°13'31"V
Nadmorská výška:	333 m.n.m.
Rozloha:	24,36 km ² (2 436 ha)
Počet obyvateľov:	1 996 (31. 12. 2014)
Hustota obyvateľstva:	81,94 obyv./km ²
Nacionále	
PSC	914 43
ŠÚJ	506354
ECV	TN
Tel. predvoľba	+421-32
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad Omšenie
	Omšenie 330
	914 43 Omšenie
Web:	www.omsenie.sk
E-mail:	ocu.oms@stonline.sk, starosta@omsenie.sk
Telefón:	032 / 659 72 29
Fax:	032 / 659 72 15

OBSAH

1 ÚVOD	5
ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE OMŠENIE	12
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE.....	13
2.1. HISTÓRIA OBCE.....	13
2.2. PRÍRODNÉ POMERY	14
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	21
2.4. DOPRAVA.....	23
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	25
2.6. OBYVATEĽSTVO.....	32
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	39
2.8. BÝVANIE	41
2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE	43
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE.....	46
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA.....	47
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO	49
2.13. ŠPORT.....	49
2.14. KULTÚRA.....	50
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA.....	51
2.16. STRAVOVACIE A REŠTAVRAČNÉ SLUŽBY	51
2.17. CESTOVNÝ RUCH	52
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2010 – 2014	52
2.19. SAMOSPRÁVA	53
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	53
2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR	55
3 SWOT ANALÝZY	55
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ.....	57
3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	58
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	59
3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	59
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	60
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO.....	61
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT	62
3.8 KULTÚRA.....	63
3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	64
3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	65
3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE	66
3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN .	67
STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE OMŠENIE	75
4 VÍZIA A POSLANIE OBCE OMŠENIE	75
5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	78
PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE OMŠENIE.....	86
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	87
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	87
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	88
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	89
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	89
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	90
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	91
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	91
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	92
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	93
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE.....	93
6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY	94
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	94
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	95
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	96
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	96
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	96
6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	97
6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	98
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	99
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	100

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	100
REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE OMŠENIE	102
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE OMŠENIE	103
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR	104
7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN	106
8 AKČNÝ PLÁN	107
8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	107
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	108
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	110
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	111
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	112
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	114
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	115
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	117
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	118
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	119
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	120
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE OMŠENIE	122
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	123
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	123
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	125
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	126
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	127
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	129
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	130
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	132
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	133
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	134
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	135
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	136
10 ZÁVER	142
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	143

1 ÚVOD

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Omšenie s výhľadom do roku 2024 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Omšenie sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Omšenie, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Omšenie na roky 2015 - 2024
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OZ a komisií: - komisie sociálnej, finančnej a správy obecného majetku, predseda komisie kultúry, vzdelávania, športu a mládeže, životného prostredia, výstavby a územného plánovania, komisie na ochranu verejného poriadku, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO a PO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou www stránky, prostredníctvom zasadnutí OZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2015 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávaní, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		

Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Omšenie je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

Miestnej úrovni

- **PHSR mikroregiónu Teplica 2007-2013**
- Program odpadového hospodárstva,
- **Viacročný rozpočet**

Národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom Slovenskej republiky na roky 2014-2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.
- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- Sektorový operačný program, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- **Regionálna integrovaná územná stratégia, 2014-2020**
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR TNSK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
- Národný program reforiem, máj 2012,
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
- Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
- 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
- Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania

Nadnárodnej úrovni

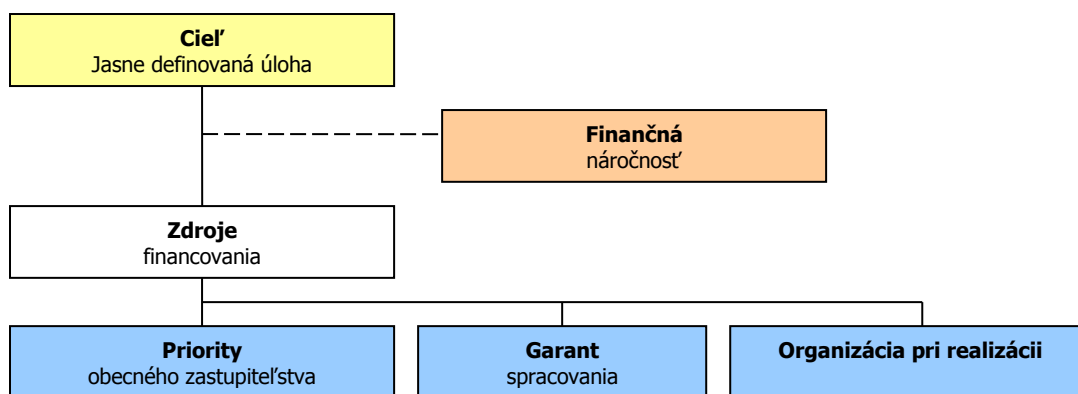
Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celošťátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Omšenie je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Omšenie. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

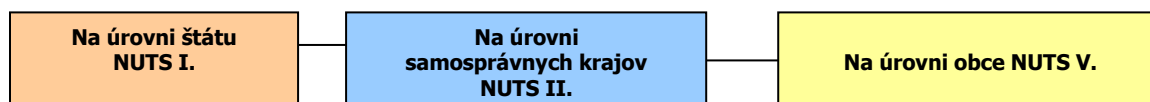
Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorit celého kraja zohráva významnú úlohu Trenčiansky samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaistovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obce okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2014 - 2020.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Omšenie nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Omšenie boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Omšenie má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2020 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Operačné programy (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EÚ. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2020 vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2020:

- 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- 2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- 3) zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
- 4) podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
- 5) podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
- 6) ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
- 7) podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
- 8) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
- 9) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- 10) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- 11) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov
- moderná a profesionálna verejná správa

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EÚ: Partnerskej dohody a operačných programov.

Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ / Investičná priorita	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVŠ SR	1a, 10		EFRR, ESF
			MH SR	1b, 3	
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR	MF SR	2 7a,b,c,d	KF, EFRR
3	Ľudské zdroje (ĽZ)	MPSVR SR	MV SR	9	EFRR, ESF
			8,9,10,		
			MZ SR	9a	
			MŠVVŠ SR	10	
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	MDVRR SR	4c	KF, EFRR
			MH SR	4,7e	

			4,5,6,		
			MV SR	5b	
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR	MK SR	6c	ESF, EFRR
			VÚC	5,6,7,9,10	
				5,6,7,9,10,	
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR		11	EFRR, ESF
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR		11	EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR			EPFRV
9	Rybné hospodárstvo	MPaRV SR			EFNRH
10	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK			EFRR
11	Interact, Urban	RO budú určené zo strany EK			EFRR

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

rozmer – 2

PHRSR obce Omšenie integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Omšenie 2015 – 2024 integruje a nadväzuje a aktualizuje - PHSR mikroregiónu Teplice 2007-2013, nadväzuje na viacročný rozpočet, program odpadového hospodárstva a iné dokumenty. PHRSR obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020, Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+.

rozmer – 3

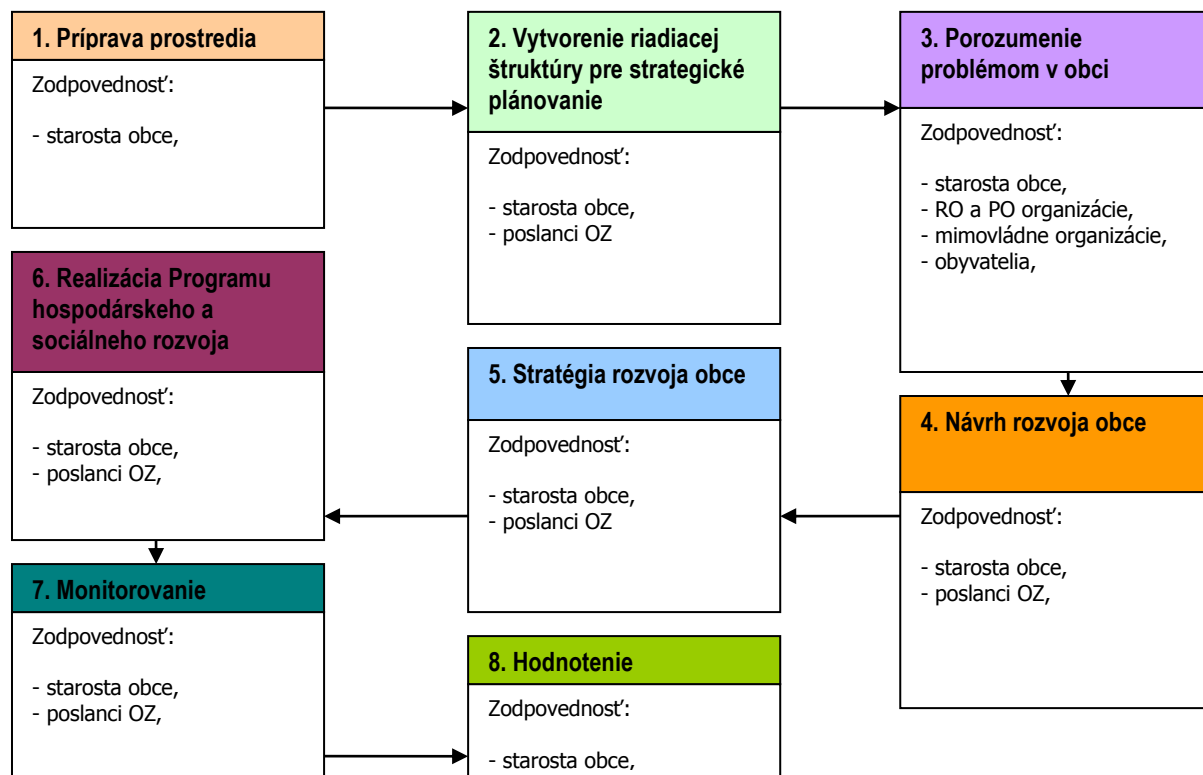
Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy PHRSR, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy. PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

1	Vyvolanie dopytu v obci Omšenie. Sformovanie prvej pracovnej skupiny. Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť. Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. Príprava informačnej stratégie. Zapojenie všetkých účastníkov procesu.
2	Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR. Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry. Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluprácu verejnosti.
3	Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. Zhodnotenie silných a slabých stránok obce. Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj obce v jednotlivých oblastiach.
4	hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určujú pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať, cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja, prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji, regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj. Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít.
5	Systém sledovania realizácie PHRSR. Spracovanie konečnej verzie PHRSR. Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti. Schválenie PHRSR zastupiteľstvom.
6	Uskutočňovanie plánu. Ročné vyhodnocovanie plánu. Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR. Priebežné vyhľadávajú a zapájajú nových partnerov. Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR.

Zdroj: Woleková, Mežianová, 2004, s.14 – 17.

Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce **Omšenie**

2015 - 2024

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Z hľadiska administratívneho členenia je obec sídlom okresu Trenčín súčasťou Vyššieho územného celku Trenčín.

Základná charakteristika obce Omšenie (k 31.12.2013)

Kód obce	518727
Názov okresu	Trenčín
Názov kraja	Trenčiansky
Štatút obce	obec
PSČ	914 43
Telefónne smerové číslo	+421-32
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1113
Nadmorská výška obce - mesta v m	333
Celková výmera územia obce [ha]	2436
Hustota obyvateľstva na km ²	81,94
Zdroj: ŠÚ SR	

Leží v juhozápadnej časti Strážovských vrchov v doline potoka Teplička, 5 km východne od Trenčianskych Teplíc. Osídlenie územia dokladajú archeologické nálezy z doby kamennej. Prvá zmienka o obci Messan je v tzv. zoborskej listine z r. 1113. Obyvateľstvo sa zaoberalo chovom dobytka, šitím súkenných odevných častí a tkáčstvom, v obci pracovala valcha a píla. Medzi Trenčianskymi Teplicami a Omšením sa nachádza vodná nádrž. V časti Baračka je rekreačné stredisko. V okolí sú dve prírodné rezervácie, Omšenská Baba (668 m n. m.) a Žihľavník-Baske (954 m). Pod vrcholom Baske sa nachádza turistická chata, postavená v r. 1936. V obci sa buduje kanalizačná sieť. V obci stojí rím. kat. kostol Narodenia Panny Márie, postavený v prvej polovici 13. stor., pôvodne románsky, v r. 1802 bol prestavaný. Pamiatkovo chránený vzácny objekt. V obci sa narodil náboženský spisovateľ Daniel Krman (www.naseobce.sk, 11.7.2015).

2.1 HISTÓRIA OBCE

Obec Omšenie i keď nikdy neoplývala veľkým bohatstvom, jej obyvatelia sa vyznačovali pracovitosťou, srdečnosťou a štedrosťou. Dokázali obec zveľadiť až k dnešnej podobe. Cesta však nebola ľahká ani jednoduchá. Mala svoje zákruty, neúspechy i víťazstvá. Za prvú písomnú zmienku vďaka obec úmyslu pápeža Jána XXII. (1316-1334) vyberať pápežský desiatok na plánovanú križiacku výpravu, ktorá sa však nikdy neuskutočnila. Ján XXII. poslal v tom čase do Uhorska legátov Raimunda de Bonofato a Jakuba Berengaria, ktorí navštívili jednotlivé farnosti a po vybratí desiatkov vyhotovili veľký register, v ktorom figuruje „plebanus de Misen“. Register pochádza z rokov 1332 až 1337. Táto zmienka o farárovi Omšenia svedčí o existencii sídla väčšieho rozsahu a významu, pretože dokladá existenciu farnosti a nepriamo aj kostola. V tom čase bol „Misen“ kráľovským pozemkom. Ľudovít I. Veľký (1343-1382) z rodu Anjouovcov v roku 1348 daroval „Missyn“ bratom Mikulášovi a Štefanovi, synom Jakuba z Baračky (dnes Bardoňovo), ktorí sa o rok neskôr na pozemku usadili. Po smrti bezdetného Mikuláša v roku 1365 kráľ Ľudovít dal jeho pozemky svojmu príbuznému, kniežaťu Vladislavovi Opol'skému, ale zakrátko uznal nepravosť a Omšenie sa opäť dostalo do držby Štefana z Baračky. Koncom 14. storočia sa ako ďalší vlastníci Omšenia uvádzajú Bošániovci. Synovia Štefana z Baračky dostali od kráľa Žigmunda Luxemburského (1387-1438) závetné právo, na základe ktorého v roku 1395 prenechali „Myssen“ Ladislavovmu synovi Jakubovi a Tomášovmu synovi Dominikovi – tí ho vlastnili v roku 1406. František Noffry s Jánom Horváthom požiadali v roku 1472 kráľa Mateja Korvína o udelenie Omšenia, avšak Bošániovci a Kistapolcsányiovci proti tomu vzniesli protest. Najväčšími pozemkovými vlastníkmi zostávali Baračkaiovci, ktorí si neskôr postavili kúriu v miestnej lokalite, dodnes nesúcej meno Baračka. Podľa daňového súpisu Trenčianskej župy z roku 1532 malo „Mssen“ 12 port (poddanských usadlostí) a ako zemepán je uvedený Pavol Baračkai, ktorý patril k najvýznamnejším predstaviteľom rodu. V roku 1528 velil Zápoľského posádke na Trenčianskom hrade. Keď hrad obliehalo vojsko Ferdinanda Habsburského, presvedčil posádku, aby sa vzdala. Ferdinand ho za to odmenil funkciou podžupana Trenčianskej stolice. Baračkai bol od roku 1550 provizorom čiže hospodárskym správcom Trenčianskeho hradu a panstva. Rod Baračkaiovcov vymrel niekedy po roku 1631 Štefanom. Ich majetky v Omšení zrejme prešli do vlastníctva Bošániovcov. Reformácia zasiahla Omšenie plným prúdom. Vidno to z toho, že kostol i fara prešli do rúk evanjelikov. Roku 1663 je ako farár uvedený Matej Domko. U neho našli útočisko manželka Krmanovci (Daniel Krman st. bol evanjelický kňaz pochádzajúci z Motešíc), ktorým sa 28. augusta 1663 narodil syn Daniel, neskoršie tiež evanjelický kňaz a spisovateľ, patriaci k významným činiteľom slovenského kultúrneho života. (Pri príležitosti 300. výročia jeho narodenia v roku 1963 mu bola odhalená pamätná tabuľa, umiestnená pri vchode do budovy základnej školy.) Roku 1674 bol kostol vrátený katolíckej cirkvi. Nový farár Matej Šoltýs našiel v Omšení, Hornej a Dolnej Porube samých protestantov, preto začal s rekatolizáciou. V nepokojných rokoch Rákociho povstania v omšenskej farnosti pôsobil evanjelický kňaz, no po Rákociho porážke bol kostol s farnosťou opäť vrátený katolíckej cirkvi. Počet filiálok omšenskej farnosti sa v roku 1803 zmenšil o Hornú Porubu. Od uvedeného roku zostali pod správou omšenského farára len Omšenie a Dolná Poruba. Obyvatelia sa v minulosti venovali prevažne roľníctvu. Ako poddaní mali povinnosť pracovať na panských poliach. Tieto náležali predovšetkým Bošániovcovi, ktorí boli i patrónmi kostola. Život roľníkov bol veľmi tvrdý. Museli pracovať veľmi ťažko a hlavne tí, ktorí mali vlastnú usadlosť. K biede prispievali aj stavovské povstania a turecké nebezpečenstvo. Ústne tradované povesti viažuce sa k lokalite zvanej Turkovice naznačujú, že v októbri 1663 sa Turci dostali až do Omšenia, hoci ono v zozname sedemnástich vypálených dedín na Považí nefiguruje. Obyvatelia Omšenia boli chudobným horským ľudom, ktorý si musel svoj chlieb práčne dobývať. S obyvateľmi susedných obcí spravidla vychádzali dobre, len zriedkavo dochádzalo k sporom, najčastejšie kvôli rúbaniu lesov, zájmaniu dobytka, zaberaniu pozemkov a robeniu škôd prípadne kvôli hraniciam chotára.

Obecná pečať datovaná 1604 nepriamo naznačuje, že už v 17. storočí mal značný význam aj chov oviec. Tereziánsky urbár z roku 1772 presne stanovil robotné povinnosti menovaných sedliakov a želiarov obce. V roku 1843 predal Šimon Bošáni Omšenie i s Baračkou barónovi Šimonovi Sinovi, majiteľovi trenčianskeho hradného panstva. Zrušenie poddanstva roku 1848 uľavilo obyvateľom dediny a predstavovalo prvý krok k zlepšovaniu ich životov. Panská pôda pozvoľna prechádzala do rúk roľníkov a vznikali gazdovské rody, ktoré však následkom delenia majetku medzi všetkých potomkov chudobneli. V druhej polovici 19. storočia zhoršili biedu obyvateľov mnohé požiare. Najväčší bol požiar v septembri 1887, kedy zorelo 8 usadlostí. Až 34 rodín a 136 ľudí prišlo o strechu nad hlavou i celý skromný majetok. Povodne sa našťastie nevyskytovali často. V tomto období obec v mnohých smeroch závisela na Židovi Leopoldovi Haasovi, ktorý mal v prenájme celý panský majer patriaci Ifigénii des Castries. Haas si od panstva kúpil dom a v ňom zriadil obchod s krčmou. Predával na dlh a keď dlžníci nedokázali zaplatiť, vyžiadali si ich role. Takýmto počínaním zbohatol a stal sa takpovediac pánom Omšenia. Podobne si počínal i jeho syn Adolf. Týchto úžerníkov sa obec zbavila až v októbri 1918, keď ich zadlžení občania vyrabovali, takže radšej všetko predali a odišli bývať do Trenčína. Svojvôľu Haasovcov sa obyvatelia Omšenia pokúsili obmedziť založením úverového družstva v roku 1905. Štyri roky nato majetok grófký Ifigénie odkúpila peštianska banka a od nej vtedajší omšenský richtár. Po veľkej úmrtnosti v radoch detí následkom brušného týfusu v roku 1910 nariadil príslušný župný úrad vybudovanie vodovodu, ktorý bol dokončený v roku 1912. Boli vybudované pouličné výtokové ventily, odkiaľ ľudia brali vodu do vedier. Vypuknutie prvej svetovej vojny zasiahlo do osudov každej omšenskej rodiny. V tejto vojne padlo 47 mužov a 16 bolo ranených: iba šiesti sa z bojísk mohli vrátiť domov. Dozvukmi vojny boli hlad, bieda a utrpenie. Vznik Československa tieto dozvuky výraznejšie nepotlačil, priniesol však oslobodenie spod maďarizačného jarma a nádeje na lepšiu budúcnosť. Vzmáhala sa osveta a kultúrne dianie: obec sa stala členom Matice slovenskej, bola založená knižnica, mládež pod vedením organistu v škole hrávala divadelné predstavenia. V roku 1927 sa prestavoval a renovoval kostol a v roku 1929 si obec založila dobrovoľný hasičsky zbor, ktorý podliehal zemskej hasičskej jednote na Slovensku. Tridsiate roky priniesli veľkú hospodársku krízu, ktorá zhoršila životnú úroveň väčšiny obyvateľstva. Navzdory chudobe sa roku 1938 v spolupráci so správcom farnosti podarilo z finančnej zbierky občanov postaviť v obci kultúrny dom. Počas druhej svetovej vojny sa charakter obce v podstate nezmenil. Vojnové útrapy zažili občania na jar roku 1945, kedy cez Omšenie tri týždne prechádzala frontová línia. Nemci sa silou-mocou držali v dedine, ale sovietski a rumunskí vojaci ich napokon prinútili k ústupu. Oslobodenie obce nastalo 10. apríla 1945. Druhá svetová vojna si taktiež vyžiadala svoje obeť: niektorí občania zahynuli na východnom fronte ako vojaci Slovenskej armády, iní ako členovia partizánskych skupín v boji proti fašizmu. Takmer pred oslobodením Omšenia 6.3.1945 guľkou okupačného vojaka prišla o život v blízkosti svojho domu aj mladá 21 ročná dievčina Katarína Čmelková. Padlým bol v roku 1964 v areáli školy odhalený pomník. V Omšení bol po oslobodení ustanovený Národný výbor. Následky vojny pretrvávali v podobe nedostatku potravín a ďalšieho tovaru. Po februárovom prevrate roku 1948 prevzali moc komunisti. Zveľaďovanie a budovanie obce napredovalo mil'ovými krokmi, zdokonaľovali sa služby obyvateľstvu výstavbou základnej školy, materskej školy a obchodného domu. V päťdesiatych rokoch bolo obec elektrifikovaná a do Omšenia bola zavedená pravidelná autobusová doprava. Nové priemyselné závody v okolitých mestách poskytovali občanom dostatok pracovných príležitostí. Založením JRD v roku 1959 bola socializácia obce zavŕšená. Život v nej sa postupne skvalitňoval. Pribúdali nové moderné rodinné domy. Budovanie pokračovalo v sedemdesiatych a v osemdesiatych rokoch. Novembrové udalosti roku 1989 priniesli politicko-spoločenské zmeny v štáte, ktoré sa v nasledujúcom roku prejavili aj v obci. Občania si zvolili nové obecné zastupiteľstvo v priamych voľbách. Nasledovala príprava a realizácia viacerých projektov, čím sa úspešne nadviazalo na rozvoj obce za socializmu. Zmena politického systému podnietila okrem iného aj rozvoj drobného podnikania. O dianí v obci od roku 1995 až dodnes informuje miestne periodikum – štvrťročník Omšenské noviny. Počet kultúrnych, športových a spoločenských aktivít stúpá (10.7.2015, <http://www.omsenie.sk/index.php/historia>).

Vymedzenie územia

Obec Omšenie sa nachádza v juhozápadnej časti Strážovských vrchov, len 5 kilometrov na východ od kúpeľného mesta Trenčianske Teplice. Omšenie svojou polohou patrí k horským obciam. Z hľadiska administratívneho členenia je obec sídlom okresu Trenčín súčasťou Vyššieho územného celku Trenčín.

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia

Strážovské vrchy sú geologicky súčasťou pásma jadrových pohorí v pásme Centrálnych Západných Karpát. Strážovské vrchy sú miocénnou hrast'ovou štruktúrou, ktorá porušuje staršiu príkrovovú stavbu. Ako jadrové pohorie sú zaujímavé aj pre existenciu dvoch kryštalinických masívov: Malej Magury a Suchého vrchu. Pohorie susedí na juhu s podunajskou panvou, resp. jej Bánovskou kotlinou, na juhovýchode s Hornonitrianskou kotlinou, na východe vo Fačkovskom sedle s Malou Fatrou a s pohorím Žiar. Zo severozápadu pohorie ohraničuje Ilavská kotlina a bradlové pásmo. Na severe sa stýka s horninami vnútrokarpatského paleogénu Súľovských skál, domanšinsko-mojtínskym paleogénom a Žilinskou a Rajeckou kotlinou. Na západe hraničí s Trenčianskou kotlinou a na juhozápade v Jastrabianskom sedle s Považským Inovcom (Vass, D., 1988). Prevažnú časť územia tvorí vrchovinná až hornatinná neosídlená lesnatá krajina (90%), nižšie časti sú odlesnené a premenené na lúky a pasienky (10%) (11.7.2015, http://www.sopsr.sk/natura/doc/inf_brozury/Strazovske_vrchy.pdf).

Strážovské vrchy, na rozdiel od iných pohorí centrálnokarpatského oblúka, nemajú ústredný chrbát. Sú rozbrázdnené všetkými smermi hustou sieťou kotlín a hlbokých údolí. O nevšednej geomorfologickej členitosti svedčí aj rozptätie nadmorských výšok na pomerne malom území: Nadmorská výška vrcholov a hrebeňov sa pohybuje medzi 600 – 1213 m.n.m., dolín a kotlín 315 – 655 m.n.m.. Najvyšším

vrcholom územia je Strážov (1213 m.n.m.) (10.7.2015, <http://www.sopsr.sk/>). Najvyšším vrchom v okolí obce je vrch Baske (954,9 m.n.m.), Nárožná (877,9 m.n.m.) a zo severnej strany vrch Baba (667,9 m.n.m.). Stred obce sa nachádza vo výške 322 m.n.m..

Morfoštruktúrnou osobitosťou Strážovských vrchov je nedostatok jednotnej klenby, charakteristickej pre ostatné jadrové pohoria Západných Karpát. Členitosť kryštallického jadra, ale i morfoštruktúrna členitosť celých Strážovských vrchov je i dôsledkom charakteru neskoroalpínskeho vrásnenia. To nemalo zjednocujúci charakter, ale naopak, spôsobilo rozčlenenie do viacerých skupín. Morfológická členitosť Strážovských vrchov sa odráža v hojnosti dolín a potokov nasmerovaných k hlavným dvom tokom, a to k Váhu a Nitre. Najväčšími prítokmi Váhu zo Strážovských vrchov sú toky Rajčianka, Domanižanka, Pružinka, Zásalský, Mojtínsky potok a **Teplička** (Mahel', 1985).

Geologické pomery

Obec Omšenie je súčasťou Strážovských vrchov. Z hľadiska geologického majú Strážovské vrchy mimoriadne pestré zloženie s typickou príkrovovou stavbou. Kryštallické jadro pohoria je malé, odhalené iba v najjužnejšej časti CHKO v okolí osád Cobriál, Koškárovci a Šindliarovci. Na povrch tu vystupujú granodiority, kremité biotitické pararuly a grafitické ruly. Na kryštalinikum sú v okolí Gápľa viazané hydrotermálne kremenné žily s drobným výskytom olovnatých a zinkových rúd. Z minerálov obsahujú, okrem kremeňa, kalcitu, hematitu a sideritu, galenit, sfalerit a pyrit. Severný okraj tohto kryštalinika lemuje úzky pruh obalovej malomagurskej jednotky (kremence, bridlice, vápence a dolomity). Podstatnú časť pohoria tvoria však silne zvrásnené a presúvané mezozoické komplexy. Strážovské vrchy vznikli vo vrchnej kriede počas hlavnej horotvornej alpínskej fázy, ktorá bola veľmi silná a vytvorila príkrovovú stavbu. V Strážovských vrchoch máme zachované všetky subtranské príkrovy: križňanský, chočský a strážovský. Atraktívne skalné dominanty v tejto oblasti tvoria trosky strážovského a chočského príkrovu, ktoré sa nasunuli na križňanský príkrov. Vyskytujú sa tu jednotky pribradlovej zóny – manínsky príkrov s pribradlovým paleogénom, ktoré zväzujú centrálnu Karpaty s bradlovým pásmom. Hlavnými horninami, ktoré tvoria tieto príkrovy sú sedimentárne (usadené) horniny, predovšetkým vápence a dolomity. Križňanský príkrov je vlastne súborom sedimentárnych sérií, z ktorých sú najcharakteristickejšie séria belianska a zliechovská. V belianskej sérii výrazne prevládajú sedimenty plytkovodnejšie, tzv. kordillierového typu (krinoidové vápence, svetlé organogénne vápence s rohovcami, tmavosivé vápence a dolomity, kremence, pieskovce, bridlice). Zliechovská séria je typom hlbokomorských sedimentov (tmavosivé vápence a slieňovce, bridlice, rohovcové radioláiové vápence), ktoré dosahujú značných mocností (až do 500 m). Chočský príkrov priestorovo zaberá veľkú časť Strážovských vrchov a je plocho uložený na Križňanskom príkrove. Miestami buduje celé horské skupiny (Strážov), inde len trosky ako pozostatky pôvodne súvislého príkrovu. Taktiež je tvorený viacerými sedimentačnými sériami. Čiernovážska séria je budovaná predovšetkým dolomitmi pre bielovážsku sú charakteristické sivé až tmavosivé vápence s rohovcami, tmavosivé bridlice a slieňovce. Strážovský príkrov tvorí severnú oblasť Strážovských vrchov, priliehajúcu k vnútrokarpatskému paleogénu a tvorí i menšie trosky na chočskom príkrove. Vyznačuje sa prítomnosťou svetlých vápencov tzv. wettersteinského typu. Keďže prevažná časť Strážovských vrchov je budovaná vápencami, viažu sa k nim aj krasové javy. Máme tu rozsiahle krasové oblasti ako Mojtínsky kras, či kras v okolí Strážova. Stretávame sa s podzemnými ale i povrchovými formami krasu. Z povrchových sa tu vyskytujú krasové jamy, škrapy (možno nájsť na Hrubej Kačke, vrchole Bosmán) a z podzemných jaskyne a priepasti. V Strážovských vrchoch evidujeme cca 200 väčších i menších jaskýň. Väčšina z nich je ťažko dostupná a v niekoľko málo z nich sa zachovala i ojedinelá sintrová výplň v podobe rozličných kvapľových útvarov. Odrazom zložitého geologického i geomorfologického vývoja územia je i jeho riečna sieť a množstvo prameňov. Strážovské vrchy sa vyznačujú vynikajúcou kvalitou podzemných vôd, čoho výsledkom bolo ich vyhlásenie za chránenú vodohospodársku oblasť. Viaceré pramene majú charakter krasových prameňov, napr. v doline Radotíná, pod Mojtínom, alebo v NPR Manínska tiesňava. Tu na severozápadnom úpätí Veľkého Manína je niekoľko málo výdatných minerálnych prameňov (10.7.2015, http://www.sopsr.sk/strazovskevrchyweb/geologia_content.html#strazovky).

Pôdne pomery

Podľa atlasu krajiny (2002) sa v Strážovských vrchoch vyskytuje v závislosti od morfológie terénu a geologickej stavby desať typov pôd. V najvyšších častiach Strážovských vrchov budovaných mezozoickými súvrstvami sú vyvinuté rendziny kambizemné a kambizeme rendzinové, v ostatnom území sú to rendziny a kambizeme rendzinové. V najvyšších častiach kryštalinika sú to kambizeme

podzolové, v nižších častiach kambizeme modálne kyslé. Vo vnútrohorských dolinách sú zastúpené prevažne kambizeme modálne a kultizeme nasýtené. Na styku Strážovských vrchoch a Ilavskej kotliny sa vyskytujú hnedozeme luvizemné a luvizeme, hnedozeme kultizemné, fluvizeme kultizemné. Bánovskú kotlinu pokrývajú pseudogleje modálne kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé, luvizeme modálne kultizemné a pseudoglejové (Gregor M., 2007, s.11).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Omšenie od roku 2004.

Výmera územia v ha.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celk. výmera úz. obce	2436,09	2436,09	2436,09	2436,09	2436,09	2436,09	2436,09	2436,09	2436,09	2436,09	2436,09
Pol'nohosp. pôda - spolu	826,85	826,80	826,77	826,68	825,78	812,15	825,16	825,13	825,01	824,96	824,84
- orná pôda	224,69	224,69	224,67	224,67	224,62	224,73	224,76	224,74	224,73	224,73	224,57
- záhrada	32,89	32,85	32,84	32,76	32,75	32,39	32,07	32,06	31,97	31,92	31,95
- ovocný sad	2,14	2,14	2,14	2,14	2,14	2,14	2,14	2,14	2,14	2,14	2,14
- trvalý trávny porast	567,12	567,12	567,12	567,11	566,27	552,89	566,19	566,19	566,18	566,18	566,18
Nepol'noh. pôda - spolu	1609,24	1609,29	1609,32	1609,41	1610,30	1623,94	1610,93	1610,95	1611,07	1611,13	1611,25
- lesný pozemok	1395,12	1395,11	1394,91	1394,89	1394,84	1394,80	1394,80	1394,80	1394,80	1394,80	1394,80
- vodná plocha	25,68	25,68	25,68	25,68	25,68	25,68	25,68	25,68	25,68	25,68	25,68
- zast. plocha a nád.v.	81,43	81,49	81,52	81,57	82,27	82,52	82,69	82,65	82,76	82,82	82,91
- ostatná plocha	107,01	107,02	107,22	107,28	107,52	120,95	107,76	107,83	107,84	107,83	107,86

Zdroj: 20.1.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z celkového hľadiska dochádza k redukcii poľnohospodárskej pôdy. K najväčším negatívnym zmenám došlo v sledovanom období v prípade záhrad, ktorých výmera klesla do roku 2014 na 31,95 ha. Výmera nepoľnohospodárskej pôdy vzrástla o 2 ha. Zastavané plochy a nádvoria boli zastúpené o rozlohe 82,91 ha. K nárastu došlo v prípade ostatných plôch, ktorých výmera stúpla na 107,86 ha.

Hydrologické pomery

Celkovo patrí územie do povodia rieky Váh. Vodné toky môžeme charakterizovať ako vodné toky s dažďovo - snehovým a snehovodažďovým typom režimu odtoku vrchovino - nížinnej oblasti. Akumulačné obdobie je v Strážovských vrchoch viazané na obdobie mesiacov december až február. Najvyššiu vodnosť majú vodné toky v období mesiacov marec až apríl, naopak najnižšiu vodnosť zaznamenávame v mesiaci október (Méryová, 2001). Priemerný ročný špecifický odtok sa v rámci územia Strážovských vrchov pohybuje v hodnotách od 5 až 10 do 15 až 20 l.s⁻¹.km⁻². Obcou preteká vodný tok Teplička. Je to ľavostranný prítok Váhu s dĺžkou 26,5 km. Pramení v Strážovských vrchoch, v podcelku Zliechovská hornatina, v priestore medzi vrchmi Vápeč (955,5 m n. m.) a Homôľka (906,6 m n. m.), v nadmorskej výške cca 560 m n. m. Spočiatku tečie juhozápadným smerom cez obec Dolná Poruba, na území ktorej priberá viaceré krátke prítoky z oboch strán. Následne sa stáča na západ, preteká niekoľkými osadami a po pribratí ďalších krátkych prítokov vstupuje do intravilánu obce Omšenie. Za obcou napája vodnú nádrž Teplička a pokračuje viac severozápadným smerom. Tečie okrajom časti Baračka, kde priberá pravostranný prítok spod Kamenných vrát, viac rozširuje svoje koryto a ďalej preteká Trenčianskymi Teplicami. Priberá ľavostranný prítok, tečúci časťou Červené Kopanice a vstupuje do Trenčianskej kotliny (11.7.2015, [https://sk.wikipedia.org/wiki/Tepl%C4%8Dka_\(pr%C3%ADtok_V%C3%A1hu\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Tepl%C4%8Dka_(pr%C3%ADtok_V%C3%A1hu))). Pod obcou je vybudovaná vodná nádrž. Myšlienka vybudovať vodnú nádrž poniže Železného mosta vznikla v roku 1957. Mala slúžiť na zachytávanie vody počas jarných prívalov a pre cukrovarnícku kampaň. Investorom bol Krajský národný výbor Bratislava, stavbu realizovali Vodné stavby Trenčín. S jej výstavbou sa začalo v roku 1964. Keď sa obyvatelia dozvedeli o výstavbe priehrady, ihneď začali s výstavbou chat v jej okolí (18.7.2015, <http://www.omšenie.sk/index.php/historia/vodna-nadr>). Vodná nádrž Teplička sa nachádza nad Trenčianskymi Teplicami pod obcou Omšenie. Rozloha tejto vodnej nádrže je 10 hektárov o objeme 0,300 miliónov metrov kubických. Je to umelá vodná nádrž, ktorá slúži hlavne pri regulácii odtokových pomerov. Kúpanie v nádrži je zakázané. Je tu možnosť rybolovu (15.7.2015, <http://www.turistika.cz/mista/vodna-nadrz-teplicka>).

Podzemné vody

Režim podzemných vôd je vo všeobecnosti podmienený štruktúrne – tektonickou stavbou, petrografickým zložením hornín a klimatickými činiteľmi. Základným štruktúrnym znakom jadrových pohorí Západných Karpát a teda aj Strážovských vrchov je superpozícia tektonických jednotiek nad sebou. Nahromadenie vápencovo-dolomitických komplexov a ich rozmiestnenie v hydrogeologicky priaznivej pozícii nad málo priepustnými členmi vytvorilo podmienky pre vznik významných akumulácií podzemných vôd. Celkovo je po hydrogeologickej stránke územie Strážovskej hornatiny veľmi pestré vzhľadom na to, že sa na jeho stavbe ako vyplýva z popisu geologických pomerov podieľa rad mezozoických jednotiek. Obalové jednotky a krížňanská jednotka vzhľadom na to, že na povrch vystupujú v prevažnej miere svojimi vyššími členmi (jura – krieda) nemajú hlavný hydrogeologický význam. Väčší hydrogeologický význam má manínska jednotka a to jej časť v Považskej Tepľej, kde vystupuje tzv. „manínske bradlo“. Jeho hydrogeologický význam je veľký s možnosťou využitia 90-110 l.s-1 krasových vôd.

Vymedzenie významných hydrogeologických štruktúr, ich odvodňovanie a orientačná bilancia V hodnotenom pohorí možno vymedziť 3 z hľadiska krasových vôd hydrogeologicky najvýznamnejšie oblasti, tvoriace ucelené hydrogeologické celky (Kullman in Mahel', 1976): oblasť I.: karbonatický komplex medzi Rajcom, Zemianskou Závadou, Košeckým Podhradím a Čičmanami. oblasť II.: karbonatický komplex mezozoika medzi Kšinnou, Omšením a Červeným Hostincom. oblasť III.: karbonatický komplex mezozoika medzi Zemianskými Kostolanmi, Nitrianskym Rudnom, Uhrovcom a Hradišťom.

Hodnotený karbonatický komplex triasu chočskej jednotky leží na hydrogeologicky nepriaznivých súvrstviach albu a neokómu nižšej jednotky. Podložie je zvrásnené v S – J smere a ponára sa k juhu, resp. je silne zvlnené, v smere V – Z, čím podstatne vplyva na režim krasových vôd. Chrbty antiklinál (smeru S – J) rozčleňujú nadložný krasový komplex na jednotlivé hydrogeologické povodia, pričom generálny smer podzemných vôd je k juhu až juhovýchodu. Celkove tento karbonatický komplex zaberá plochu cca 107 km². V dôsledku značnej erózie a morfológie podložia bol z tejto rozlohy hydrogeologicky oddelený morfológicky zjavný celok Žihlavníka (o ploche 28,8 km²) so sumárnym výstupom podzemných vôd medzi 171 – 679 l.s-1 podľa klimatických podmienok. Ďalší dielčí celok so samostatným režimom krasových vôd je medzi dielčím celkom Žihlavníka a polooknom podložia S od Horných Motešíc (23 km² – výstup podzemných vôd kolíše medzi 108 – 368 l.s-1). Ďalšia oblasť sa rozkladá medzi predchádzajúcou oblasťou a Červeným hostincem (23 km² – výstup podzemných vôd v prameňoch 39 – 47 l.s-1). Vzhľadom k rozlohe je odtok podzemných vôd z tejto oblasti nízky. Je možné, že podzemné krasové vody tejto oblasti súvisia s vodami predchádzajúcej oblasti. Najjužnejšiu časť JV od dielčieho celku Žihlavníka a karbonáty chočskej jednotky na obvode mezozoického okna pri Trebichave o ploche 30 km² odvodňujú sčasti pramene (39 – 74 l.s-1) a sčasti povrchové toky (Kullman in Mahel', 1976). Celkove z tohto komplexu na základe hodnotenia jeho dielčieho celku Žihlavníka so špecifickým odtokom podzemných vôd 10 – 11 l.s.km² (viacročný priemer) možno počítať v priemere s infiltračnou schopnosťou celého komplexu 107 km² na cca 1070 l.s-1. Celkovo z komplexu ako celku v prameňoch vyviera cca 400 – 1200 l.s-1 krasových vôd so značným rozkyvom výdatností v závislosti na klimatických pomeroch. Ak k tomuto množstvu ešte pripočítame určité predpokladané množstvo prestupujúce priamo do vodných tokov dochádzame k záveru, že nie sú predpoklady odkryť v tomto komplexe ďalšie veľmi významné zdroje krasových vôd. Nevylučuje to možnosť podrobným prieskumom získať ďalších niekoľko málo desiatok l.s-1 krasových vôd (Kullman in Mahel', 1976) (Gregor M., 2007, s.17-19).

Klimatické pomery

Z činiteľov ovplyvňujúcich tvorbu prírodných množstiev podzemných vôd sú v Strážovských vrchoch dôležité zrážky, teplota vzduchu a evapotranspirácia. Rozmiestnenie jednotlivých klimatických oblastí v Strážovských vrchoch je kontrolované geomorfologickými pomermi a nadmorskou výškou. Podľa Atlasu krajiny (2002) najvyššie položené územia s nadmorskou výškou nad 900 m n.m. tvorí klimatická oblasť okrsku C1 (okrsok mierne chladný s priemernými júlovými teplotami 12 – 16 °C). Územia s nadmorskou výškou od 500 – 900 m n.m. tvorí klimatická oblasť okrsku M7 (okrsok mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinový, s priemernými júlovými teplotami do 16 °C). Najnižšie položené časti Strážovských vrchov s nadmorskou výškou do 500 m n.m. tvorí okrsk M6 (okrsok mierne teplý, vlhký, vrchovinový, s priemernými júlovými teplotami do 16 °C). V Ilavskej, Bánovskej kotline a okrajových častiach Strážovských vrchov sa vyskytujú i klimatické oblasti okrskov M3, M1, T6 a T4 (M3 – okrsok mierne teplý, mierne vlhký, pahorkatinný až vrchovinový; M1 – okrsok mierne teplý, mierne vlhký, s miernou zimou, pahorkatinový; T6 – okrsok teplý, mierne vlhký, s miernou zimou; T4 – okrsok teplý, veľmi suchý, s miernou zimou). Priemerná ročná teplota sa v Strážovských vrchoch pohybuje v závislosti od nadmorskej výšky od 8 °C v okrajových častiach Strážovských vrchov, Ilavskej a Bánovskej kotline. Smerom do najvyššej, centrálnej časti pohoria priemerná teplota vzduchu klesá až na 4 °C. Najvyššie teploty sú v Strážovských vrchoch dosahované v júli, naopak najnižšie sú v januári. Priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje v Strážovských vrchoch od 600 mm v najnižších častiach územia do 1000 mm v centrálnej, najvyššej časti pohoria. Hodnoty úhrnov zrážok z jednotlivých meteorologických staníc uvádzam v prílohe. Z porovnávaní priemerného ročného úhrnu zrážok s nadmorskou výškou meteorologickej stanice vyplynul vzťah, kde je priemerný ročný úhrn zrážok v logaritmickú závislosti na nadmorskej výške. Podľa Atlasu krajiny (2002) sa priemerný počet dní so snehovou pokrývkou pohybuje od 60 v najnižších častiach Strážovských vrchov po 120, lokálne v nadmorskej výške nad 1000 m n.m. až do 140 dní. Priemerné ročné úhrny potenciálnej

evapotranspirácie sa zo stúpajúcou nadmorskou výškou znižujú. Najnižšie hodnoty (300 až 50 mm), sú v centrálnej najvyššej časti územia. Zo znižujúcou sa nadmorskou výškou stúpajú na 700 až 750 mm (Atlas krajiny, 2002). V rámci roka sú mesačné úhrny potenciálnej evapotranspirácie veľmi nevyrovnané. Najvyššie hodnoty sú dosahované v júly, najnižšie v januári (Méryová, 2001).

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Vyznačuje sa bohatou vápencovou flórou so zastúpením teplomilných panónskych druhov, horských a vysokohorských karpatských druhov. Územie je bohaté na skalné útvary, z nich najatraktívnejšie boli vyhlásené za maloplošné chránené územia. Pestré mikroklimatické podmienky územia umožnili osídlenie teplomilným druhom na výhrevných južne orientovaných skalách, zástupcovia horskej flóry našli útočisko na chladnejších tienených skalných stenách a úžľabinách na severných svahoch, niekedy aj v pomerne malej nadmorskej výške. Podstatný vplyv na charakter flóry má aj severo - južná orientácia pohoria. Dominantnými travnými druhmi skalných mačinových spoločenstiev sú kostrava tvrdá (*Festuca pallens*), ostrevka vápnomilná (*Sesleria albicans*) a ostrica nízka (*Carex humilis*). Z horských druhov sa tu nachádzajú astra alpínska (*Aster alpinus*), hlaváč lesklý (*Scabiosa lucida*), horec Clusiov (*Gentiana Clusii*), chudôbka vŕdz zelená (*Draba aizoides*), jastrabník prerastlíkovitý (*Hieracium bupleuroides*), kosatka kalíškatá (*Tofieldia calyculata*), lomikameň metlinatý (*Saxifraga paniculata*), lomikameň vystupujúci (*Saxifraga adscendens*), mliečivec alpínsky (*Mulgedium alpinum*), očianka sol'nohradská (*Euphrasia salisburgensis*), pichliač lepkavý (*Cirsium erisithales*), poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavica*), prvosienka holá karpatská (*Primula auricula* subsp. *hungarica*), soldanelka karpatská (*Soldanella carpatica*), stokráska Micheliho (*Bellidiastrum michelii*), škarda Jacquinova (*Crepis jacquinii*), trojstet alpínsky (*Trisetum alpestre*), valeriána trojená (*Valeriana tripteris*), vápníčka skalná (*Kernera saxatilis*), večernica snežná (*Hesperis nivea*), vratička mesiačikovitá (*Botrychium lunaria*), zvonček maličký (*Campanula cochlearifolia*) atď. Zaujímavý je výskyt horských druhov v malých nadmorských výškach tiesňav a skalných úžľabin. V nižších polohách tiesňav s chladnou mikroklimou sa vyskytujú horské druhy klinček lesklý (*Dianthus nitidus*) a prilbica tuhá moravská (*Aconitum firmum* subsp. *moravicum*). Najviac horských a vysokohorských druhov je koncentrovaných na vrchole Strážova: fialka dvojkvetá (*Viola biflora*), chvostník jedľovitý (*Huperzia sellago*), iskerník alpínsky (*Ranunculus alpestris*), iskerník veľ'horský (*Ranunculus breyninus*), jastrabník huňatý (*Hieracium villosum*), kostrava pestrá (*Festuca versicolor*), kostrava tatranská (*Festuca tatrae*), lipnica alpínska (*Poa alpina*), lipnica Chaixova (*Poa chaixii*), ostrica pevná (*Carex firma*), ostrica vŕdz zelená (*Carex sempervirens*), prerastlík dlholistý (*Bupleurum longifolium*), starček subalpínsky (*Senecio subalpinus*), veronika kríčkovitá (*Veronica fruticans*), všivec praslenatý (*Pedicularis verticillata*), žerušnica horká Opizova (*Cardamine amara* subsp. *opicii*). Zo Strážova bola opísaná reznačka laločnatá slovenská (*Dactylis glomerata* subsp. *slovenica*). Na výslunných južne orientovaných skalných stenách rastú teplomilné druhy ako astra spišská (*Aster amelloides*), bodliak kopcový (*Carduus collinus*), cesnak bleďozltý (*Allium ochroleucum*), cesnak sivkastý horský (*Allium senescens* subsp. *montanum*), deväťorka rozprestretá (*Fumana procumbens*), deväťorník veľ'kokvetý (*Helianthemum grandiflorum*), deväťorníkovec sivý (*Rhodax canus*), guľôčka bodkovaná (*Globularia punctata*), chrastavec Kitaibelov (*Knautia kitaibelii*), jagavka konáristá (*Anthericum ramosum*), kavyľ Ivanov (*Stipa joannis*), kavyľ pôvabný (*Stipa pulcherrima*), ľ'an tenkolistý (*Linum tenuifolium*), ľ'an žltý (*Linum flavum*), mednička brvitá (*Melica ciliata*), nevädza Triumfettova (*Cyanus triumfettii*), oman mečolistý (*Inula ensifolia*), pakost krvavý (*Geranium sanguineum*), pichliač bezbyľový (*Cirsium acaule*), podkovka chochlatá (*Hippocrepis comosa*), prerastlík kosákovitý (*Bupleurum falcatum*), ranostaj pošvatý (*Coronilla vaginalis*), ryžovka zelenkastá (*Oryzopsis virescens*), sezel sivý (*Seseli osseum*), sinokvet mäkký (*Jurinea mollis*), skalničník guľkovitý (*Jovibarba globifera*) (5.7.2015, <http://www.sopsr.sk/strazovskevrchyweb/botanika.html>).

Živočíšstvo

Vyznačuje sa veľkou diverzitou. Okrem lesných druhov sú hojné i druhy vyskytujúce sa v skalných, lúčnych, xerothermných a mokrad'ových biotopoch. Vo vápnitých prameniskách žijú vzácne druhy mäkkýšov – glaciálny relikt pimprlík močiarny (*Vertigo geyeri*) a pimprlík mokrad'ový (*Vertigo angustior*). Obidva sú zároveň aj druhy európskeho významu. V NPR Súľovské skaly bol zistený v trávnatých xerothermných lokalitách veľmi vzácny druh pavúka komôrkár pontický (*Atypus muralis*), ktorý je kriticky ohrozený a v súčasnosti je známy len z niekoľkých lokalít v rámci Slovenska. Na xerothermných lokalitách sa zriedkavo vyskytuje motýľ jasoň červenooký (*Parnassius apollo*). K

charakterickým chrobákom bučín patrí fuzáč alpský (*Rosalia alpina*). Je to prioritný druh európskeho významu. V rokoch 2001 - 2004 sa uskutočnila séria zoologických výskumov s ťažiskom na výskum bezstavovcov. V rámci uvedených výskumov FRANC zistil, že niektoré druhy tu dosahujú najsevernejšiu a najvyššiu položenú známu lokalitu výskytu v rámci Slovenska napr. *Carabus montivagus* (veľmi raritný druh, najsevernejšia doložená lokalita v rámci Európy), prípadne sa jedná o veľmivzácne nálezy v rámci Slovenska a zistené po dlhom období, počas ktorého nebol nikde na Slovensku zaznamenaný ich výskyt: *Cinetata gradata* (veľmi vzácny druh, štvrtý nález pre Slovensko), *Hylis* (= *Hypocoelus*) *cariniceps* (nanajvýš vzácny druh reliktného charakteru, v dostupnej literatúre nie sú k dispozícii ďalšie údaje), *Stagetus* (= *Theca*) *pilula* (Nesmierne vzácny panónsko-pontomediterránný druh reliktného charakteru, známy len z jediného historického nálezu: Banská Bystrica – Ul'anka 16.05.1922 (ROUBAL, 1936). Je to druhý nález pre Slovensko po viac ako 80tich rokoch!). Zistil tiež výskyt druhu európskeho významu, chrobáka *Cucujus cinnaberinus*. Počas výskumov objavil LIŠKA nový druh blanokrídlavca (Hymenoptera) pre faunu Slovenska: *Harpactes formosus*. KRÍŽ zistil okrem iných druhov vzácny druh motýľa *Neptis rivularis*. TIBENSKÝ zistil výskyt druhu európskeho významu, motýľa ohniváčika veľkého (*Lycaena dispar*). GAVLAS okrem iných zistil zákonom chránený druh národného významu sedlovku bronzovú (*Ephippiger ephippiger*). NOVIKMEC, SVITOK a BITUŠÍK zistili 87 druhov makrozoobentosu na vybraných profiloch Bieleho potoka (k.ú. Pružina). HOLECOVÁ a HAVIAR zistili 139 druhov Coleoptera - Curculionoidea. Z obojživelníkov boli zaznamenané: salamandra škvrnitá - *Salamandra salamandra*, mlok bodkovaný - *Triturus vulgaris*, mlok horský - *Triturus alpestris*, kunka žltobruchá - *Bombina variegata*, ropucha bradavičnatá - *Bufo bufo*, ropucha zelená - *Bufo viridis* a rosníčka zelená - *Hyla arborea*. Z plazov boli zistené: jašterica bystrá - *Lacerta agilis*, jašterica živorodá - *Lacerta vivipara*, jašterica múrová - *Podarcis* (= *Lacerta*) *muralis*, slepúch lámavý - *Anguis fragilis*, užovka obojková - *Natrix natrix*, užovka hladká - *Coronella austriaca*, užovka stromová - *Elaphe longissima* a užovka fíkaná - *Natrix tessellata*. Na skalné biotopy je viazaný sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*). Strážovské vrchy sú jedným z pohorí, kde má optimálne podmienky a hustotu populácie. Výskyt orla skalného (*Aquila chrysaetos*) je veľmi ojedinelý. Z väčších cicavcov sa vyskytujú napr. vydra riečna (*Lutra lutra*), mačka lesná (*Felis silvestris*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vlk dravý (*Canis lupus*) a medveď hnedý (*Ursus arctos*). Každoročne monitorujeme početnosť veľkých šeliem (vlk, rys, medveď). Presnejšia metóda je dvojdná metóda sčítovania stôp v zime na prvom čerstvom snehu (10.7.2015, http://www.sopsr.sk/strazovskevrchyweb/zoo_content.html#dravce).

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec je elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu je v obci vybudovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod. Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu s ČOV (v súčasnosti sa buduje). Dažďová kanalizačná sieť je riešená sporadicky prostredníctvom rigolov popri ceste. Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - mobile 100 %, Orange 100 % a O2 cca. 100 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom DSL, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov.

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	ano/nie	áno	áno
Káblková televízia	ano/nie	30 %	30 %
Verejný vodovod	pokrytie v %	100	100
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	nie	nie
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	0	100
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	0	80
Rozvodná sieť plynu	pokrytie v %	100	100
pripojenie na sieť internet	DSL	áno	áno
	EDGE/UMTS/	áno	áno
	Wi-Fi	nie	nie
verejný internet	ano/nie	áno	áno
verejný prístupový bod	ano/nie	nie	nie
internetová kaviareň	ano/nie	nie	nie
pokrytie signálom Orange	%	100 %	100 %
pokrytie signálom T-mobile	%	100 %	100 %
pokrytie signálom O2	%	100 %	100 %
verejné studne	počet	nie	nie
pramene pitnej vody	počet/výdatnosť	5	5
skládka TKO	ano/nie	Lieskovec, Dežerice	Lieskovec, Dežerice

separovaný zber	ano/nie	áno	áno
zberný dvor pre separovaný zber	ano/nie	áno	áno
kompostovisko	ano/nie	nie	áno
cintorín	počet	1	1
dom smútku	počet	1	1

Zdroj: OcÚ Omšenie, 2014

Zásobovanie pitnou vodou

Vodovod bol vybudovaný uhorskými úradmi po epidémii, ktorá si vyžiadala veľa obetí, najmä z radov detí. Znečistená pitná voda sa stala príčinou nebezpečnej choroby. Preto župný úrad nariadil v Omšeni vybudovať vodovod. S výstavbou sa začalo v roku 1910 a dokončený bol v roku 1912. Súčasne boli vybudované pouličné výtokové ventily, odkiaľ ľudia brali vodu do vedier. V zime, aby voda v potrubí nezamrzala, tiekla z výtokových ventilov a vytvárala rozsiahlu ľadovú námrazu. Do domu mali zavedený vodovod len niektorí obyvatelia. Vodovod nebol zavedený ani v budove starej školy pri potoku a v kultúrnom dome. Po vodu chodili obyvatelia pred faru. Voda pre zásobovanie obce bola zachytená na Lašteku a odvádzaná potrubím s priemerom 100 mm po celej obci. Postupne sa obec rozrastala a stále viac občanov si nechalo vodu zaviesť do príbytkov. Spotreba vody sa zvyšovala. Začiatkom šesťdesiatych rokov bol zachytený ďalší prameň na Lašteku. Obec zásobovali dva pramene - Lašteť I. a Lašteť II. Voda z týchto prameňov bola odvádzaná novým zásobovacím potrubím s priemerom 150 mm do šachty pred farou. V dôsledku rozvoja Trenčianskych Teplíc stúpala spotreba vody i v tomto meste a jeho vodné zdroje už nepostačovali. Asi v roku 1964 sa pristúpilo k zachyteniu prameňov Kráľovec I., Kráľovec II. a Ornany povýše obce Omšenie a voda z nich bola odvedená do šachty v strede obce pred faru, kde sa spájala so zásobovacím potrubím z Lašteka. Prietok vody bol 27 litrov za sekundu počas sucha. Po spojení hlavný prívod pokračoval potrubím s priemerom 200 mm do vodojemu na Baračke nad Ryčlom. Omšenské pramene teda pomáhajú zásobovať vodou Trenčianske Teplice. V tomto období bol zachytený prameň Podbabí, ktorý však nie je využitý. V šachte pred farou sa prívod vody z vodných zdrojov na Lašteku uzavrel, takže voda z prameňov na Lašteku slúži len na zásobovanie Trenčianskych Teplíc. U občanov Omšenia to vyvolalo nevôľu, lebo voda z prameňov na Lašteku je veľmi kvalitná. V roku 1972 sa vybuďoval vodovod i v Dolnej Porube. Tamajšie vodné zdroje mali značné prebytky vody. V roku 1981 bol vybudovaný vodovodný prívod v priemere 200 mm z Dolnej Poruby do Omšenia, ktorý tieto prebytky zachytil a celá vodovodná sústava v Omšeni sa zrekonštruovala. Hlavným cieľom tejto stavby a rekonštrukcie bolo dostatočné využitie vodných zdrojov z prameňov Brodka, ktoré zásobujú Dolnú Porubu i z prameňa u Suchých a zabezpečenie vody pre stále sa rozrastajúce Trenčianske Teplice. Na akumuláciu privedenej vody z Dolnej Poruby sa vybuďoval na Podbabí vodojem s objemom 2 x 250 m³. Práce na skupinovom vodovode Dolná Poruba - Omšenie - Trenčianske Teplice sa skončili v roku 1985 (15.7.2015, <http://www.omsenie.sk/index.php/historia/vodovod>).

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia).

Ochranné pásma sú vymedzené cez Rozhodnutie okresného národného výboru v Trenčíne č.j. PLH 2446/1987 – 405, 27.12.1988 – Ochrannom pásme vodárenských zdrojov skupinového vodovodu Trenčianskeho Teplice. príloha č. 1 PLH 2446/1987 – zakázané činnosti. Zmena rozhodnutia vydaná Obvodným úradom životného prostredia v Trenčíne č. OUŽP/2007/01215-005 TSZ z 27.12.2007 – zmena ochranných pásiem vodárenských zdrojov a vyčlenenie územia podľa zraniteľnosti (v prípade výstavby je nutné dané ochranné pásma rešpektovať).

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

V súčasnosti nie je v obci budovaná funkčná splašková kanalizačná sieť. V obci Omšenie je navrhnutá splašková gravitačná kanalizácia. Na hornom konci gravitačnej siete bude do koncovej šachty zaústený výtlak splaškových odpadových vôd z obce Dolná Poruba. Na konci gravitačnej siete stôk obce Omšenie bude realizovaná čerpacia stanica ČS1 na pneumatickú dopravu splaškov, výtlak z nej bude zaústený do gravitačnej kanalizácie v Trenčianskych Tepliciach. Na konci obce smerom k Dolnej Porube bude časť ulice vyspádovaná k ČS2. Odpadové splaškové vody budú odvádzané na intenzifikovanú ČOV Trenčianska Teplá.

Elektrická rozvodná sieť

V roku 1946 sa v obci robila zbierka na elektrické osvetlenie. Viac ako 70% občanov prispelo sumou 160.000 Kčs, ktoré žiadal Krajský národný výbor v Bratislave a Slovenské elektrárne v Žiline. 19. novembra 1956 sa začala elektrifikácia obce. Do roku 1957 sa v Omšeni svietilo petrolejovými lampami. Po ukončení prác na elektrifikácii sa dňa 11. mája 1957 o 18. hodine prvýkrát rozsvietili žiarovky v obci. Oslava bola veľkolepá a radosť občanov ešte väčšia. Odber elektrickej energie sa stále zvyšoval a elektrická sieť bola viackrát rekonštruovaná (15.7.2015, <http://www.omsenie.sk/index.php/historia/elektrifikacia>). Sieť pri súčasnom odbere pracuje spoľahlivo a dodáva potrebný výkon bez väčších úbytkov napätia. Vzdušné vedenie 22 kV, prechádzajúce do obce od mesta Trenčianske Teplice sa postupne dostáva do zastavaného územia obce. Okrajom obce prechádza 22 kV vedenie. Z VN vedenia sú v smere do obce prevedené VN prípojky, na ktoré sú napojené vonkajšie 22/0,4 kV transformačné stanice, zabezpečujúce cez sekundárne rozvody Nn 380/220 V odber elektrickej energie. NN vzdušné vedenie je v dobrom stave. Vedenie je realizované na betónových a drevených podperných bodoch. Hlavné vetvy vzdušného vedenia sú vedené pozdĺž hlavnej cesty, v súbehu s telefónnym vedením a vedením obecného rozhlasu. Rozvádzače NN umiestnené na stožiarových trafostaniciach vyhovujú požiadavkám pre zásobovanie elektrickou energiou.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
  - od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
  - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
  - od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
  - od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
  - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
  - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
  - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
  - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
  - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
  - 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
  - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
  - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
  - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
  - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
  - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie plynom

Obec je napojená na zdroj zemného plynu. Plynofikácia obce je zabezpečená 100 % pokrytím. Západnou časťou územia prechádza distribučná vetva plynovodu 1 x DN 300 – 25 v smere Nová Dubnica - Trenčín. Plynofikácia v obci je riešená stredotlakovým rozvodom plynu. V každom rodinnom

dome je osadený strednotlakový regulátor a plynomer, cez ktorý je vnútorná plynoinštalácia napojená na vonkajší rozvod plynu. Na vonkajší rozvod plynu je použité potrubie z rúr PVC. Dimenzia jednotlivých prípojok je DN 50. Minimálna hĺbka uloženia plynového potrubia v úseku hlavných rozvodov (vrátane prípojok) je 500 mm.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 56 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
- 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
- 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm
- 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
- 8 m pre technologické objekty
- bezpečnostné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 57 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
- 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
- 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
- 50 m pri regulačných stanicach, filtračných stanicach, armatúrnych uzloch určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete pri plynovodoch
- s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie teplom

V riešenom území je vzhľadom na prevažný spôsob využívania územia (bývanie) logicky predurčený aj spôsob zásobovania teplom. Územie je z pohľadu zásobovania teplom riešené kombinovaným spôsobom. Hlavný spôsob zásobovania sú lokálne zdroje tepla na pevné palivo - prevažne na atmosferické spaľovanie drevnej hmoty a zemný plyn. Tretie najčastejšie využitie zdroja tepla je elektrické vykurovanie (priamoohrevné, akumulčné). Ďalšími zdrojmi energie sú v zanedbateľnej miere slnečné kolektory (najmä podpora prípravy TÚV), propán (najmä technologické účely – varenie). Väčšina objektov má inštalovaný kombinovaný spôsob vykurovania, najčastejšie v kombinácii zdroja tepla kotol na drevo / plynové vykurovanie. Uvedené kombinácie sú riešené pre vykurovanie aj pre ohrev TÚV.

Miestny rozhlas

Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Od budovy OU je rozvod vedený na kovových stĺpoch, na ktorých sú upevnené reproduktory. Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN. Pôvodné rozvody sa ponechajú a pre nové zastavané časti sa vybuduje nové vedenie miestneho rozhlasu. Vedenie sa uloží v zemi a pre umiestnenie reproduktorov sa využijú osvetľovacie stožiare, alternatíva je bezdrôtový rozhlas.

Televízia

V obci je príjem televízneho signálu Slovenskej televízie zabezpečovaný televíznym prekryvačom DVB. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej digitálnej úrovni.

Telekomunikácie

Obec Omšenie spadá do primárnej oblasti PO Trenčín a sekundárnej oblasti SO Trenčín – patrí do tranzitného telefónneho obvodu TTO Trenčín. Primárna oblasť je nižšou územnou jednotkou. Pripojenie cez optickú linku priamo ku účastníkom telekomunikačných služieb u všetkých mobilných operátorov je pre riešené územie v súčasnom období nedostupná. Dátové služby sú poskytované prostredníctvom Verejnej dátovej siete (VDS) T-mobile. Najbližší prípojný terminál dátových služieb je vo Trenčíne.

Obec podala v roku 1941 žiadosť na ministerstvo dopravy o zriadenie telefónnej stanice v Omšení. Predpokladaná suma potrebná na jej zriadenie bola 30.000 Kčs. 16. mája 1941 poukázala župa obci na tento účel sumu 4.000 Kčs. Ostatné náklady hradilo ministerstvo dopravy. Telefón bol zavedený v dome Michala Tvrdoňa č. 195, ktorý sa zaviazal konať službu bezplatne a ak by sa počas desiatich rokov presťahoval, sám by musel znášať náklady s tým spojené. Službu vykonával do roku 1957, kedy odišiel do dôchodku. Telefón sa používal najmä vo vojnových časoch i na súkromné hovory občanov. V roku 1960 bolo už v obci 39 telefónnych staníc. Neskôr bola zriadená automatická telefónna ústredňa v kultúrnom dome, ktorá bola v roku 1978 premiestnená do novej budovy MNV a

pošty. V roku 1999 bola daná do užívania nová digitálna ústredňa za budovu obecného úradu (18.7.2015, <http://www.omsenie.sk/index.php/historia/telefonna-stanica>).

Ochranné pásma

1. ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ÚPD M., 2008).

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete nn. Ovládanie VO je centrálne prostredníctvom impulzných káblov z RVO pri transformátorových staniciach

Ochrana pred povodňami a správa povodí

Na toku Teplička v rámci k. ú. Omšenie je vybudované regulované koryto s cieľom ochrany intravilánu pred veľkými vodami na Q100. Pri jednotlivých úpravách toku mimo intravilán sa navrhuje v rámci riešenia zachovať prírodný charakter koryta a brehových porastov so snahou zabezpečenia funkčnosti a skvalitnenia životného prostredia. Na toku je potrebné zabezpečiť pravidelné odstraňovanie nánosov, opravy poškodených brehov a ošetrovanie brehových porastov.

Ochranné pásma

- obojstranné ochranné pásmo pobrežných pozemkov v zmysle ustanovení §49 zákona č. 364/2004 o vodách: **10 m** od vzdušnej päty, respektíve brehovej čiary miestnych tokov z dôvodov vykonávania činnosti správcu toku. Do tohto územia nie je možné umiestňovať technickú infraštruktúru, žiadame pevné stavby ani súvislú vzrastlú zeleň. Toto územie nie je možné poľnohospodársky obhospodarováť. Musí byť zachovaný prístup mechanizácie správcu vodného toku a povodia k pobrežným pozemkom z dôvodu údržby a kontroly. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodným tokom musia byť riešené podľa STN 73 6822 – Križovanie a súbehy vedení s vodnými tokmi a akékoľvek stavebné aktivity v ochrannom pásme tokov musia byť prerokované so správcou toku a povodia.

Pri návrhu investícií je potrebné rešpektovať ustanovenia § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. vodách a vyhlášky č. 211/2005 Z. z. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 6822 „Križovania a súbehy vedení s vodnými tokmi“. (ÚPD M., 2008).

Civilná ochrana obyvateľstva

V obci v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti.

Požiarna ochrana

Obec má fungujúci dobrovoľný Obecný hasičský zbor, ktorý plní úlohy súvisiace so zdolávaním požiarov a vykonávaním záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach. V prípade požiaru slúži zásahová jednotka z Trenčína. Zariadenie dobrovoľného hasičského zboru so základnou technikou hasičského zboru sa nachádza v centrálnej časti obce v blízkosti obecného úradu. Súčasné priestory vyhovujú, sú vybavené dostatočnou technikou. Zásobovanie požiarou vodou v nových lokalitách bude riešené z verejnej vodovodnej siete z požiarnych hydrantov.

Odvádzanie dažďových vôd

V obci nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia. Obec má vybudované provizórne ochranné technické zariadenie pre odvádzanie dažďových povrchových vôd a to otvorené rigoly pozdĺž miestnych komunikácií. Dažďové vody stekajúce z vyššie položených terénov širšieho okolia obce, i v samotnej obci sú zachytávané systémom týchto odvodňovacích rigolov a následne odvádzané do recipientu potoka Teplička.

2.4. DOPRAVA

Modernizáciou a rozvojom dopravnej infraštruktúry v obci a jej okolí dochádza k vytváraniu vhodných podmienok na kvalitný život jej obyvateľov. Rovnako vzrastajú možnosti na príliv investícií, ktoré si nevyhnutne vyžadujú kvalitnú cestnú sieť. Z hľadiska environmentálneho dochádza prvotne k negatívnym účinkom (napr. záber pôdy), druhotne však, po jej uvedení do prevádzky, prispieva k

znižovaniu negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie. Kvalitnejšie technické parametre ciest prispievajú k plynulosti dopravy, tie isté úseky sú prekonávané za kratší čas, čím sa skracuje jazdná doba.

Cestný a železničný dopravný systém sprostredkúva dopravné vzťahy, ktoré svojou úrovňou a dopravným významom presahujú sídelnú úroveň. Priemet týchto dopravných vzťahov do územia možno hodnotiť z pohľadu väzieb širšieho územia k sídlu.

Štátne a miestne komunikácie - Komunikácie obslužné tr. C2, C3 a D1

Dolinou v smere od mesta Trenčianske Teplice prechádza cesta III. triedy. Predstavuje hlavnú komunikačnú os obce a prechádza v priereze celou obcou v smere východ – západ. Miestne a účelové komunikácie tvoria doplnujúcu dopravnú sieť v obci. Takmer v celom rozsahu sa pripájajú na hlavnú dopravnú os a svojím charakterom obslužných komunikácií zabezpečujú spolu s upokojenými ulicami prístup takmer ku všetkým jestvujúcim objektom. Komunikačnú sieť uzatvárajú krátke uličky pre cyklistov a chodcov, resp. samostatné chodníky pre chodcov. Celú cestnú sieť v intraviláne i v extraviláne katastrálneho územia dopĺňajú lesné cesty spevnené a nespevnené. Komunikácie v rozvojových lokalitách budú pozostávať z nových účelových a obslužných komunikácií a ostatných miestnych komunikácií upokojených. U jestvujúcich komunikácií obojsmerných je potrebné dodržať minimálnu šírku jazdného pruhu 2,75 m, t.j. celkovú šírku vozovky min. 5,5 m. Novonavrhované miestne obslužné komunikácie budú zrealizované vo funkčnej triede C2, C3 a D1 v kategórii MO a MOU, 6,5/40, MO 4,5/30. U komunikácií, kde priestorové pomery nedovoľujú cestu upraviť na požadovanú šírku pre obojsmerné komunikácie alebo svojím charakterom nevyžadujú rekonštrukciu (ulice na konci zástavby), je nutné preradenie do kategórie upokojených komunikácií funkčnej triedy D1 potrebnej šírky, s patričným dopravným značením s prednosťou chodcov (20 km/hod.) – obytná zóna. V prípade zaslepenia trás je na ich konci nutné dodržať obratiská v zmysle platných noriem V samotnej obci sú miestne komunikácie šírky od 3,0 m do 6,0 m s asfaltovým krytom v kategórii MO 6,5/30. Sú z väčšej časti opravené. V novonavrhovaných lokalitách sú komunikácie riešené v kategórii MO 6,5/40, alebo MO 6,5/30. Upokojené komunikácie sú riešené v kategórii MOU 4,5/30.

Hromadná doprava

Hromadná preprava osôb je zabezpečená prímestskou autobusovou dopravou, ktorú v prevažnej miere zabezpečuje SAD Trenčín. Do obce premáva niekoľko liniek v pracovných dňoch v smere z Trenčína do Omšenia, pričom najviac liniek premáva v skorých ranných hodinách a popoludňajších hodinách. Cez víkendy a sviatky je počet spojov mierne zredukovaný. Linky majú 5 zastávok v obci, autobusové zastávky sú bez samostatných zastávkových pruhov. Poloha autobusových zastávok sa nemení, vo veľkej miere pokrývajú dochádzkové vzdialenosti. Je potrebné ich zrekonštruovať, vybaviť novými prístreškami. Nové autobusové zastávky nie je potrebné zriaďovať. V náväznosti na rozširovanie IBV a tým i rozširovanie zastavaného územia obce nie je potrebné riešiť väčší počet a rozmiestnenie autobusových zastávok pre časovú dostupnosť 5 minút, t.j. cca 400 m. Autobusové zastávky je potrebné zrekonštruovať v zmysle platnej STN 736425. Zastávky budú v rámci možností pozemkov vedľa cesty III. triedy upravené tak, že sa zriadi samostatný zastávkový pruh na zastavovanie mimo priebežného jazdného pruhu komunikácie. Každá zastávka bude mať plochu pre nastupovanie a vystupovanie z autobusu a autobusový prístrešok. Ku nástupnej ploche každej zastávky bude po bezpečných trasách v rámci možností plôch okolo komunikácií v zastavanom území i mimo neho, privedený chodník pre peších.

Železničná doprava

Katastrálnym územím obce neprechádza železničná trať. Najbližšia zastávka vlakov sa nachádza v meste Trenčianske Teplice. Ide o trať č. 122, ktorá sa v Trenčianskej Teplej napája na trať č. 120 Trenčín – Ilava.

Letecká doprava.

Najbližšie letisko sa nachádza v obci Veľké Bierovce. Letisko plní len technické účely bez civilnej prepravy.

Nemotoristická doprava

Sieť nemotoristických komunikácií tvorí sieť chodníkov, ktoré sú pozdĺž hlavnej dopravnej trasy (cesta III. triedy) v obci vybudované prakticky v celom prietahu (od mesta Turčianske Teplice po ľavej

strane). Miestna komunikácia súbežná s cestou III. triedy chodník vybudované nemá. Povrch chodníkov je živičný alebo v malej miere z dlaždíc, šírka je zväčša nevyhovujúca v porovnaní so súčasnými parametrami. Najviac frekventovanými miestami sú okolie obecného úradu, kostola a cintorína, v miestach maloobchodného predaja a zastávok hromadnej automobilovej dopravy, ktoré je potrebné v rámci rozptylových plôch a bezbariérových trás doplniť a patrične upraviť. Vo všetkých rozvojových lokalitách je potrebné vybudovať nové chodníky v súlade s STN. V nových lokalitách IBV je možné budovať chodníky jednostranne. Všetky chodníky a spevnené plochy vrátane ich križovania s trasami motorovej aj nemotorovej dopravy musia byť riešené tak, aby zabezpečovali bezpečný pohyb pre osoby so zníženou schopnosťou pohybu a orientácie. V zastavanom území tak ako to dovoľujú šírkové pomery v území, sú navrhované jednosmerné cestičky pre cyklistov pozdĺž existujúcich miestnych komunikácií smerujúcich zo stredu obce – obecný úrad, pokračujúc východným a západným smerom k cieľom v prírode, v okolí obce.

Parkovanie

V súčasnosti sú v obci čiastočne vybudované parkoviská pri objektoch občianskej vybavenosti – obchod, obecný úrad, centrum obce a kostol. V budúcnosti je potrebné parkoviská riadne vymedziť a vyznačiť odstavné státa.

Rozmiestnenie parkovacích miest

Miesto	počet p.m.
OcÚ/MÚ	1
námestie	30
školsťvo	4
športová infraštruktúra	20
HBV (park.m./1byt)	20
Zdroj: OcÚ Omšenie	

Cyklistická doprava.

V obci nie sú vybudované samostatné cyklistické ani cykloturistické trasy. Cyklistické trasy je potrebné vybudovať v obci v súbehu s chodníkmi, pokiaľ to priestorové podmienky umožnia.

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Katastrálne územie obce Omšenie tvorí z hľadiska prírodných hodnôt a ekologickej stability krajiny tri zhruba homogénne pásma. Prvým je kompaktné pásmo lesov na ktoré nadväzuje pásmo ornej pôdy a obytnej zóny obce, inak obklopuje obec poľnohospodárska krajina. Obec v hierarchii predstavuje najnižší, ale základný prvok ochrany prírody. Potreba naplňovať environmentálne ciele vyplýva aj zo samotnej alokácie obce. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení n. predpisov legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Kataster obce sa nachádza na území s prvým stupňom ochrany v zmysle § 12 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) s výnimkou PR Žihľavník, PR Omšenská Baba a NPP Lánce, kde platí štvrtý stupeň ochrany podľa § 15 zákona o ochrane prírody a krajiny. Ochranné pásmo PR je určené podľa § 17 ods. 7 zákona o ochrane prírody a krajiny vo vzdialenosti 100 m von od hranice a platí v ňom tretí stupeň ochrany podľa § 14 citovaného zákona. Ochranné pásmo NPP je definované v § 17 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny vo vzdialenosti 60 m von od hranice a platí v ňom tretí stupeň ochrany podľa § 14 citovaného zákona.

Ochrana prírody a krajiny

Na území katastra obce Omšenie sa nachádza niekoľko chránených území s ich ochrannými pásmami. Podmienky ochrany týchto území sú rešpektované pre akúkoľvek činnosť v území sú definované v príslušných právnych predpisoch, ktoré sú tu taktiež uvedené.

Žihľavník Baske – prírodná rezervácia s piatym stupňom územnej ochrany. Bola vyhlásená v roku 1967 a jej celková výmera je 130,18 ha. Predmetom ochrany v krasovom území sú prirodzené zmiešané porasty buku lesného, javora horského a jedle bielej,

niekde i s vtrúsenou mukyňou obyčajnou, dubom plstnatým a tisom obyčajným. Bylinný porast tvoria zubačka cibul'konosná, jelení jazyk celolistý a paprad'ovec laločnatý, astra zlatovlasá, poniklec obyčajný veľkokvetý, ostrovka vápnomilná, zvonovník hlavatý a iné. Chránené územie bolo zriadené pre ochranu xerothermných spoločenstiev, krasových foriem reliéfu a lesných spoločenstiev na vápencoch a dolomitoch (SRMASPM, 2008, s.23).

Omšenská baba – prírodná rezervácia s piatym stupňom územnej ochrany. Vyhlásená bola v roku 1967, rozprestiera sa na ploche 36,12 ha. Tvorená je skalnými útvarmi triasových vápencov a dolomitov. Územie je významnou floristickou lokalitou s výskytom teplomilných a horských rastlín, má viacero druhov panónskej vegetácie. V lesnom poraste sa vyskytujú: dub plstnatý, hrab obyčajný, borovica sosna. Na odlesnenom vrchole sa vyskytujú viaceré vzácne teplomilné druhy: kavyl' pôvabný, kavyl' Ivanov, poniklec statný veľkokvetý, oman mečolistý, cesnak žltý, kostrava tvrdá, fúzatka plstnaná, trčník čmelovitý a iné (SRMASPM, 2008, s.23). V rámci C etapy schvaľovania území siete Natura 2000 sa v katastri obce nachádza navrhované územie európskeho významu SKUEV0811 Omšenská Baba s rozlohou 277,030 ha.

Obec je súčasťou chránených území NATURA 2000.

Názov	Strážovské vrchy
Kód územia	SKCHVU028
Kraj	Trenčiansky
Správca územia	CHKO Strážovské vrchy
Platnosť k	1.4.2012

Zakázané činnosti v CHVÚ:

- vykonávanie lesohospodárskej činnosti v blízkosti hniezda orla skalného, sokola sťahovavého, bociana čierneho, včelára lesného alebo na lokalitách výskytu tetra hlucháňa, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- odstraňovanie ojedinele stojacich suchých stromov alebo zlomov na lesných pozemkoch, ktoré nie sú zdrojom zvýšenej početnosti biotických škodlivých činiteľov, nepredstavujú potenciálne nebezpečenstvo z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a nebránia technologickému sprístupneniu porastu,
- odstraňovanie alebo poškodzovanie hniezdných alebo dutinových stromov druhov vtákov, pre ktoré je chránené vtáčie územie vyhlásené, na lesných pozemkoch v ochranných lesoch, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- likvidácia alebo zmenšovanie rozlohy krovin alebo nelesnej drevinovej vegetácie, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- výrub alebo vykonávanie akýchkoľvek zásahov do drevín rastúcich mimo lesa od marca do 30. júna,
- + rozorávanie existujúcich trvalých trávnych porastov, okrem ich obnovy,
- mechanizované kosenie alebo mulčovanie existujúcich trvalých trávnych porastov alebo iných poľnohospodárskych plodín spôsobom od okrajov do stredu na súvislej ploche väčšej ako 0,5 hektára,
- rekultivácia lomu, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- pozemné aplikovanie pesticídov, mulčovanie alebo kosenie na pozemkoch dočasne nevyužívaných na rastlinnú výrobu¹ od 1. marca do 30. júna okrem odstraňovania inváznych druhov rastlín alebo okrem činností vykonávaných podľa osobitných predpisov,
- aplikovanie rodenticídov na ornej pôde iným spôsobom ako vkladáním do nôr,
- aplikovanie rodenticídov na existujúcich trvalých trávnych porastoch,
- uplatňovanie hospodárskeho spôsobu na ploche obnovného prvku väčšej ako 1 hektár v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 2,
- vykonávanie úmyselnej obnovnej alebo výchovnej ťažby od 1. marca do 30. júna v častiach chráneného vtáčieho územia uvedených v prílohách č. 2 a č. 4,
- odstraňovanie alebo poškodzovanie hniezdných alebo dutinových stromov druhov vtákov, pre ktoré je chránené vtáčie územie vyhlásené, na lesných pozemkoch v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 2, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- úmyselné znížovanie existujúceho drevinového zastúpenia jedle bielej pri výchove lesných porastov do rubnej doby lesného porastu v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 3,
- vykonanie úmyselnej obnovnej ťažby, pri ktorej sa na 1 hektár plochy obnovovaného lesného porastu ponechá menej ako päť existujúcich jedincov jedle bielej v rubnej dobe na prirodzené dozitie v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 3,
- uskutočňovanie horolezeckých alebo skalolezeckých výstupov v období od 1. marca do 30. júna v častiach chráneného vtáčieho územia uvedených v prílohách č. 2 a č. 4
- organizovanie športových, turistických alebo iných verejnosti prístupných aktivít a podujatí od 1. marca do 30. júna v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 5,
- budovanie turistických chodníkov, cyklotrás, alebo táborísk od 1. marca do 30. júna v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 5,
- vjazd alebo státie s motorovým vozidlom, motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou, snežným skútom v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 5 okrem motorového vozidla slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo patriaceho vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku alebo vozidla stráže prírody alebo lesnej stráže (18.7.2015, http://www.sopsr.sk/natura/img/chvu/zakazane_cinnosti/SKCHVU028.doc).

Názov :	Baské
Kód územia :	SKUEV0274
Kraj :	TRENČIANSKÝ KRAJ

Rozloha : 4032,55 ha
Správca územia : CHKO Ponitrie

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany

5130 Porasty borievky obyčajnej, 6110* Pionierske porasty na plytkých karbonátových a bázičných substrátoch zväzu *Alyso-Sedion albi*, 6190 Dealpínske travinnobylinné porasty, 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnom podloží (*dôležité stanovišťa *Orchideaceae*), 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 7220* Penovcové prameniská, 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz, 8160* Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa, 8210 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9150 Vápnomilné bukové lesy, 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy, 91H0* Teplomilné panónske dubové lesy, 91M0 Panónsko-balkánske cerové lesy

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany

kunka žltobruchá *Bombina variegata*, fúzač alpský *Rosalia alpina, rys ostrovid *Lynx lynx*, roháč obyčajný *Lucanus cervus*, spriadač kostihojový **Callimorpha quadripunctaria*, podkovár malý *Rhinolophus hipposideros*, netopier veľkouchý *Myotis bechsteini*, uchaňa čierna *Barbastella barbastellus*, netopier obyčajný *Myotis myotis*, medveď hnedý *Ursus arctos, podkovár veľký *Rhinolophus ferrumequinum*, poniklec prostredný **Pulsatilla subslavica*, rak riavový **Austropotamobius torrentium*, pimprlík bruškátý *Vertigo moulinsiana*

Navrhované manažmentové opatrenia

Extenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne, Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny, Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality, Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelé stojacie stromy, skupiny stromov a ležaniny), Zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty, Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnisk pre obojživelníky, Zabezpečenie ochrany obojživelníkov v období migrácie (napr. budovanie migračných zábran, transfer jedincov na reprodukčné lokality), Pestovanie chránených druhov ex situ a posilňovanie populácií druhu v území (dosievanie), resp. transfer druhov

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Povrchové lomy vápencové, dolomitové, Sklárky odpadu, vymedzenie lokalít a stálych trás skalolezectvo, Všetky penzióny a chaty, Zmeny rekreačných objektov na obytné, Zmeny poľnohospodárskych objektov na rekreačné (napr. senníky na chaty a pod.)

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Povrchové veľkokapacitné vápencové a dolomitové lomy, Povrchové malé vápencové a dolomitové lomy ak ide o ťažbu odstrelom (18.7.2015, <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV0274>)

Významné druhy

Hodnotu z hľadiska vývoja karpatskej flóry majú tzv. západokarpatské endemity a subendemity, druhy viazané svojim výskytom len na geografické územie Karpát a Západných Karpát, ako sú klinček lesklý (*Dianthus nitidus*), klinček včasný pravý (*Dianthus praecox* subsp. *praecox*), poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavica*), poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), stoklas jednosteblový (*Bromus monocladus*) a soldanelka karpatská (*Soldanella carpatica*). V rámci celoslovenského monitoringu druhov európskeho významu nazvaného monitoring Biota vykonávame na trvalých monitorovacích plochách zisťovanie početnosti populácií druhov európskeho významu klinček lesklý (*Dianthus nitidus*), poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavica*), popolavec dlholistý moravský (*Tephrosia longifolia* subsp. *moravica*) a prilbica tuhá moravská (*Aconitum firmum* subsp. *moravicum*). Na základe výsledku monitoringu po viacerých po sebe nasledujúcich rokoch odhadujeme trendy vo vývoji populácií a v prípade negatívnych zistení navrhujeme opatrenia na zamedzenie tohto nepriaznivého stavu (20.11.2015, <http://www.sopsr.sk/strazovskevrchyweb/botanika.html>).

Invázne druhy rastlín

Snaha človeka skrásť okolie príbytkov priniesla do našich záhrad rastliny z rôznych kútov sveta. Väčšina z nich prežíva v našich podmienkach len s veľkou starostlivosťou, no niektorým sa občas podarí dostať sa zo záhrad a úspešne sa v prírode rozmnožovať a rozširovať. Označujeme ich ako invázne. Nebezpečenstvo rozširovania takýchto rastlín spočíva v zmene druhového zloženia a kolobehu živín v pôde. Výhodou, ktorú majú oproti našim pôvodným druhom, je skutočnosť, že pri introdukcii sa zbavili predátorov, ktorí by obmedzovali ich rozmnožovanie. Medzi najnebezpečnejšie invázne druhy vyskytujúce sa v Strážovských vrchoch patria: bolševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*), pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*), netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*), zlatobyl kanadská (*Solidago canadensis*) a astra kopijovitolistá (*Aster lanceolatus*). Bolševník obrovský môže spôsobovať u ľudí nebezpečné alergické reakcie, našťastie zatiaľ v Strážovských vrchoch evidujeme

len dve lokality jeho výskytu, ktoré pravidelne likvidujeme (20.11.2015, <http://www.sopsr.sk/strazovskevrchyweb/botanika.html>).

Limity, obmedzenia a environmentálne záťaž

V katastrálnom území obce Omšenie (ďalej len „predmetné územie“) sa nachádza prieskumné územie (PÚ) „Trenčianske Teplice; termálne podzemné vody“; určené pre držiteľa prieskumného územia Kúpele Trenčianske Teplice, a.s., Trenčianske Teplice, s platnosťou do 11. 10. 2017.

V predmetnom území sú evidované skládky odpadov tak, ako sú zobrazené na priloženej mape. Ministerstvo odporúča uvedené skládky odpadov dostatočne zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii.

V predmetnom území je na základe výpisu z Informačného systému environmentálnych záťaž evidovaná environmentálna záťaž:

Názov EZ:	TN (009) / Omšenie - neriadená skládka TKO
Názov lokality:	neriadená skládka TKO
Druh činnosti:	skládka komunálneho odpadu
Stupeň priority:	EZ so strednou prioritou (K 35 - 65)
Registrovaná ako:	A pravdepodobná environmentálna záťaž

Pravdepodobná environmentálna záťaž môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

V predmetnom území sú evidované zosuvné územia (svahové deformácie) tak, ako sú zobrazené na priloženej mape. Ministerstvo žiada evidované zosuvné územia vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť v územnoplánovacej dokumentácii.

Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika, tak ako je to zobrazené na priloženej mape. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:

- výskyt stabilizovaných zosuvov. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Orgány územného plánovania sú podľa § 20 ods. 1 geologického zákona povinné v textovej a grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie zohľadniť výsledky geologických prác, v konkrétnom prípade výsledky inžinierskogeologického prieskumu spracované v záverečnej správe: Atlas máp stability svahov SR v M 1: 50 000 (Šimeková, Martinčeková a kol., 2006), ktorá je voľne prístupná na Štátnom geologickom ústave D. Štúra Bratislava a na http://www.geology.sk/new/sk/sub/Geoisnomenu/geof/atlas_st_sv.
- výskyt stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

Negatívne vplyvy

Územie je ohrozené niektorými nevhodnými podnikateľskými aktivitami, rekreačným a športovým využitím, najmä masovou turistikou, skalolezectvom a motokrosom. Časť skalolezeckých ciest propagovaných v horolezeckých sprievodcoch je povolených len sezónne, niektoré sú úplne zakázané. Motokros je podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny už od 2. stupňa ochrany (zóny D) okrem miestnych cestných komunikácií zakázaný, avšak mnohí vyznávači tejto extrémnej formy relaxu zákazy nerešpektujú, čím ohrozujú nielen prírodné prostredie, ale i peších milovníkov prírody. Zachovalé lúčno-pasienkové a mokradňové spoločenstvá sú ohrozené opustením od tradičného spôsobu obhospodarovania. Významnou záťažou lesných ekosystémov môže byť na niektorých miestach i samotné lesné hospodárstvo. Necitlivé spôsoby hospodárenia môžu zapríčiniť negatívnu zmenu vekovej a druhovej štruktúry lesných ekosystémov. Uprednostňovanie holorubného spôsobu obnovy, ťažba v nevhodnom období, skracovanie rubnej doby, umelé zalesňovanie ekologicky nevhodnými drevinami (napr. smrek), poškodzovanie podrastu, odstraňovanie starých stromov s dutinami pahýľov a odumretých stromov patria medzi najzávažnejšie záporné vplyvy na biologickú rozmanitosť prírodného prostredia. V niektorých oblastiach je vážnym problémom intenzívna poľovnícka činnosť, pytliačstvo a vyberanie vajec a mlád'at dravcov (18.7.2015, http://www.sopsr.sk/natura/doc/inf_brozury/Strazovske_vrchy.pdf)

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán obce. Územný plán obce je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č.50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov) a v zmysle vyhlášky č.84/1976 Zb. (o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v znení neskorších predpisov. Obec nemá v súčasnosti schválený územný plán.

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov (platný v roku 2009, od 1.6.2010 účinný zákon č. 137/2010 Z.z o ovzduší). Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V samotnom sídle sa výroba výrazne znečisťujúca ovzdušie nenachádza. Najviac znečisťujúcich zdrojov sa nachádza v krajskom meste Trenčín, ale aj v meste Ilava, Dubnica, atď..

Zdrojmi znečisťovania ovzdušia v riešenom území v súčasnosti sú:

- automobilová doprava na ceste III. triedy, ako aj na miestnych komunikáciách,
- výroba tepla v domácnostiach,
- výrobné prevádzky v meste Trenčín, Dubnica, Ilava, atď.

Čistotu ovzdušia determinuje počet veľkých a stredných zdrojov znečistenia a emisie, ktoré tieto zdroje produkujú. Súčasnú situáciu v počte veľkých zdrojov znečistenia dokumentuje nasledovná časť:

- 1 CEMMAC a. s. Výroba cementu
  - 2 TRENS SK, a. s. Lakovňa v hale M2A
  - 3 Poľnohospodárske družstvo Vlára Nemšová Výkm brojlerov
  - 4 VETROPACK NEMŠOVÁ s.r.o. Výroba skla a sklárskych výrobkov
  - 5 Poľnohospodárske družstvo Trenčín – Soblahov Farma ošípaných
  - 6 Považský cukor a.s. Tepelno-energetická centrála
  - 7 CESTY NITRA, a.s. Obal'ovacia súprava asfaltových zmesí
  - 8 Letecké opravovne Trenčín, a.s. Lakovňa
  - 9 Letecké opravovne Trenčín, a.s. Odstraňovanie náterov
  - 10 AGRONOVÁZ, a.s. Farma brojlerov
  - 11 JANEK s.r.o. Farma nosníc
  - 12 MERKANTIL s.r.o. Tlačiareň
- Zdroj: SoSZO, 2013, s.32

Okres Trenčín ako aj Obec patria medzi územia s nižším množstvom vyprodukovaných emisií na Slovensku. Trend v znečisťovaní ovzdušia sa uberá pozitívnym smerom v prípade oxidu siričitého. K nárastu došlo v prípade produkcie oxidu uhoľnatého, kde do roku 2013 vzrástla produkcia na 5,42 tony.

Produkcia v t na km ² podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres Trenčín	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuhé emisie	0,49	0,52	0,66	0,61	0,61	0,61	0,59	0,53	0,57	0,55	0,53
Oxid siričitý	0,41	0,41	0,30	0,24	0,31	0,31	0,30	0,26	0,24	0,24	0,24
Oxid dusíka	2,50	2,39	1,80	1,69	1,57	1,52	1,64	1,62	1,48	1,44	1,45
Oxid uhoľnatý	3,08	3,21	3,12	4,26	3,70	3,91	4,69	6,66	5,34	4,04	5,42
<i>Tuhé emisie SR</i>	<i>0,85</i>	<i>0,85</i>	<i>1,02</i>	<i>0,88</i>	<i>0,71</i>	<i>0,70</i>	<i>0,69</i>	<i>0,67</i>	<i>0,71</i>	<i>0,72</i>	<i>0,63</i>
<i>Oxid siričitý SR</i>	<i>2,15</i>	<i>1,96</i>	<i>1,81</i>	<i>1,78</i>	<i>1,43</i>	<i>1,41</i>	<i>1,30</i>	<i>1,41</i>	<i>1,39</i>	<i>1,19</i>	<i>1,05</i>
<i>Oxid dusíka SR</i>	<i>1,19</i>	<i>1,16</i>	<i>1,14</i>	<i>1,06</i>	<i>0,96</i>	<i>0,94</i>	<i>0,87</i>	<i>0,88</i>	<i>0,88</i>	<i>0,81</i>	<i>0,75</i>
<i>Oxid uhoľnatý SR</i>	<i>3,76</i>	<i>3,87</i>	<i>3,70</i>	<i>3,94</i>	<i>3,74</i>	<i>3,64</i>	<i>3,00</i>	<i>3,38</i>	<i>3,65</i>	<i>3,56</i>	<i>3,36</i>

Zdroj: Správa o stave znečistenia ovzdušia, 2013

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý narúša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popôlčeky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popôlčekov je zasiahnuté aj srdce a

imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc. Ako už ale bolo spomenuté, oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Trenčín jeden z najviac znečistených regiónov. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k nárastu dochádza v prípade produkcie oxidu uhoľnatého, ktoré sú pravdepodobne produkované ako externé vplyvy priemyselnej výroby, dopravy a zásobovania teplom v zimnom období (prechod na pevné palivá v dôsledku vysokých cien elektrickej energie a plynu).

Produkcia v t podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres Trenčín	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuhé emisie	111,0	98,3	107,3	94,5	94,4	91,1	79,3	48,7	45,4	30,5	41,5
Oxid siričitý	169,4	210,3	142,1	97,0	162,5	164,3	165,2	131,7	123,7	124,1	60,8
Oxid dusíka	1410,2	1484,9	1077,8	1008,9	940,5	902,7	980,0	961,5	872,3	839,3	860,3
Oxid uhoľnatý	1653,6	1738,0	1601,2	2384,2	2052,5	2188,1	2727,6	4057,7	3150,1	2260,5	2547,8

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vplyvom nepriaznivej klimateografickej polohy (teplotné inverzie v málo vetranej kotline) sa exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra. Oproti minulosti sa zmenila situácia v hlavných znečisťovateľov ovzdušia, keď tepelné zdroje prešli z uhlia na zemný plyn. K zlepšeniu stavu znečisťovania prispela aj plynofikácia obce. Naopak je zvýšená hybnosť automobilov.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň LA eq,p = 60 dB a v noci LA eq,p = 50 dB. Hlavná dopravná záťaž v katastrálnom území je na ceste III. triedy, ktorá prechádza cez obec. Hluk z automobilovej dopravy nepresahuje v obytnej zástavbe obce Omšenie povolených 50 dB(A).

Zeleň

Systém zelene v obci je tvorený súkromnou zeleňou a verejnou zeleňou. Súkromnú zeleň predstavujú záhrady a sú väčšinou upravené a udržiavané. Verejná zeleň sa nachádza na verejných priestranstvách obce. Verejnú zeleň v obci dopĺňajú uličné aleje čiastočne pozdĺž niektorých ulíc (hlavne v súbehu s cestou III. triedy). Niektoré úseky si vyžadujú doplnenie zelene a zdravotný rez drevín. Táto zeleň je k celkovej ploche zastúpená primerane. Pozdĺž miestnych komunikácií sa vo verejnom priestore nachádzajú pásy využívané na uloženie technickej infraštruktúry. Zeleň pri komunikáciách je v sídle na priemernej úrovni. Tvoria ju trávnaté pásy s výsadbou vzrastlej zelene. Zničené, neudržiavané a tiež aj chýbajúce sú brehové porasty pozdĺž tokov. Navrhujeme vo všetkých rozvojových plochách minimálny podiel zelene na pozemku, dôraz je potrebné klást' na verennú zeleň pri realizácii športovísk a parkovacích plôch. Odporúčame v rámci parkoviska vymedzovať ostrovčeky s vysokou zeleňou. Doplniť izolačnú zeleň popri potoku Teplička, ktorá bude zároveň plniť doplnenie brehových porastov a protieróznú funkciu.

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce na roky 2011 - 2015 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Trenčianskeho kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Trenčianskeho kraja 2011 - 2015, ktoré sa budú realizovať obcou, právnickými a fyzickými osobami sú preto rozpracované v záväznej časti POH obce Omšenie na roky 2011 – 2015. Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov,

znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Štatistické ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom v regióne											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	269,88	268,72	275,32	293,94	313,76	330,77	328,19	334,76	334,36	328,16	337,55
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	24,08	18,73	12,06	17,61	26,69	23,67	35,00	43,10	43,47	53,78	72,44
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	245,81	249,99	254,35	262,80	273,75	292,88	284,82	289,34	286,93	274,36	264,71
% zhodnoc. kom. odpadu	8,92	6,97	4,38	5,99	8,51	7,16	10,66	12,87	13,00	16,39	21,46
% zhodn. kom. odp. komp. (%)	38,23	55,72	27,50	14,57	33,92	28,72	30,76	31,32	38,79	37,51	16,03
% zh. kom. odp. ako druhot. s.	50,73	34,82	27,87	52,82	55,32	58,47	59,86	39,04	35,46	54,74	59,33

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v kraji v návaznosti na zákon o odpadoch. V súčasnosti sa v riešenom území nenachádzajú rozsahom väčšie divoké skládky, je však nutné jednoduchou formou upozorňovať obyvateľov obce na likvidáciu odpadu formou jeho triedenia. V prípade separácie rozšíri aktivity o viaceré komodity. Obec má v súčasnosti vybudovaný zberný dvor. Problémom je riešenie likvidácie biologicko-rozložiteľného odpadu.

Vibrácie

Z hľadiska trvalých zdrojov vibrácií, ktoré sa vyskytujú v záujmovom území rozlišujeme vibrácie z cestnej dopravy. Na území obce je hlavným zdrojom vibrácií automobilová premávka na ceste III. triedy. Z hľadiska intenzity dopravy v obci je táto environmentálna záťaž závislá najmä od intenzity a skladby dopravného prúdu. Potencionálnym zdrojom vibrácií pri realizácii rozvoja obce bude činnosť ťažkých stavebných mechanizmov, použitie stavebných technológií a preprava ťažkými nákladnými vozidlami. Výraznejší výskyt vibrácií počas výstavby navrhovaných stavebných objektov sa neočakáva. Vplyv vibrácií na okolie v období výstavby možno vzhľadom na použitie bežných stavebných technológií považovať za nevýznamný. Zdrojom vibrácií na nízkej úrovni produkcie budú novo navrhované miestne obslužné komunikácie, ktoré budú v prevažnej miere využívané osobnými motorovými vozidlami.

Znečistenie horninového prostredia

Hodnotené územie tvoria prevažne plochy s rodinnou zástavbou a plochami občianskej vybavenosti. V obci toho času nie je vybudovaná funkčná splašková kanalizačná sieť a tak sa predpokladá, že pôvodné horninové prostredie môže byť miestami znečistené únikmi zo septikov. Medzi zdroje, ktoré môžu prispieť k znečisteniu horninového prostredia v širšom okolí hodnoteného územia, patria aj prevádzky výroby, doprava a pod.

Pôda

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd.

Kontaminácia pôd rizikovými látkami

Prejavuje sa narušením chemických vlastností pôdy a zvýšeným obsahom cudzorodých látok v pôde. Kontaminácia sa hodnotí na základe najvyšších prípustných (limitných hodnôt) koncentrácií rizikových látok v pôde. V mikroregióne Teplička, ktorý nepredstavuje z hľadiska výroby a poľnohospodárskej produkcie intenzívne využívanú oblasť, sa zvýšená koncentrácia rizikových látok v pôde územia obce nepredpokladá. Avšak vplyvom vypúšťaných emisií sa narušuje prirodzená bonita pôdy. Vplyvom exhalátov, najmä SO₂ sa zvyšuje jej kyslosť, čo si vyžaduje zvýšené náklady na vápnenie. Exhaláty obsahujú aj mnoho iných toxických prvkov ako Pb, Cr, Zn, Mn, avšak najväčšie škody spôsobujú zlúčeniny As, ktoré v organizmoch vyvolávajú poruchy látkového metabolizmu a zmeny v nervovej sústave. Vplyvom imisí sa dostáva do pôdy. Akumulácia As v pôde závisí

od fyzikálno-chemických vlastností pôdy, obsahu humusu, obsahu prípustných živín, pôdnej vlhkosti, pôdnej reakcie, klimatických a geomorfologických podmienok. Z ďalších rizikových prvkov môžu byť potenciálne zistené hodnoty Cd, Pb a Sr.

Chemická degradácia pôdy

Prejavuje sa narušením chemických vlastností pôdy, predovšetkým ide o zvýšený obsah cudzorodých látok v pôde spôsobujúcich jej kontamináciu. Intenzifikácia poľnohospodárskej výroby, najmä aplikácia chemických látok – pesticídov z priemyselných hnojív do pôdy negatívne pôsobí na povrchové a podzemné vody, ale aj na poľnohospodársku pôdu a následne cez potravinový reťazec na človeka. Časť látok prenášaná v podzemných vodách sa ukladá v pôdach najmä v zóne kapilárneho vztlínania. Niektoré stopové prvky, ktoré majú zvýšené koncentrácie v pôdach sa takto koncentrujú a niektoré sú dôsledkom aplikácie priemyselných hnojív. Kontaminácia sa hodnotí na základe najvyšších prípustných koncentrácií rizikových látok v pôde. Zvýšená koncentrácia rizikových látok v pôde riešeného územia sa nepredpokladá.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení zákona č. 587/2004 Z. z. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Povrchové vody

Hlavným zdrojom znečistenia potoka Teplica a vôd nádrže sú vody prinášajúce splašky z komunálneho odpadu. Kvalita povrchových vôd sa hodnotí podľa jednotlivých ukazovateľov kvality. Na základe akosti povrchových vôd sú vodné toky zaradené do 5 tried čistoty. I. trieda – veľmi čistá voda, II. trieda – čistá voda, III. trieda – znečistená voda, IV. trieda – veľmi znečistená voda, V. trieda – veľmi silno znečistená voda. Predpokladá sa, že vodné toky pretekajúce obcou sú v triedach čistoty II. až III.. Kvalita vôd vodných tokov územia obce Omšenie sa pravidelne nesleduje.

Podzemné vody

Monitorovanie kvality podzemných vôd na Slovensku je súčasťou Komplexného monitorovacieho systému životného prostredia SR v zmysle uznesenia vlády č.449/1992. Kvalita podzemných vôd sa zaznamenáva cez monitorovacie objekty rozdelené do 75 vodných útvarov – 16 kvartérnych a 59 predkvartérnych, hodnotenie kvality podzemných vôd sa riadi Vyhláškou č.354/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenú na ľudskú spotrebu. Znečistenie podzemných vôd pochádza z infiltrácie povrchových vôd do riečnych sedimentov z kanalizačných vôd, znečistených zrážkových vôd, skládok odpadov a poľnohospodárstva. Priamo v obci sa kvalita podzemných vôd nesleduje.

2.6. OBYVATEĽSTVO

Podkapitola obyvateľstvo prezentuje vývoj, štruktúru a predpokladaný vývoj do budúcnosti v oblasti ľudských zdrojov. Podrobná analýza je nevyhnutná na ciele plánovanie verejných služieb, ako aj komplexnej infraštruktúry. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Omšenie k roku sčítania obyvateľov.

Býajúce obyvateľstvo v obci Omšenie (rok 2011 – SODB 2011)						
	spolu	ženy	0-14	66+	15-65	
obec Omšenie	1969	1009	264	281	1424	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

V roku 2011 žilo v obci celkovo 1969 obyvateľov, pričom žien bolo 1009. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva obce Omšenie podľa vierovyznania v roku 2011. Obec je podľa kritéria vierovyznania homogénna s 1 dominantným vierovyznaním. Najväčšia časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckemu vierovyznaniu (87,63 %). Menšia časť sa hlási k evanjelickému vierovyznaniu – 0,30 %. Celkovo 0,20 % obyvateľov sa hlási k Apoštolskej cirkvi.

Býajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania		
Ukazovateľ	SODB 2011	%
Rímskokatolícke	1728	87,63
Evanjelické	6	0,30
Gréckokatolícke	2	0,10
Apoštolská cirkev	4	0,20
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	2	0,10
Bez vyznania	68	3,45
iné	3	0,15
Nezistené	152	7,71

Až pri 7,71 % obyvateľov nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo evidovaných 3,45 % obyvateľov. Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 94,07 %. V malej miere je zastúpená nemecká národnosť (0,05 %). Česká národnosť bola zastúpená v počte 0,35 %. Pri 5,02 % nebola zistená národnosť.

Bývajúcce obyvateľstvo podľa národnosti

Ukazovateľ	SODB 2011	%
Slovenská	1855	94,07
Nemecká	1	0,05
Poľská	2	0,10
Nezistená	99	5,02
Chorvátska	2	0,10
Česká	7	0,35
Ostatné	3	0,15

Zdroj: www.statistics.sk

Demografia

Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade obce Omšenie bol zaznamenaný nárast počtu obyvateľov.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

Obec Omšenie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
k 1.1.	1950	1957	1960	1953	1959	1959	1980	1962	1978	1979	1972
k 30.6.	1956	1965	1948	1960	1960	1972	1986	1970	1979	1976	1984
k 31.12	1957	1960	1953	1959	1959	1980	1994	1978	1979	1972	1996
muži	949	952	954	960	964	970	975	960	964	964	972
ženy	1008	1008	999	999	995	1010	1019	1018	1015	1008	1024
Index	-	1,002	0,996	1,003	1,000	1,011	1,007	0,992	1,001	0,996	1,012
Priemer Ix											1,002

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Počas sledovaného obdobia v priemere počet obyvateľov stúpol o 1,99 %. Priemerný index dosiahol hodnotu 1,002, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 0,18 %. K najvyššiemu nárastu došlo v roku 2009 a 2014, kedy stúpol počet obyvateľov o 21 a 24 osôb. K rokom s najvyšším poklesom obyvateľstva patrili rok 2011 - -16 obyvateľov, a rok 2006/2013, kedy klesol počet obyvateľov o 7.

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese, ako aj prirodzený prírastok v obci Omšenie.

Prirodzený prírastok

Obec Omšenie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Trenčín HMPP	-0,72	-0,79	-1,14	-1,01	0,00	0,25	0,89	0,65	-0,13	-0,07	-0,03
prirodzený prírastok	-5	-7	-11	-3	-2	8	-8	2	-3	-16	16
hrubá miera pr. prír.	-2,56	-3,56	-5,65	-1,53	-1,02	4,06	-4,03	1,02	-1,52	-8,1	8,06

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje negatívny trend. Počet živonarodených prekračuje v obci počet zomrelých obyvateľov len v roku 2009, 2011 a 2014. Najvyšší prirodzený úbytok bol zaznamenaný v roku 2013 a 2006.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za obec Omšenie. V medziročnom porovnaní možno sledovať stabilný trend, aj napriek zlej ekonomickej situácii začínajúcich rodín a s tým súvisiacim problematickým zabezpečením základných životných potrieb – bývanie. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2010, kedy hrubá miera dosiahla 10,60. Do roku 2014 klesol tento počet na 9,24. V súčasnosti je v obci vyrovnaný trend, aj keď vývoj počtu narodených v obci ovplyvnila ekonomická kríza. Pokles pôrodnosti

sa znížil práve okolo roku 2009, kedy sa začali naplno prejavovať následky. Do roku 2014 ale vzrástol na 30.

Počet živonarodených											
Obec Omšenie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Trenčín HM	8,89	9,19	8,81	8,82	9,33	9,66	10,6	10,34	9,02	9,15	9,24
narodení	12	19	16	17	21	24	17	16	26	11	30
živonarodení	12	19	16	17	21	24	16	15	26	11	30
hrubá miera živorod.	6,13	9,67	8,21	8,67	10,71	12,17	8,06	7,61	13,14	5,57	15,12

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje podobné tendencie, ako v prípade obecnej štatistiky. V priebehu sledovaného obdobia nie je možné identifikovať trend.

Počet potratov											
Obec Omšenie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Trenčín HM	3,51	2,99	2,99	2,84	2,73	2,48	2,01	2,56	2,08	2,4	2,35
potratovosť	4	3	4	2	4	3	6	2	6	3	2
hrubá miera potratovosti	2,04	1,53	2,05	1,02	2,04	1,52	3,02	1,02	3,03	1,52	1,01
index potratovosti	33,33	15,79	25	11,76	19,05	12,5	35,29	12,5	23,08	27,27	6,67
ukončené tehotenstvá	16	22	20	19	25	27	23	18	32	14	32
hrubá miera uk. tehot.	8,18	11,2	10,27	9,69	12,76	13,69	11,58	9,14	16,17	7,09	16,13

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s miernym trendom poklesu. Počet kolíše okolo 9,5 na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2005. V prípade obce Omšenie počet zomretých vyvíja náhodne a je problematické určenie trendu. Kým v roku 2004 bolo evidovaných 8,69 zomretých na 1000 obyvateľov, do roku 2014 klesol ich počet na 7,06.

Počet zomretých											
Obec Omšenie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Trenčín HM	9,61	9,98	9,95	9,83	9,33	9,42	9,71	9,69	9,15	9,22	9,26
zomretí	17	26	27	20	23	16	24	13	29	27	14
hrubá miera úmrtnosti	8,69	13,23	13,86	10,2	11,73	8,11	12,08	6,6	14,66	13,67	7,06

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok pozitívny trend v každom roku. Najvyššia pozitívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2010 a 2011.

Saldo sťahovania											
Obec Omšenie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Trenčín HM	0,81	2,97	3,71	3,56	3,52	-0,14	1,23	1,26	1,72	2,02	1,79
migračné saldo	12	10	4	9	2	13	22	14	4	9	8
hr. miera migr. salda	6,13	5,09	2,05	4,59	1,02	6,59	11,08	7,11	2,02	4,56	4,03

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Následujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Omšenie. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia. Malá časť obyvateľov sa vystáňovala mimo hraníc SR.

Migrácia obyvateľstva											
Obec Omšenie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
prisťahovaní	18	19	17	27	17	27	33	25	19	28	27
vystáňovaní	6	9	13	18	15	14	11	11	15	19	19

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V sledovanom období postupne počet vystáňovaných narastá. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná aj v prípade počtu prisťahovaných. V roku 2014 počet vystáňovaných stúpol na hodnotu 27. Najväčší počet prisťahovaných bol zaznamenaný v roku 2010, kedy sa do obce prisťahovalo celkovo 33 obyvateľov.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok vykázal v okrese kladnú hodnotu v každom roku.

Celkový prírastok (- úbytok)											
Obec Omšenie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Trenčín HM	0,09	2,18	2,57	2,56	3,52	0,11	2,12	1,91	1,59	1,95	1,77
celkový prírastok	7	3	-7	6	0	21	14	16	1	-7	24
hrubá miera celk. pr.	3,58	1,53	-3,59	3,06	0	10,65	7,05	8,12	0,51	-3,54	12,1

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2014, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 24. Naopak k najväčšiemu úbytku došlo v roku 2006 a 2013, kedy celkový počet obyvateľov klesol o 7.

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v obci Omšenie. Rovnako, ako v prípade predchádzajúcich štatistík, je aj v tomto prípade problematické identifikovanie trendu. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2004 pripadalo 5,517. Do roku 2014 mierne klesol počet na 4,74.

Počet sobášov											
Obec Omšenie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Trenčín HM	5,51	5,2	5,21	5,19	4,71	5,06	4,56	4,5	4,42	4,69	4,74
sobášnosť	8	14	11	12	8	6	12	9	6	10	8
hrubá miera sobášnosti	4,09	7,12	5,65	6,12	4,08	3,04	6,04	4,57	3,03	5,06	4,03

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci nižšia, ako v prípade okresu. Najväčší počet sobášov bol v obci evidovaný v roku 2005, 2007 a 2010. V prípade rozvodovosti boli hodnoty počas celého obdobia nad aj pod úrovňou okresu. Vo všeobecnosti však možno povedať, že počet rozvodov sa vyvíja náhodne.

Počet rozvodov											
Obec Omšenie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Trenčín HM	2,04	2,1	2,45	2,4	2,27	2,44	2,24	1,98	1,37	2,13	2,19
rozvodovosť	1	1	6	1	3	2	5	5	5	6	4
hrubá miera roz.	0,51	0,51	3,08	0,51	1,53	1,01	2,52	2,54	2,53	3,04	2,02
index rozvodovosti	12,5	7,14	54,55	8,33	37,5	33,33	41,67	55,56	83,33	60	50

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Hustota obyvateľov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v obci je hlboko pod úrovňou Slovenska a okresu. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2004 dosiahla hustota hodnotu 80,29 a do roku 2014 stúpila na hodnotu 81,44.

Hustota obyvateľov na km ² k 31.12. podľa územie a rok											
Obec Omšenie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014

SR	109,77	109,87	109,95	110,08	110,26	110,5	110,75	110,09	110,28	110,4	110,51
okr. Trenčín	166,63	166,88	167,26	167,96	168,43	168,53	168,72	167,68	167,97	168,27	168,58
Obec Omšenie	80,29	80,66	79,96	80,46	80,46	80,95	81,52	80,87	81,22	81,09	81,44

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Veková štruktúra obyvateľstva obce

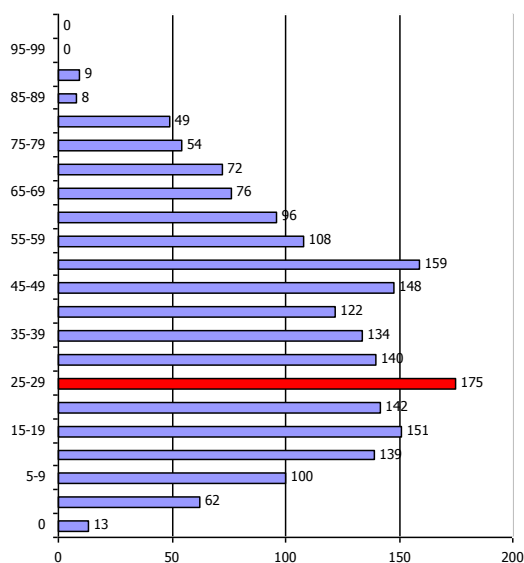
Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	1957	1960	1953	1959	1959	1980	1994	1978	1979	1972	1996
0	13	19	16	17	21	24	17	16	26	10	29
1-4	62	55	60	57	65	76	84	78	73	82	70
5-9	100	94	92	93	78	74	72	78	83	90	102
10-14	139	128	116	107	117	104	100	89	90	80	76
15-19	151	162	153	148	139	143	136	124	114	119	104
20-24	142	137	150	152	153	154	164	156	147	142	146
25-29	175	174	173	162	149	148	146	167	166	163	159
30-34	140	153	154	165	169	169	170	163	162	153	151
35-39	134	131	132	127	137	139	147	149	157	162	166
40-44	122	133	136	142	135	136	135	129	128	139	145
45-49	148	138	134	123	120	126	136	143	146	138	138
50-54	159	152	151	155	162	154	144	131	124	127	130
55-59	108	115	121	146	151	152	155	150	149	149	149
60-64	96	99	95	91	88	96	108	117	139	149	145
65-69	76	75	80	86	91	91	86	80	77	75	83
70-74	72	76	76	66	66	72	66	73	74	77	75
75-79	54	53	50	58	54	54	65	67	54	50	58
80-84	49	43	40	36	33	32	32	33	44	42	42
85-89	8	15	18	23	27	30	23	27	15	16	20
90-94	9	6	3	2	2	3	5	5	9	8	7
95-99	0	2	3	3	2	3	3	3	2	1	1
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

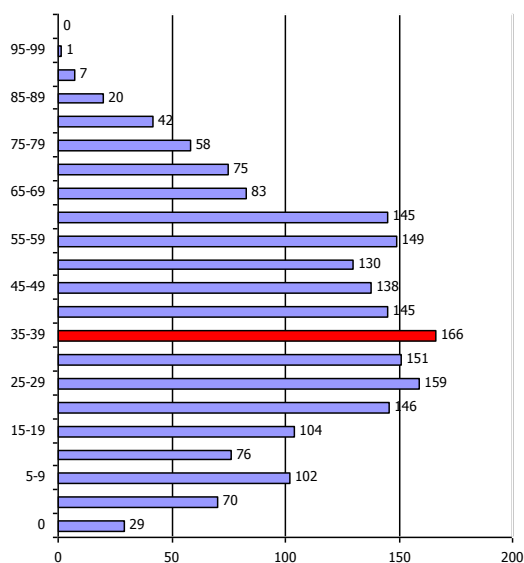
Zdroj: 20.1.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Veková štruktúra obyvateľstva

2004

2014

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 55 - 64. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Omšenie.

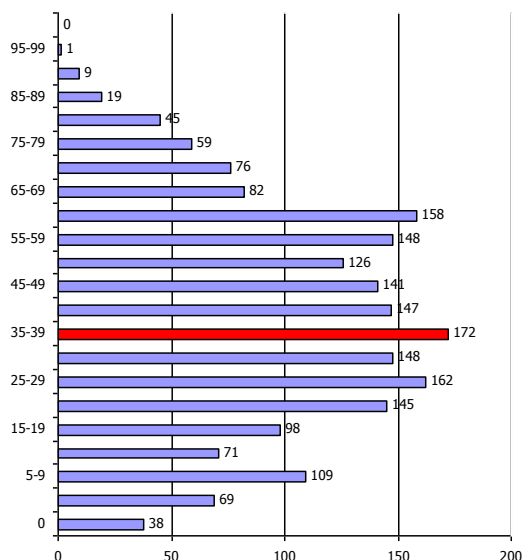

Prognózy

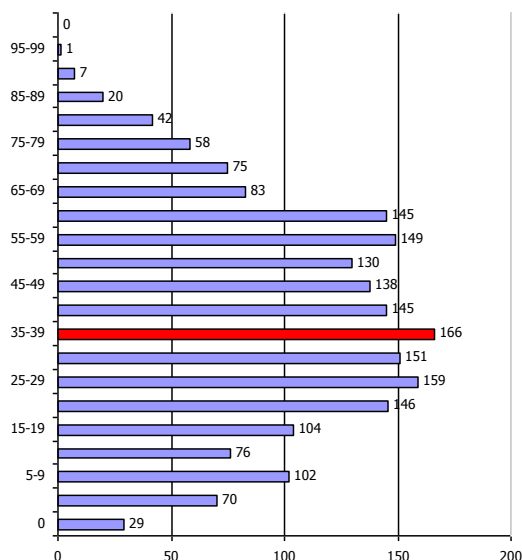
V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k nárastu počtu obyvateľov. Do roku 2025 by mal počet obyvateľov stúpnuť o 9,0 %.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Spolu	2021	2029	2042	2060	2077	2094	2113	2134	2156	2179	2204
0	38	42	45	49	52	56	59	63	66	70	73
1-4	69	69	68	67	66	66	65	64	64	63	62
5-9	109	112	117	124	128	133	138	143	148	153	158
10-14	71	67	63	59	56	53	49	46	44	41	39
15-19	98	92	86	81	76	72	67	63	60	56	53
20-24	145	143	142	141	139	138	137	135	134	133	131
25-29	162	164	167	170	172	175	178	181	184	187	190
30-34	148	144	141	138	135	132	129	126	124	121	118
35-39	172	178	185	191	198	206	213	221	229	237	246
40-44	147	149	151	153	155	158	160	162	164	166	169
45-49	141	143	146	149	152	155	158	161	164	167	170
50-54	126	122	118	114	110	107	103	100	97	94	91
55-59	148	148	147	147	146	146	145	144	144	143	143
60-64	158	162	168	175	180	186	192	197	203	209	215
65-69	82	80	79	78	76	75	74	73	72	70	69
70-74	76	77	77	78	79	80	81	81	82	83	84
75-79	59	61	63	64	66	67	69	71	73	74	76
80-84	45	48	51	54	57	61	65	69	73	78	83
85-89	19	19	18	17	17	16	15	15	14	14	13
90-94	9	9	10	11	14	14	16	17	18	19	21
95-99	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prognózovaná veková štruktúra obyvateľstva
2015

2024

Ďalšie demografické charakteristiky

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o cca. 6,7 %. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný pokles o 117 %. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal nárast o 4,21 %.

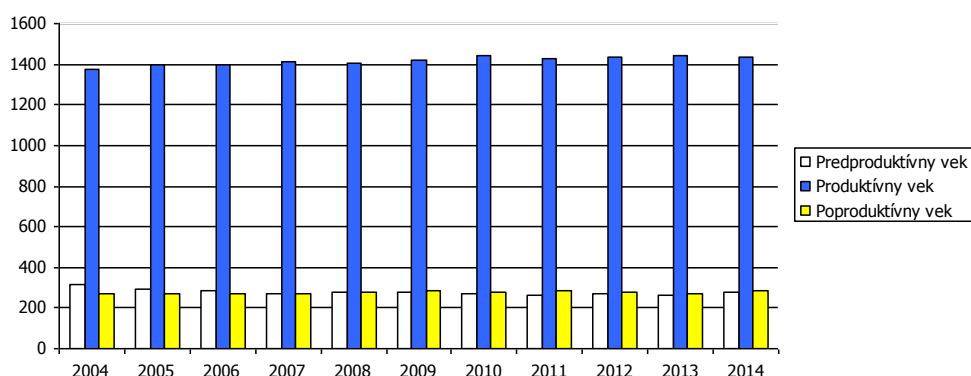

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Predproduktívny vek	314	296	284	274	281	278	273	261	272	262	277
Produktívny vek	1375	1394	1399	1411	1403	1417	1441	1429	1432	1441	1433
Poproduktívny vek	268	270	270	274	275	285	280	288	275	269	286

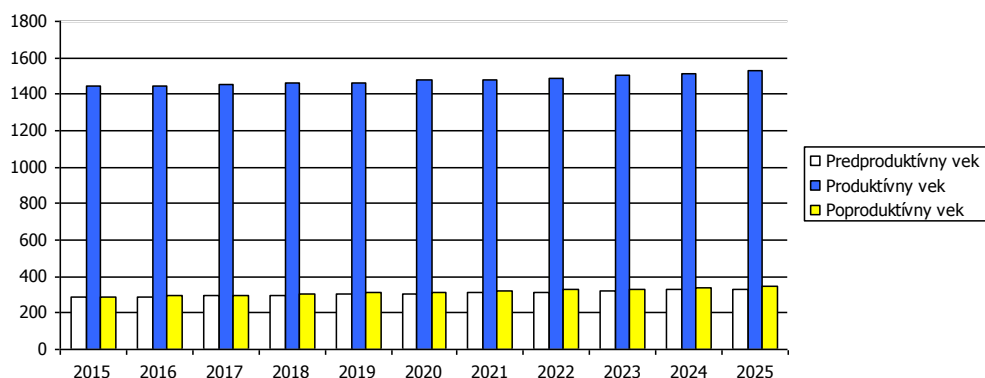
Zdroj: 20.6.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu len vo vekovej skupine produktívneho veku a poproduktívneho veku. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2025.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

Do roku 2025 sa predpokladá nárast obyvateľov v každej vekovej skupine.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Predproduktívny vek	287	290	293	299	302	308	311	316	322	327	332
Produktívny vek	1445	1445	1451	1459	1463	1475	1482	1490	1503	1513	1526
Poproduktívny vek	291	295	299	302	309	313	320	326	332	338	346

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 35 do 39 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 14 do 19 rokov. Pokles

v medziročnom porovnaní 2004 až 2014 bol zaznamenaný v skupine 15 až 24, 25-29 a od 45 do 54 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2004 a 2014				
Vek	2004	2014	rozdiel 2014 -2004	
15-19	151	104	-47	
20-24	142	146	4	
25-29	175	159	-16	
30-34	140	151	11	
35-39	134	166	32	
40-44	122	145	23	
45-49	148	138	-10	
50-54	159	130	-29	
55-59	108	149	41	
60-64	96	145	49	

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra vyhovujúca.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 94,07 %. V malej miere je zastúpená nemecká národnosť (0,05 %). Česká národnosť bola zastúpená v počte 0,35 %. Pri 5,02 % nebola zistená národnosť.

Bývajúcce obyvateľstvo podľa národnosti			
Ukazovateľ	SODB 2011	%	
Slovenská	1855	94,07	
Nemecká	1	0,05	
Poľská	2	0,10	
Nezistená	99	5,02	
Chorvátska	2	0,10	
Česká	7	0,35	
Ostatné	3	0,15	

Zdroj: www.statistics.sk

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V obci majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania s úplným stredným vzdelaním – 23,23 % a s učňovským vzdelaním (20,69 %). Vysoký počet obyvateľov disponovalo základným vzdelaním (14,71 %) a stredným odborným bez maturity (13,69 %).

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2012		
dosiahnuté vzdelanie	počet	%
úplné stredné odborné (s maturitou)	458	23,23
vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	76	3,85
bez školského vzdelania	264	13,39
učňovské (bez maturity)	408	20,69
základné	290	14,71
stredné odborné (bez maturity)	270	13,69
úplné stredné všeobecné	41	2,08
nezistené	33	1,67
úplné stredné učňovské (s maturitou)	83	4,21
vysokoškolské bakalárske	28	1,42
vyššie odborné vzdelanie	11	0,56
vysokoškolské doktorandské	7	0,35

Zdroj: statistics.sk, 10.7.2015

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra relatívne vyhovujúci pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

Vývoj nezamestnanosti

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	13,07	11,36	9,40	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29
Trenčiansky kraj	8,09	6,80	5,19	4,50	4,95	10,13	9,51	9,95	10,89	10,74	9,56
Okres Trenčín	4,95	3,54	2,45	2,25	2,88	7,12	7,25	7,72	9,13	8,79	7,82
Muži	4,90	3,35	2,31	1,94	2,51	7,15	7,00	6,94	8,22	7,74	7,13
Ženy	5,00	3,75	2,63	2,61	3,32	7,09	7,54	8,64	10,25	10,11	8,68

Zdroj: ÚPSVAR, 2004-2014

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2014 dosiahla úroveň 8,68 %. Najvyššiu úroveň dosiahla v roku 2012 (10,25 %). Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35-49 a riziková skupinu nad 50 rokov. V tejto skupine podiel postupne klesá. K zvyšovaniu podielu dochádza v prípade skupiny od 15 do 24 rokov, kedy do roku 2014 vzrástol podiel na 18,0 % (najvyššia hodnota bola zaznamenaná v roku 2012 – 20,5 %).

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v %											
Okr. Trenčín	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
15-24	17,0	16,2	17,7	15,3	17,7	18,8	18,2	18,6	20,5	19,8	18,0
25-34	21,1	20,1	19,8	20,1	23,2	22,6	25,4	24,9	24,7	24,6	24,4
35-49	34,3	33,7	33,9	32,0	30,3	30,2	29,6	28,0	29,5	29,9	30,2
50 a viac	27,6	30,0	28,7	32,6	28,7	28,5	26,9	28,5	25,3	25,7	27,3

Zdroj: 20.6.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti podľa vzdelanostnej štruktúry uchádzačov. Najväčšou skupinou je skupina obyvateľov s nižším stredným vzdelaním a úplným stredným odborným vzdelaním.

Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných v %											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zákl. a bez vzdel.	12,6	14,2	15,6	8,98	13,7	10,7	7,49	9,41	12,5	13,4	11,1
Nižšie stredné	48,4	48,5	47,2	53,3	38,8	44,9	47,2	55,3	46,4	38,8	43,5
Úplné stredné	33,9	31,4	34,9	32,9	37,4	36,4	34,9	29,8	30,4	32,6	31,2
Vysokoškolské	4,72	6,28	2,83	5,99	10,1	7,94	10,4	5,49	10,6	15,2	14,2

Zdroj: 20.6.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Obyvatelia so základným vzdelaním sa podieľali na nezamestnanosti 11,1 %. Z hľadiska typu boli najviac zastúpení nezamestnaní, ktorí sú už dlhodobo nezamestnaní.

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytvárania nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Trenčíne, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne priemyselné odvetvia, obchod, doprava a verejná správa. Silne zastúpené je aj školstvo. Od roku 2004 sa podiel priemyslu na zamestnaní mierne znížil (26,2 %). Najvýraznejší pokles nastal v prípade poľnohospodárstva a lesníctva a verejnej správy.

Štruktúra zamestnanosti podľa odvetvovej klasifikácie v %						
Okres Trenčín	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a r...	3,5	3,2	3,1	2,3	2,1	2,1
Priemysel spolu	34,4	31,4	29,5	25,7	28,5	28,3
Ťažba a dobývanie	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
Priemyselná výroba	31,8	29,3	27,7	24,0	26,5	26,2
Dodávka elektriny, plynu, pary a ...	1,1	0,6	0,6	0,6	0,6	0,8
Dodávka vody; čistenie a odvod o...	1,5	1,3	1,1	1,4	1,4	1,2
Stavebníctvo	2,5	3,4	4,1	4,8	3,7	3,4
Veľkoobchod a maloobchod; oprav...	12,2	10,9	16,5	15,5	19,3	18,8
Doprava a skladovanie	7,0	7,0	6,1	6,8	7,2	7,3
Ubytovacie a stravovacie služby	0,9	1,3	1,8	1,4	2,0	1,7
Informácie a komunikácia	0,8	0,6	2,3	1,9	1,4	1,6
Finančné a poisťovacie činnosti	1,6	1,5	1,4	1,6	1,5	1,3
Činnosti v oblasti nehnuteľností	1,4	0,9	0,9	0,9	0,9	0,7
Odborné, vedecké a technick...	2,9	3,0	3,4	4,7	1,2	1,4
Administratívne a podporné...	2,2	3,1	1,7	1,8	2,9	3,9
Verejná správa a obrana; pov...	12,5	14,4	8,6	11,6	9,7	9,3
Vzdelávanie	7,6	8,6	9,6	9,6	9,1	9,5
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	8,3	8,8	7,1	7,7	7,5	8,1
Umenie, zábava a rekreácia	1,6	1,6	3,4	3,2	2,7	2,2
Ostatné činnosti	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4

Zdroj: 20.6.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V obci sú obyvatelia zamestnaní hlavne vo verejnej správe, vzdelávacích inštitúciách a účelových ubytovacích a vzdelávacích zariadeniach, poľnohospodárstve a lesníctve. Obyvatelia pracujú aj v malých výrobných rodinných prevádzkach a v službách. Vzhľadom na veľkosť obce je pracovný trh obmedzený.

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa jednotlivých sektorov národného hospodárstva. Najviac obyvateľov je zamestnaných v službotvornom sektore a sekundárnom sektore – výroba.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo						
	spolu	odchádzajúci za prácou	prim. sektor	sekund. sektor	terc. sektor	hosp. domácnosti
Omšenie	1007	850	30	351	567	567

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Ako prezentuje tabuľka, pomerne veľká časť obyvateľov každodenne odchádza za prácou mimo obce Omšenie. Z celkového počtu ide ekonomicky aktívneho obyvateľstva ide až o 850 obyvateľov, čo tvorí 84,4 %.

2.8. BÝVANIE

Prevládajúcou funkciou obce Omšenie je bývanie. Pôvodná zástavba obce Omšenie vznikala ako hromadná dedina. Obec sa sústreďuje na individuálnu výstavbu, čiže na výstavbu rodinných domov. Intenzita novej bytovej výstavby sa zvýšila začiatkom tohto desaťročia, v súčasnosti stagnuje z dôvodu, že obec nemá k dispozícii plochy vhodné na výstavbu rodinných domov (v spodnej časti obce). V budúcnosti je možné predpokladať oživenie dopytu po nových bytoch v súvislosti so súčasným trendom sťahovania obyvateľov miest do okolitých vidieckych obcí. Naplnenie potenciálu obce získavať nových obyvateľov migráciou bude závisieť predovšetkým od rozvojovej politiky obce (program hospodárskeho a sociálneho rozvoja), udržania a zlepšenia kvality života v obci, od situácie

na trhu práce, spektra poskytovaných služieb, kvality dopravného spojenia a ďalších faktorov. Stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci. Vybavenie bytov patrí popri veku a veľkosti bytového fondu k hlavným charakteristikám celkovej kvality bytov. Technická vybavenosť bytov sa v poslednom období podstatne zlepšila.

Obývané byty a domy (2011)

	byty		
	spolu	v rodinnom dome	domy
Obec Omšenie	534	501	492

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet neobývaných bytov z dôvodov neobývanosti. Najviac bytov bolo trvalo neobývaných z iných dôvodov (50) a s z dôvodov zmeny vlastníctva, a to 17.

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti (2011)

zmena vlastníctva	rekreácia	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	s nezistenou obývanosťou
17	3	8	50	23

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska vlastníctva boli najpočetnejšou skupinou byty v osobnom vlastníctve v rodinných domoch (421). Iná forma vlastníctva bola zastúpená 26 bytmi. V bytovom dome je evidovaných 60 bytov v osobnom vlastníctve.

Byty podľa formy vlastníctva (2011)

vlastné v obyt. domoch	byty vo vlast. v rodin. domoch	obecné byty	družstevné byty	iné
60	421	7	0	26

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Veľkostná kategorizácia bytov

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytov podľa podlahovej plochy. Najviac bytov v obci Omšenie disponuje plochou od 81 do 122 m². Pomerne početne sú zastúpené aj byty s plochou viac ako 120 m² v počte 49.

Byty podľa celkovej podlahovej plochy

Byty spolu	- 40 m ²	40 - 80 m ²	81 - 120 m ²	120+ m ²
RD	18	142	288	49
BD	0	14	3	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska počtu obytných miestností sú v obci najviac zastúpené byty s 3 izbami, 4 izbami a 5+ obytnými miestnosťami. Druhou najväčšou skupinou sú 4 izbové byty. Byty so 4 obytnými miestnosťami sú zastúpené v počte 101.

Byty podľa počtu obytných miestností

1	2	3	4	5+
15	81	235	101	97

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Až 463 bytov v roku 2011 bolo napojených na spoločný zdroj pitnej vody. Vlastný zdroj pitnej vody malo 6 domácností. Bez vodovodu boli 2 byty.

Byty podľa zásobovania vodou RD

v byte - spoločný zdroj	v byte - vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu
447	6	2	2

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Byty podľa zásobovania vodou BD

v byte - spoločný zdroj	v byte - vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu
16	0	0	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Ďalšiu vybavenosť bytov/domácností, prezentuje nasledujúca tabuľka. Celkovo bolo v roku 2011 pripojených do siete internet 228 bytov, a pevnou linkou disponovalo 268 bytov. Mobilným telefónom bolo vybavených 382 domácností.

Vybavenosť bytov a domácností v obci RD					
podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia		
mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet	
368	227	234	265	222	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a domácností v obci BD					
podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia		
mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet	
14	12	9	3	6	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Najviac bytov v obci Omšenie je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného lokálneho kúrenia. Tento typ vykurovania je využívaný pri rodinných domoch. Iný typ vykurovanie využíva cca. 97 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia					
ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia		
11	359	97	2		

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených plynovým kúrením – 387 a pevným palivom – 85 bytov. Elektrickú energiu na vykurovanie využíva 6 bytov.

Obývané byty podľa zdrojov energie					
plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny
387	6	0	85	2	3

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V obci sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2014 stúpol ich počet na 144 osôb. Slobodné povolania boli zastúpené v počte 5.

Fyzické osoby - podnikatelia

o. Omšenie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fyz. osoby – podnik.	96	112	127	144	152	159	153	162	159	155	149
Živnostníci	96	112	125	140	148	155	150	159	156	151	144
Slobodné povolania	0	0	2	4	4	4	3	3	3	4	5

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Celkovo je v obci činných 31 právnických osôb. Z celkového počtu bolo 20 ziskových a 11 neziskových subjektov.

Právnické osoby v obci

o. Omšenie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Právnické osoby spolu	9	10	12	13	15	13	18	19	20	25	31
Práv. osoby ziskové	3	4	5	5	7	5	8	9	10	14	20
Práv. osoby neziskové	6	6	7	8	8	8	10	10	10	11	11

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V obidvoch skupinách došlo v sledovanom období k nárastu subjektov. Uvedené súvisí so samotným rozvojom obce a skvalitňovaním pokrytia občianskej vybavenosti.

Rozdelenie subjektov podľa hlavnej ekonomickej činnosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry živnostníkov v regióne podľa zamerania ekonomickej činnosti. Najviac subjektov je činných v oblasti stavebníctva, obchodu a obchodných činností. Pomerne vysoké % je orientovaných na priemyselnú výrobu. V priebehu sledovaného obdobia narastá aj počet živnostníkov zameraných na stavebníctvo.

Živnostníci podľa vybraných ekonomických činností v %

Okres Trenčín	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a...	2,9	2,9	3,0	3,0	3,2	3,5	3,5
Priemysel spolu	17,0	16,0	15,8	15,3	15,0	14,9	14,9
Priemyselná výroba	16,8	15,8	15,7	15,2	14,9	14,8	14,8
Dodávka vody; čistenie a odvod ...	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Stavebníctvo	21,5	22,2	22,4	23,0	22,8	22,3	22,3
Veľkoobchod a maloobchod;...	30,2	28,7	27,5	27,3	27,4	27,3	27,0
Doprava a skladovanie	3,2	3,5	3,5	3,4	3,6	3,5	2,9
Ubytovacie a stravovacie služby	4,3	4,3	4,2	4,0	3,9	3,7	3,8
Informácie a komunikácia	2,3	2,4	2,7	2,6	2,7	2,6	2,7
Finančné a poisťovacie činnosti	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0,6	0,5	0,5	0,6	0,7	0,7	0,7
Odborné, vedecké a technick...	9,6	10,0	10,2	10,5	10,6	10,9	11,0
Administratívne a podporné služby	1,7	2,2	2,6	2,7	2,5	2,7	2,9
Vzdelávanie	1,1	1,2	1,2	1,1	1,3	1,4	1,5
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4
Umenie, zábava a rekreácia	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9
Ostatné činnosti	4,1	4,4	4,5	4,6	4,5	4,6	4,8

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z pohľadu právnických osôb je najviac subjektov v okrese činných v oblasti obchodu, odborných, vedeckých a technických činností a priemysle. Pomerne silo sú zastúpené aj subjekty v oblasti stavebníctva.

Podniky podľa ekonomických činností (OKEČ, NACE)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a ...	3,3	3,5	3,3	3,2	3,0	2,7	3,1
Priemysel spolu	12,2	12,1	11,7	11,1	10,6	10,2	10,2
Ťažba a dobývanie	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Priemyselná výroba	11,5	11,3	11,0	10,5	10,0	9,6	9,6

Dodávka elektriny, plynu, pary ...	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2
Dodávka vody; čistenie a odvod o...	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4
Stavebníctvo	7,1	7,4	7,4	7,2	7,4	7,2	7,2
Veľkoobchod a maloobchod;...	41,6	39,7	39,1	39,1	38,6	37,2	35,6
Doprava a skladovanie	3,1	3,0	2,9	3,0	3,0	3,5	4,0
Ubytovacie a stravovacie služby	3,7	3,6	3,8	3,8	3,8	4,3	4,4
Informácie a komunikácia	3,2	3,6	3,8	3,7	3,7	3,9	3,9
Finančné a poisťovacie činnosti	0,3	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4
Činnosti v oblasti nehnuteľností	6,1	5,9	6,1	6,2	6,0	5,8	5,7
Odborné, vedecké a technické...	10,3	11,2	11,7	11,9	12,5	12,9	13,1
Administratívne a podporné služby	4,6	4,6	4,5	5,0	5,7	6,2	6,5
Vzdelávanie	0,9	1,0	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	2,2	2,7	2,9	3,0	3,0	2,9	3,0
Umenie, zábava a rekreácia	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	1,0
Ostatné činnosti	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,8	0,9

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Výroba

Plochy priemyselnej výroby sa v obci nenachádzajú. Výrobné plochy sú reprezentované hospodárskym dvorom poľnohospodárskeho družstva na východnom okraji obce. Priemyselné prevádzky sa na území obce nenachádzajú. Na území obce Omšenie pôsobí niekoľko drobných prevádzok. Jedná sa o malé prevádzky a sklady prevažne s počtom zamestnancov do 20 ľudí.

Pol'nohospodárska výroba

Z hľadiska poľnohospodárskeho pôdneho fondu a poľnohospodárskej výroby patrí riešené územie do administratívnej jednotky Omšenie, ktorá je začlenená do okresu Trenčín, kraj Trenčiansky. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy je 824,84 ha, z čoho orná pôda zaberá 224,57 ha. Najväčšie zastúpenie majú trvalé trávnaté porasty – 566,18 ha. Celkový podiel poľnohospodárskej pôdy na celkovej výmere sa znižuje. Podiel na celkovej výmere má poľnohospodárska pôda 33,86 %.

Výmera poľnohospodárskej pôdy v obci Omšenie											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
% z celkovej výmery	33,94	33,94	33,94	33,93	33,90	33,34	33,87	33,87	33,87	33,86	33,86
Pol'nohosp. pôda - spolu	826,85	826,80	826,77	826,68	825,78	812,15	825,16	825,13	825,01	824,96	824,84
- orná pôda	224,69	224,69	224,67	224,67	224,62	224,73	224,76	224,74	224,73	224,73	224,57
- záhrada	32,89	32,85	32,84	32,76	32,75	32,39	32,07	32,06	31,97	31,92	31,95
- ovocný sad	2,14	2,14	2,14	2,14	2,14	2,14	2,14	2,14	2,14	2,14	2,14
- trvalý trávny porast	567,12	567,12	567,12	567,11	566,27	552,89	566,19	566,19	566,18	566,18	566,18

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V obci sa nachádza areál poľnohospodárskeho družstva. Výrobný areál poľnohospodárskeho družstva tvorí kompaktný celok, ktorý nie je v plnom rozsahu využívaný. Obec Omšenie mala po oslobodení do 500 poľnohospodárskych malovýrobcov, ktorí prevažne vlastnili približne 0,5 ha poľnohospodárskej pôdy. Najväčší maloroľníci vlastnili asi 5 ha. Pôda sa dedením stále drobila a vznikli pásiky polí, na ktorých sa nedala použiť mechanizácia. Výnosy obilnín boli pod 0,2 t/ha. Väčšina poľnohospodárskych produktov sa predávala v Trenčianskych Tepliciach. Po roku 1948 rýchlo pribúdali pracovné miesta v novovybudovaných závodoch v Trenčíne a v Dubnici n/V. Muži chodili do práce a o hospodárstvo sa starali až po príchode zo zamestnania. Na jar 1959 predstavitelia okresných orgánov v Trenčíne rozhodli, že treba presvedčiť maloroľníkov, aby sa vzdali málo rentabilnej individuálnej malovýroby a založili v obciach jednotné roľnícke družstvá (JRD). V Omšeni vyvrcholili prípravy na založenie JRD 14. apríla 1959 na rozšírenom pléne Miestneho národného výboru v Omšeni, kde sa stretli členky výboru žien a niektorí maloroľníci, ktorí sa mali stať agitátormi. Dňa 17. apríla 1959 na zhromaždení občanov predseda Okresného národného výboru v Trenčíne Minárik, vysvetľoval prítomným výhody spoločného hospodárenia. Na druhý deň sa začala agitácia. Agitátori navštívili majiteľov pôdy, aby ich presvedčili o potrebe vstúpiť do JRD. Do 3. júna 1959 súhlasilo so vstupom do JRD 231 držiteľov pôdy, vlastníkov pôdy o celkovej výmere 1140 ha, čo umožnilo založiť v Omšeni JRD. O 19. hodine sa v kultúrnom

dome zišla ustanovujúca schôdza JRD. Za prvého predsedu bol zvolený maloroľník Dobiáš Václav (18.7.2015, <http://www.omsenie.sk/index.php/historia/jrd>).

Rastlinná výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje hektárovú úrodu v regióne. Najvyššiu hektárovú úrodu majú cukrová repa a zemiaky. Hektárová úroda cukrovej repy výrazne vzrástla.

Hektárová úroda podľa hospodárske rastliny											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zrniny spolu	3,36	3,75	4,12	3,41	3,55	4,60	4,15	3,41	4,80	4,24	3,60
Obilniny	3,38	3,77	3,86	3,44	3,57	4,63	4,20	3,45	4,82	4,24	3,60
Olejníny	1,57	2,10	2,19	2,25	2,27	2,80	2,86	2,41	2,20	2,25	2,68
Zemiaky	20,15	24,24	18,47	17,89	23,72	20,86	24,66	12,70	21,92	19,12	17,02
Cukrová repa	42,18	43,56	45,1	44,9	44,6	44,43	60,7	56,4	58,1	61,72	64,5
Viacročné krmo.	4,32	5,98	6,19	5,61	5,95	5,63	5,13	5,16	5,17	6,76	5,32

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Živočišná výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje intenzitu chovu v okrese.

Intenzita chovu hospodárskych zvierat											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hov. dob. (na 100 ha poľ. p.)	45,9	47,6	49,4	47,4	48,0	46,5	46,4	43,5	42,6	42,1	40,6
Kravy (na 100 ha poľ. p.)	19,0	19,8	20,5	18,9	19,0	19,1	18,0	17,1	16,6	16,4	15,6
Ovce (na 100 ha poľ. p.)	6,9	8,2	9,0	9,9	10,5	11,0	11,4	12,4	12,2	13,2	13,4
Ošipané (na 100 ha or. pôdy)	307,3	285,4	283,1	227,1	185,1	67,7	62,9	62,1	54,0	69,3	72,1
Hydina (na 100 ha ornej pôdy)	3 175,1	2 842,0	3 482,0	2 709,2	2 315,9	1 783,5	1 814,9	1 649,1	2 246,4	3 047,3	2 017,0
Sliepky (na 100 ha ornej pôdy)	943,2	1 010,7	1 010,7	1 009,9	892,7	869,5	1 044,6	899,4	1 173,8	1 535,2	1 478,8
Zdroj: http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/											

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Komerčné služby

Základnú sieť maloobchodných predajní v obci tvoria: Potraviny u Repiny, Potraviny Jednota COOP, Lahôdky, predaj pekárenských výrobkov, Mäso - potraviny, BASKAD - obchod so zmiešaným tovarom, KOVOSPOL - novinový stánok a zelenina, BOTAMIX - textil a rôzny tovar, FLOVER - záhradkárské potreby, MIKA - stánok pred OD, textil a doplnkový tovar, KADERNÍCTVO.

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V obci sa nachádza materská škola.

Materská škola

Obec je zriaďovateľom jednej materskej školy. Materská škola je organizačnou jednotkou Základnej školy. Priemerný počet detí v materskej škole je 47 v 2 triedach.

Kvantitatívne ukazovatele materskej školy					
Ukazovateľ - materská škola	2010	2011	2012	2013	2014
Počet pedagogických zam.	4	4	4	4	4
Počet detí v MŠ za rok spolu	47	47	47	46	47
Počet tried v MŠ	2	2	2	2	2
Počet predškolákov	13	13	21	15	16
Počet projektov	1	1	3	2	1

Základné školstvo

Základná škola sa v obci Omšenie nachádza. Ide o plnoorganizovanú základnú školu. Škola disponuje vlastnou budovou, telocvičňou a školským areálom. Stavebno-technický stav budovy školy je nevyhovujúci.

Súkromná základná umelecká škola

Súkromná základná umelecká škola, 629, Omšenie, vznikla 1. 9. 2006, kedy bola na základe rozhodnutia ministerstva školstva zaradená do siete škôl. Škola má zriadené 3 odbory: hudobný, výtvarný a tanečný. Poskytuje umelecké vzdelanie deťom v obciach Omšenie a Dolná Poruba, ktoré do roku 2006 takúto možnosť nemali, nakoľko v týchto obciach neboli zriadené obecné ZUŠ, ani centrá voľného času. Škola sa od svojho vzniku zapája do formovania detí a mládeže obcí a napomáha k skvalitneniu kultúrno-spoločenskej klímy. Počet žiakov Súkromnej základnej umeleckej školy sa pohybuje od 120 do 150 (<http://omsenie.sk/index.php/sukromna-zakladna-umelecka-kola>, 18.7.2015).

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrváť na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov.

Sociálna starostlivosť je občanom poskytovaná poskytovaním rôznych sociálnych dávok, ktoré vypláca ÚPSVar vo Trenčíne, opatrovateľskú službu občanom na to odkázaným zabezpečuje zo zákona obec. Zariadenia sociálnej starostlivosti sa v obci nenachádzajú. S ohľadom na prognózy demografického vývoja je potrebné v obci uvažovať so zriadením pre seniorov – klub pre seniorov, denný stacionár, resp. ubytovacie zariadenie pre dlhodobý pobyt seniorov a sociálne zariadenia pre seniorov.

Obecný úrad v spolupráci s vedením Základnej školy a školskej jedálne v obci pripravuje zabezpečenie dovozu obedov pre starých, chorých a nevládných občanov. Momentálne prebiehajú rokovania s Regionálnym úradom zdravotníctva v Trenčíne – odborom hygieny výživy, týkajúce sa zabezpečenia nevyhnutných hygienických opatrení pre zabezpečenie takejto formy distribúcie (rozvozu) obedov. Po zaslaní oficiálneho (záväzného) stanoviska z Regionálneho úradu zdravotníctva v Trenčíne - odboru hygieny výživy bude pristúpené k realizácii ďalších krokov smerujúcich k uskutočneniu zámeru.

Nasledujúca tabuľka prezentuje kapacitu a dostupnosť sociálnych služieb v okrese Trenčín.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie											
Okres Trenčín	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet zariadení	14	19	20	20	20	19	21	21	26	30	26
Počet miest k 31.12 spolu	906	1050	1085	1077	1105	1045	1084	1182	1120	1175	1198
P.m. v domov. dôchodcov	112	137	201	227	227	226	0	0	0	0	0
P.m. v penziónoch	72	72	72	72	72	72	0	0	0	0	0
P.m. v DSS pre pos. dosp.	258	272	210	269	330	280	280	245	369	372	455
P.m. v DSS pre postih. deti	145	145	145	88	89	80	91	145	37	37	21
P.m. v detských domovoch	214	218	230	232	196	189	194	205	228	235	225
P.m. v zar. pre seniorov	0	0	0	0	0	0	298	411	306	361	275

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobé udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevládajúcej existujúcej bytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitného plánu a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a bytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane 13 jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálne technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

V obci sa nachádza provízorne zdravotné stredisko s ambulanciou - všeobecný lekár pre dospelých (1 x týždenne). Ostatné ambulance, všeobecné (deti a dospelí), stomatologická a iné ambulance navštevujú obyvatelia v meste Trenčianske Teplice. V obci sa nachádza aj Liečebno – rehabilitačné stredisko Zboru väzenskej a justičnej stráže v Omšeni a Otvorené oddelenie so sídlom v LRS. Hlavným poslaním Liečebno-rehabilitačného strediska je poskytovať príslušníkom Zboru väzenskej a justičnej stráže preventívnu rehabilitáciu, kúpeľnú starostlivosť, rodinné rekreácie a zabezpečovať služobné akcie. Komplexná liečebno-preventívna starostlivosť je zabezpečená tímom vedeným lekárom balneológom a skúsenými fyzioterapeutmi s pestrou škálou terapie.

2.13. ŠPORT

Obec a jej okolie poskytuje široké možnosti športového, rekreačného a kultúrneho využívania nielen pre vlastných obyvateľov, ale hlavne tvorí potenciál rekreácie, hlavne krátkodobej pre obyvateľov miest Trenčín a Trenčianske Teplice, ako aj pre širší región. Priamo v obci je pomerne dostatočne vybudovaná športová infraštruktúra. V obci sa nachádza futbalové ihrisko. Výstavba viacúčelového ihriska s umelým trávnikom v areáli TJ bola v r. 2009 realizovaná vďaka finančnej podpore predsedu vlády SR na základe poskytnutej dotácie z rozpočtovej rezervy predsedu vlády SR. V obci je činný DHZ a TJ Žihlavičania Omšenie.

DHZ

Prvá ustanovujúca schôdza DHZ Omšenie sa konala 29. júna 1929. Nakoľko bola v obci len hlásna služba, z iniciatívy vtedajšieho richtára Michala Marčeka, notára Čorbu, občana Jozefa Bajzika a Štefana Koštha z Trenčianskych Teplíc vznikol Dobrovoľný hasičský zbor v Omšeni. Mal 25 mladých mužov. Bola zakúpená ručná striekačka a asi 150 m hadíc, ktoré boli uložené v drevennej šope pred farou. Nakoľko bolo uskladnenie techniky nepostačujúce obec postavila murovanú zbrojnicu pri kostole a zakúpila rovnosť pre hasičov. Z techniky sa používali: ručná striekačka, hasičské auto Peugeot, Tatra 805, Avia v súčasnosti Cas 25 Š706, PS 12 a PS 8. Od roku 1950 má DHZ Omšenie aj svoj prapór. V roku 1963 sa dobrovoľní hasiči rozhodli pre výstavbu novej hasičskej zbrojnice, ktorá bola ukončená v roku 1966 a svojmu účelu slúži dodnes. V súčasnosti je nás 39 a máme zriadenú zásahovú jednotku, kde je 10 členov, ktorí sa zúčastňujú prípravy a starajú sa o pridelenú techniku. Za DHZ Omšenie máme aj jeden dievčenský kolektív a kolektív mladých hasičov (Plameniari), ktorí reprezentujú obec na rôznych súťažiach v hasičskom športe (18.7.2015, <http://dhzomsenie.webnode.sk/o-nas/>).

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávajú voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hrami hier, ako je narážka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich				
	ženy		muži	priemer
15-24	52		45	49
25-39	36		43	40
40-54	39		39	39
55-69	38		36	37
70+	18		48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilnejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

2.14. KULTÚRA

V obci nie je dostatočne budovaná kultúrna infraštruktúra. Obec nemá k dispozícii vlastný kultúrny dom. Obec každoročne organizuje veľký počet menších, prípadne väčších kultúrnych podujatí.

V októbri 1960 vyšlo prvé číslo miestnych novín pod názvom Iskry spod Žihlavníka, ktoré vychádzali do augusta 1984. V roku 1986 sa pracovníci miestneho osvetového strediska pokúsili obnoviť vydávanie novín v Omšeni. Vyšlo jedno číslo s názvom Iskry spod Žihlavníka- Spravodajca. Od roku 1995 vydáva obec noviny pod názvom Omšenské noviny. Tie vychádzajú štvrtročne. Kultúrny dom v Omšeni bol postavený v roku 1938 na cirkevnom pozemku a bol vlastníctvom rímskokatolíckej cirkvi. V kultúrnom dome sa nekonajú žiadne kultúrno-spoločenské akcie. Obec na tieto účely využíva kultúrnu miestnosť (1. Poschodie Obchodného domu v centre obce). Budova Kultúrneho domu je vo vlastníctve, a teda aj správe Rímsko-katolíckej cirkvi, ktorá budovu v súčasnosti prenajíma len predajcom na predajné akcie. Podľa zápisníc v Štátnom okresnom archíve v Trenčíne bola Obecná knižnica v Omšeni založená v roku 1921, keď sa obec stala členom Matice slovenskej. V roku 1954 navštevovalo knižnicu 78 čitateľov, v roku 1956 to bolo 120 čitateľov. V súčasnosti knižnica eviduje 9120 kníh, 420 čitateľov a odoberá 7 druhov časopisov a novín. Pôvodné omšenské domy boli z dreva. Domy boli štítové, s dvoma oknami smerom na ulicu. Na omšenských domoch neboli ornamenty, ozdobou okien bol vystupujúci murovaný rámik "grnyca". Neskôr sa stavali aj domy s komínom (www.omsenie.sk, 20.7.2015).

Cirkev v obci

Väčšina obyvateľov Omšenia je dnes rímskokatolíckeho vyznania. V Omšeni sa nachádzajú dve kaplnky. Jedna z nich je baroková kaplnka. Stojí mimo obce na pravej strane cesty smerom do Trenčianskych Teplíc. Bola postavená v roku 1794. Stojí tu aj rímskokatolícky kostol Narodenia Panny Márie, pôvodne románska stavba z 13. storočia.

Obecná knižnica

Podľa zápisníc v Štátnom archíve v Trenčíne bola Obecná knižnica v Omšeni založená v roku 1921, keď sa Omšenie stalo členom Matice slovenskej. Pri tejto príležitosti darovala Matica obci 40 kníh. Boli to prvé knihy pre knižnicu a tak bol založený jej základ. V roku 1922 obec dala na knihy 750 korún. Nákup kníh najskôr zabezpečovala obec, neskôr sám knihovník. Prvou knihovničkou bola učiteľka Helena Oravíková. Za každú knižku sa vyberal poplatok 20 halierov, na výlohy spojené s vypožičiavaním kníh, hlavne na svetlo v zime, keď bola skoro tma. V obecnej kronike sa však činnosť knižnice v Omšeni datuje od roku 1947. Vtedy mala knižnica 438 knižničných jednotiek, z toho bolo 204 brožúr. Výpožičky sa neevidovali. V roku 1951 bola knižnica umiestnená v dolnej škole, kde sa už začalo s vypožičiavaním. O dva roky neskôr sa urobila prvá inventarizácia a v knižnici sa uskutočnila aj prvá beseda o Kalinčiakovej Reštaurácii. V roku 1954 bolo už v knižnici rušno, navštevovalo ju 78 čitateľov a zaevidovalo sa 983 výpožičiek. Knižnicu začali navštevovať už i dospelí. Od roku 1956 bola už knižnica otvorená pravidelne každý piatok. Evidovaných bolo 120 čitateľov 2387 výpožičiek. Miestnosť knižnice slúžila aj ako klubová miestnosť, preto v roku 1968 Krajská knižnica knižnicu v Omšeni zatvorila. Pravidelná činnosť sa začala po dostavaní prístavby kultúrneho domu 5. septembra 1977. Zariadenie a knižný fond dodala Krajská ľudová knižnica v Trenčíne. Prvou knihovničkou bola Anna Znášiková na pol úväzok, dovtedy pracovali v knižnici iba dobrovoľné knihovníčky, učiteľky zo ZŠ. Neskôr pracovala v knižnici pani Božena Hlocká z Trenč. Teplíc. V roku 1985 na miesto knihovníčky nastúpila pani Margita Púčeková, ktorá tam pracuje dodnes. Nadriadeným orgánom bola v tom období Krajská knižnica v Trenčíne, ktorá v roku 1987 na základe dobrých ukazovateľov činnosti a doporučení vtedajšieho predsedu MNV p. Bajzika, nariadila otvorenie knižnice na plný úväzok. V roku 1988 sa knižnica zapojila do okresnej a neskôr i do krajskej súťaže „Budujeme vzornú ľudovú knižnicu“, za čo jej bolo udelené Čestné uznanie za úspešnú prácu s knihou, v Trenčíne a v Bratislave (18.6.2015, <http://omsenie.sk/index.php/kultura/obecna-kniznica>).

Folklórna skupina Dolina

Folklórna skupina v Omšeni začala svoju činnosť v roku 1969 autentickým programom Omšenská svadba. Skupinu založila p. Jozefína Volkmerová, ktorá bola zároveň scenáristkou, choreografkou, režisérkou a vedúcou skupiny. Doplnila šatník FS tradičným ľudovým odevom: ušila kroje pre deti a ženské čepce; dala vyrobiť dodnes používané mužské klobúčiky a nakúpila materiál na výrobu kabaníc, haleny (dnes nezvestnej) a súkenných nohavíc (tieto časti odevu zhotovil Štefan Marček bývalý u Malov, prezývaný "Poštár"). Tento odev sa zachoval až po súčasnosť. V obci, kde spievanie a tanec oddávna tvorili súčasť sviatkov a obradov, nebol problém v tom čase nájsť viac ako 30 nadšených a ochotných členov. Zameriavali sa na interpretáciu, piesní, tancov a obradovej kultúry z Omšenia. Za svojho pôsobenia získali viacero ocenení okresnej a krajskej úrovne. Po odsťahovaní sa p. J. Volkmerovej do Trenčianskych Teplíc v roku 1982 sa činnosť FS prerušila. Folklórna skupina Dolina pracuje pri Miestnom odbore Matice slovenskej (18.6.2015, <http://omsenie.sk/index.php/kultura/fs-dolina>).

Kultúrne pamiatky

Až do roku 1802 stál v dedinke Omšenie románsky kostolík z prvej polovice 13. storočia zasvätený (Narodeniu) Panny Márie. Po ďalšej prestavbe v roku 1927 z neho zostala stáť iba veža. O jej románskom pôvode svedčia dodnes združené okná so stredovým stĺpikom bez hlavice. Pôvodný kostolík mal podobu jednolodovej stavby s východnou apsidou a západnou predstavanou vežou. V roku 1802 bola apsida kvôli zväčšeniu kapacity zbúraná a nahradila ju nová obdĺžniková loď. Orientácia kostola sa tak zmenila a z románskej lode sa stala svätyňa. V roku 1927 bol kostol opäť

prestavaný, pričom k východnému priečeliu lode z roku 1802 bola pristavané polygonálne presbytérium. Tým sa orientácia kostola vrátila do pôvodnému stavu. V súčasnosti dopĺňajú toto presbytérium zo severnej i južnej strany symetrické pristavby sakristií, čo pri pohľade z východu vytvára zdanie trojlodovej baziliky (18.7.2015, <http://www.apsida.sk/c/5946/omsenie>).

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnanú záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkovou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
- rozšíriť systém permanentiek
- rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
- uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
- last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
- zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

V obci sa nenachádza komerčné ubytovacie zariadenie. Špecializované Liečebno-rehabilitačné stredisko ponúka ubytovanie v 42 dvoj lôžkových izbách s možnosťou poskytnutia prístelky. Všetky izby disponujú kúpeľňou so sprchou, WC, televízorom, rádiom, chladničkou, majú terasu alebo balkón. Kapacita strediska je 84 lôžok. Celková kapacita strediska vrátane všetkých apartmánov je 96 lôžok. V stredisku je k dispozícii 6 apartmánov.

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

Priamo v obci sa plnohodnotné stravovacie zariadenie nenachádza. V obci sa nachádza "Hostinec Krmelec", „Pohostinstvo u Kohúta“ a „Hostinec u Trokana“.

2.17. CESTOVNÝ RUCH

Najvyhládavanejšími turistickými cieľmi v okolí sú chránené územie Omšenská Baba (668 m), Žihľavník/Baske (955 m), Vápeč (956 m), Homôľka (906 m), Kráľovec (557) či Klepáč (575) s východiskovými bodmi z Omšenia, Dolnej Poruby či Trenčianskych Teplíc. Priamo pod objektom detašovaného pracoviska sa nachádza vodná nádrž Omšenská priehrada s vhodnými podmienkami pre rybolov. Neďaleký kúpeľný park ponúka možnosť pasívneho i aktívneho oddychu (tenis, minigolf, detské ihrisko). Blízkosť kúpeľného mesta tiež umožňuje využitie bohatej ponuky kúpeľných, gastronomických, športových či kultúrnych služieb.

Kúpeľné služby

Trenčianske Teplice patria medzi naše najstaršie a najznámejšie kúpele zamerané predovšetkým na liečbu chorôb pohybového a nervového ústrojenstva. Návštevníkom ponúkajú paletu kúpeľných procedúr od minerálnych kúpeľov v termálnej vode, cez rôzne druhy masáží, vodoliečbu, elektroliečbu až po bahenné, parafínové či suché zábaly a množstvo iných procedúr. Skalolezectvo - Skalné steny vhodné na skalolezectvo ležia severovýchodne od Trenčianskych Teplíc na konci Kamenickej doliny. Nazývajú sa Kamenné vráta. Južná stena pravej skaly je vysoká 40 m a široká 150 m. Je na nej vyznačených približne 30 výstupných ciest. Poľovačka - Cieľová oblasť je obľúbeným poľovníckym revírom, poľovať je možno v okolitých lesoch na jelene, srny, diviaky, muflóny, daniele či líšky. Rybolov - Vodná nádrž Omšenská priehrada ponúka možnosti rybolovu rýb ako: sumec, lieň, kapor, štika a i. Jazdecko - Jazdecký klub Žihľavník v Omšeni ponúka jazdy na koči, na saniach, v konibuse, či jazdy v sedle - jazdenie v jazdiarni, westernové jazdednie, vodenie apod. (17.6.2015, <http://www.ja-sr.sk/node/80>).

Lesnícky náučný chodník

Trasa lesníckeho náučného chodníka začína od mostíka pri retenčnej nádrži Kamenického potoka v miestnej časti Baračka. Leží v nadmorskej výške 280 až 420 metrov s prevýšením 140 m. Na trase je 10 zastávok. Každá z nich prináša ucelenú informáciu s úmyslom oboznámiť návštevníka s prírodou. Dozvieme sa mnoho zaujímavého o lese, jeho funkciách, o rozdieloch medzi parkom a lesom, o stromoch, lesných cestách a lesnej zveri. Trasa má dĺžku 4 km.

Baske

Pre náročnejších navrhujeme výstup na vrchol Baske (955 m n. m). Na Baske odporúčame trasu priamo z obce Omšenie po modrej značke. Výstup trvá 2,5 – 3 hod. Pod vrcholom Baske sa nachádza turistická chata, v súčasnosti je otvorená len za prítomnosti chatára. Každoročne sa tu koná zimný turistický zraz. Výstup na Baske je krásnym zážitkom.

Omšenská Baba

Omšenská Baba bola za chránené územie vyhlásená v roku 1967. Ako východiskový bod odporúčame obec Omšenie. Aj keď vrchol v minulosti niekoľkokrát vyhorel, stále láka svojou jedinečnou faunou a flórou.

Ďalšie nenárodné prechádzky: Pomník amerických letcov v Kamenickej doline, Lurdska jaskyňa na Partizánskej ulici, Heinrichov prameň od Parkhotela na Baračke, (18.7.2015, <http://turista.teplice.sk/pruvodce/17612/>).

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) v roku 2004 označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejšiu rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatickosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2010 – 2014

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov obce.

Hospodárenie obce celkom					
	2 010	2011	2 012	2013	2014
Bežné príjmy	740 327	831 719	810 666	891 831	938 873
Bežné výdavky	740 718	697 740	720 943	769 679	786 403
Prebytok/schodok	391	133 979	89 723	122 152	152 470
Kapitálové príjmy	39 924	2 095	508	29 315	3 212
Kapitálové výdavky	184 444	5 510	8317	113 628	182 054
Prebytok/schodok	-144 520	- 3 415	- 7 809	-84 313	-178 842
Prebytok/schodok bež. A kap. Rozp.	-144 911	131 884	81 914	37 839	-26 372
Príjmy finančných operácií	228 912	28 665	51 612	84 313	207 097
Výdavky finančných operácií	17 137	17 807	36 877	53 018	53 183
Rozdiel finančných operácií	211 775	10 858	14 735	31 295	153 914
Rozdiel celkového rozpočtu	66 864	141 422	96 649	69 134	127 542

Zdroj: OcÚ Omšenie, 2015

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientskeho prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce.

Obec Omšenie je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, ktorý svoje samosprávne kompetencie vykonáva samostatne (zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení).

Manažment a správa obce

Súčasná zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Omšenie. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostky obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 9 poslancov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľom k úradom ŠSS	
Sídlo matričného úradu	Trenčianske Teplice
Sídlo pracoviska daňového úradu	Trenčín
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Trenčín
Sídlo Okresného súdu	Trenčín
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Trenčín
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Trenčín
Sídlo Územnej vojenskej správy	Trenčín
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Trenčín
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Trenčín
ŠÚ SR	

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Obec Omšenie je súčasťou Vyššieho územného celku Trenčín. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce. Trenčiansky kraj je ostatný vidiecky, konkurencieschopný, rýchlorastúci, priemyselný región SR s perspektívou konkurencieschopného regiónu na úrovni SR, s vysokou atraktivitou a pozíciou pre investorov, s dlhodobou podpriemernou mierou nezamestnanosti, ale mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Českou republikou. Na základe ekonomickej štruktúry sa TSK považuje za priemyselný región. Má dlhú tradíciu najmä v oblasti chemického (gumárenského), textilného a strojárského priemyslu (stále v procese reštrukturalizácie). V regióne sa rozvíjajú aj progresívne odvetvia, ako je napríklad elektrotechnická výroba, kde smerujú aj významné zahraničné investície a dodávky pre automobilový priemysel. V kraji sú 4 priemyselné parky s prevahou

strojárského priemyslu. Z hospodárskeho hľadiska má kraj dve výrazne odlišné oblasti oddelené Považským Inovcom, a to Považie a Ponitrie. Na Hornej Nitre je najvýznamnejšia banícka oblasť Slovenska, na Považí dominuje strojárstvo a textilný priemysel. V súčasnosti sa radí medzi ekonomicky najsilnejšie kraje Slovenska. Je tiež mimoriadne aktívny v oblasti podnikania MSP. TSK nepatrí medzi najnavštevovanejšie kraje SR, a to aj napriek tradícii kúpeľníctva. Má nízku ubytovaciu kapacitu a dosiahol jednu z najnižších návštevností (8,1 %) po TTK a Trenčianskom kraji. Celkom možno očakávať, že TSK má šancu si aj vďaka novým PZI udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu a bude sa pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27. V priemyselnej výrobe bude viac dominovať strojársky a možno elektrotechnický priemysel, prostredníctvom inovácií aj pozícia chemického priemyslu by mohla byť udržateľná, ohrozená je pozícia textilného priemyslu a baníctva.

Inovačný potenciál regiónu by sa mal v budúcnosti zamerať na inovácie v elektrotechnickom priemysle a chemickom, a predovšetkým v oblasti lesného hospodárstva, poľnohospodárstva a pod. TSK disponuje veľmi dobre rozvinutým systémom cestnej a železničnej dopravy. Kraj križuje medzinárodne významná železničná trať spájajúca Maďarsko/Rakúsko - Bratislava - Trenčín - Košice - Poľsko. Región je tiež napojený aj na železničnú sieť Českej republiky (Trenčín - Brno). Krajom prechádza aj významný cestný koridor Bratislava - Trenčín - Žilina. Najvýznamnejší je diaľničný ťah D1, vybudovaný po Považskú Bystricu. Krajom prechádza viac ako pätina (80,3 km) diaľničných ťahov Slovenska. Prírodné zdroje TSK sú bohaté a rôznorodé, veľký význam majú zdroje minerálnych vôd využívaných najmä v kúpeľníctve (NSRR, 2012, s.64-68).

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že TSK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v chemickom, strojárskom a elektrotechnickom priemysle a IKT. V porovnaní so svetovými trendmi zvyšovania kvality verejných služieb cestou informatizácie a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie TSK nízka. Za najväčší rozvojový potenciál regiónu TSK možno považovať:

- výhodnú geografickú polohu medzi rýchloraštúcimi regiónmi SR,
- priemyselnú tradíciu a dobrú exportnú výkonnosť, diverzifikovanú odvetvovú infraštruktúru s vybudovanou energetickou sieťou,
- dostatok kvalifikovanej pracovnej sily,
- vysoký podiel malého a stredného podnikania v rámci hospodárskej štruktúry, vysoký stupeň flexibility malého a stredného podnikania,
- vysoká odborná úroveň pracovníkov vo všetkých oblastiach poľnohospodárstva, lesníctva a potravinárskeho priemyslu,
- existencia konkurencieschopných výrobkov (poľnohospodárstvo).

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda TSK je tvorená priemyselnou tradíciou, výhodnou geografickou polohou, nadregionálnymi väzbami, dostatkom kvalifikovanej pracovnej sily a konkurencieschopným poľnohospodárstvom a predpokladom pre rozvoj vysoko sofistikovaných služieb podporujúcich aj rozhodujúce priemyselné odvetvia.

Strategické ciele:

1. zvyšovať produktivitu a konkurencieschopnosť priemyslu a služieb,
2. rozvíjať ľudské zdroje a zvyšovať ich adaptabilitu a vytvárať dostatok nových pracovných miest v odvetviach s vyššou pridanou hodnotou,
3. zvyšovať efektívnosť poľnohospodárskej produkcie a kvalitu života vidieckej populácie,
4. rozvíjať nové ekologicky orientované služby a MSP,
5. vybudovať rýchlostnú komunikáciu R2,
6. využiť geotermálne pramene pre ďalší rozvoj tradičného kúpeľníctva.

Očakávané dopady:

- zvýšenie využívania regionálnych zdrojov a vnútorného potenciálu regiónu,
- rast zamestnanosti v sektore služieb,
- vznik nových väzieb medzi sektormi, odvetvami na regionálnej i medzinárodnej úrovni,
- rozvoj vidieka,
- zhodnotenie potenciálu v oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva,
- zlepšenie kvality životného prostredia,
- zlepšenie dopravnej infraštruktúry s prepojením celého regiónu západ - východ (stredné Považie - horná Nitra),
- zlepšenie kapacít cestovného ruchu a tradičného kúpeľníctva (NSRR, 2012, s.64-68).

2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

Obec v predchádzajúcom období nemala vypracovaný PHSR.

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Omšenie nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky	W - slabé stránky
	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.
O - príležitosti	1. 2. ... 10. Stratégia SO	1. 2. ... 10. Stratégia WO
T - hrozby	1. 2. ... 10. Stratégia ST	1. 2. ... 10. Stratégia WT

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody

WO – prekonať slabiny využitím príležitostí

SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám

WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude obec riešiť v rámci Integrovannej stratégie.

Znamená to teda, že obec musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť).

Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že obec dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia.

V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu..

Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí				Matica rizík	
		Pravdepodobnosť úspechu				Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily obce sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

		Matica výkonu a dôležitosti	
		Výkon	
		vysoký	nízky
Dôležitosť	vysoká	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
	nízka	3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce obec úspešná, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody obce. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest obce je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť

očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má obec najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky obce Omšenie a kvalitu života v obci.

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
- poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 33,86 % katastra obce, - celkovo 20 podnikateľských subjektov – právnické osoby, - narastajúci počet obyvateľov – fyzických osôb podnikateľov – 149 v roku 2014, - rozsiahly areál poľnohospodárskeho družstva, - existencia plôch pre rozšírenie maloobchodných predajní, - relatívne vysoký podiel obyvateľov s úplným stredným vzdelaním – 458 a stredným odborným vzdelaním – 13,69, - rozsiahle plochy hospodárskych lesov v okolí obce, - okolo námestia sústredená základná, ale aj vyššia občianska vybavenosť, - rýchla dostupnosť mesta Trenčianske Teplice, - existencia prevádzok maloobchodných predajní : mäsové výrobky, pekárenské výrobky, zmiešaný tovar, potravinárske predajne, atď.,	- nerozvinutý pracovný trh v obci, - hospodárska základňa obce Omšenie pomerne málo rozvinutá, - nedostatok výrobných zariadení v obci má vplyv na ponuku pracovných príležitostí, - malá ponuka komerčných služieb pre obyvateľov – oprava, ... - útlm stavebnej výroby, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezáujem mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve, - chýbajúce prevádzky železiarstva, stavební a elektro., ... - absencia bankomatu, - absencia cukrárne, kozmetiky a pod. - nedostatok remeselníkov v obci,
Príležitosti	Ohrozenia
- podpora malých podnikateľov v oblasti služieb, - využitie polohového potenciálu obce Omšenie s výhodnou polohou vo vzťahu dostupnosť krajského mesta Trenčín, - orientovanie sa na služby bez negatívnych účinkov na životné prostredie, využívanie jestvujúcich plôch a areálov formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, - skvalitnenie prostredia obslužných a prevádzkových areálov (prípadne nové prevádzky) - vytváranie podmienok pre šport, turistiku a oddych, - rozvoj infraštruktúry a podmienok pre ďalšie bývanie, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách,	- zvýšená regionálna konkurencia a recesia v oblasti profilových odvetví vhodných pre Omšenie (poľnohospodárstvo, lesníctvo, cestovný ruch, kúpeľníctvo), - tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie), - pomalá a nákladná výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota investorov o regiónu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 11 2	12 5 9 Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST 7	Stratégia WT

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Riešenie môže byť využitím potenciálu existujúcej infraštruktúry a plôch pre možný rozvoj výrobných zón.

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
- prechádzajúca cesta III. triedy prepájajúca obec s Trenčianskymi Teplicami a krajským mestom Trenčín, - rýchle napojenie na cestu D1, - dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce, - vybudovaný jednostranný chodník pozdĺž cesty III. triedy, - dostatočné pokrytie zastávkami SAD - 5, - až 30 vybudovaných parkovacích miest v centrálnej zóne obce, - dostatok parkovacích miest pre potreby športovej infraštruktúry – 20,	- prechádzajúca železničná trať so železničnou zastávkou až v obci Trenčianska Teplá, - nedostatok spojov do krajského mesta Trenčín v ranných hodinách, - absencia prechodov pre chodcov na frekventovaných miestach (OcÚ) - nevyhovujúce dopravné značenie v celom priestore obce, - nevhodné riešenie parkovania pri obecnom úrade, - nedostatočná zimná údržba, - zlý technický stav cesty III. triedy, - nevyhovujúci stav lesných ciest, - nevyhovujúce povrchy MK aj chodníkov, osvetlenie, informatika, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - cyklistické cestičky v obci nie sú vybudované, - nevhodné parkovanie na verejných priestranstvách, - nedobudované chodníky pozdĺž hlavnej ulice, - nedostatočná informatika a nečitateľné značenie, - nedostatočné parkovacie plochy pri obecnom cintoríne,
Príležitosti	Ohrozenia
- revitalizácia verejných komunikačných priestorov, - vybudovanie chodníkov pozdĺž miestnych komunikácií, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - vybudovanie spevnených komunikácií na základe pozemkových úprav,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - spomalenie hospodárskeho rastu, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 7 15 6	Stratégia WO 5
T hrozby	Stratégia ST 2 9	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO - kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- vybudovaná sieť miestneho rozhlasu, - existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s., - pokrytie územia káblovou televíziou – 30 %, - vybudovaný verejný vodovod v správe - Západoslovenská vodárenská prechádzková spoločnosť, a.s. z roku 1985, - vybudovaný vodojem 2x250 m3, - obec Omšenie je napojená na el. energiu zo vzdušných VN 22 kV, - dostatočný počet vybudovaných transformátorových staníc, - možnosť dostavy plôch IBV v západnej časti obce, - vybudovaný cintorín s dostatočnou kapacitou, - hasičská zbrojnica dostupná v centre obce s činným DHZ, - dobré pokrytie signálom mobilných operátorov - Orange - 100 %, T - mobile - 100 %, O2 – 100 %, vybudovaná rozvodná sieť plynu, - nedostatočná intenzita osvetlenia obce,	- v katastrálnom území sa nenachádza vodný zdroj, resp. záchytné zariadenie, - zlý technický stav budovy domu smútku, - zlý technický stav elektrickej rozvodnej siete – vzdušné vedenie, - potrebná rekonštrukcia vodovodnej siete, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nevyhovujúci technický stav miestneho rozhlasu, - nedostatočné osvetlenie obce, - vysoká energetická náročnosť verejného osvetlenia, - v obci nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie, - zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry, - prevaha nadzemných vedení nad podzemnými-obmedzenia ochranných pásiem,
Príležitosti	Ohrozenia
- rekonštrukcia verejného osvetlenia, zníženie energetickej náročnosti a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce, - kompletná rekonštrukcie vzdušnej elektrickej rozvodnej siete, - zavedenie elektrických, plynových, vodovodných a kanalizačných prípojk do nových častí IBV, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - rozvoj ďalších telekomunikačných a dátových služieb v konkurenčnom prostredí,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - stavebné a legislatívne prekážky a nevysporiadanosť pozemkov v intraviláne,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 13 7	12 7 6 Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST	5 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky

- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - spracovaný POH obce Omšenie na roky 2011-2015, - zabezpečený odvoz TKO, - v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov, - prebiehajúca výstavba kanalizačnej siete,	- nedobudovaná splašková kanalizačná sieť, - absencia ČOV, - nevybudovaný zberný dvor pre separovaný zber, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - obci sa nenachádza kompostáreň na biologicky rozložiteľných odpadov, - potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácnosti, - čierne skládky ako finančné bremeno obce,
Príležitosti	Ohrozenia
- dostavba splaškovej kanalizačnej siete, - napojenie kanalizačnej siete na ČOV, - výstavba obecného kompostoviska, - obstaranie potrebných mechanizmov, - zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, - dodržiavanie noriem EU v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle,	- ohrozená kvalita povrchových vôd potoka Teplička, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia alokovaných v meste Trenčín, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity v Strážovských vrchoch, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 5	Stratégia WO 9 7 12
T hrozby	Stratégia ST 10	Stratégia WT 1

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WT – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - relatívne stabilný objem produkovaného odpadu, - kompletná plynofikácia obce, - priemyselná výroba v obci nie je zastúpená, - vybudované príčné jarky na odvod dažďovej vody, - Žihľavník Baske – prírodná rezervácia s piatym stupňom územnej ochrany, - Omšenská baba – prírodná rezervácia s piatym stupňom	- nedobudovaná kanalizačná sieť s napojením na ČOV, - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - znečistená vodná nádrž v spodnej časti obce, - potreba čistenia koryta potoka Teplička, - nevybudované protipovodňové opatrenia v hornej časti obce, - čistotu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje dosah produkcie exhalátov z výroby v okrese Trenčín, - malé zdroje znečistenia ovzdušia - bodové zdroje z

- územnej ochrany, - obec je súčasťou chránených území NATURA 2000, - prechádzajúci hydrokorydor Teplička, - vybudovaná vodná nádrž Teplička, - zregulované koryto potoka Teplička v centrálnej časti obce, - rozostavaná kanalizačná sieť,	- lokálnych kúrenísk, - nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov, - prejazd poľnohospodárskych strojov po miestnych komunikáciách, - spaľovanie rastlinného odpadu na vlastných pozemkoch obyvateľov, - nedostatok zelene pozdĺž korýt vodných tokov, - nedostatočná starostlivosť o verejnú zeleň, - potrebné čistenie a spevnenie dna a brehov potoka najmä v extraviláne obce, kde už v súčasnosti dochádza k vymieľaniu brehov, - zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia obce je zdrojová a cieľová vnútrooblasťová doprava, - lesy postihnuté exhalátmi – vysoké imisné zaťaženie a nesprávne hospodárske postupy,
Príležitosti	Ohrozenia
- rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - dostavba kanalizačnej siete, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, - regulácia korýt miestnych potokov a revitalizácia ich okolia, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia,	- zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v mikroregióne Teplička, - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality nadmerná zástavba výšková, plošná, nevhodná funkčná skladba plôch - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny, - radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 13 6	15 5 7 Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST	10 Stratégia WT

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Trenčianskom kraji. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- zabezpečená opatrovateľská služba, - stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci, - funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, - stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť - uvítanie do života novorodencov obce, príspevok obce	- absencia domova sociálnych služieb, - absencia ambulancie praktického lekára pre dospelých, - v súčasnosti stagnujúca bytová výstavba, - nedostatok bytov pre mladé rodiny s deťmi, - absencia detského lekára, - absencia stomatologickej ambulancie,

- pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), - zabezpečené stravovanie v spolupráci s jedálňou základnej školy, - Špecializované Liečebno-rehabilitačné stredisko, - všeobecný lekár v obci 1x týždenne,	- nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - nedoriešená sociálna sieť, - zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu, - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - lepšie podmienky na zladžovanie prac. a rodinných povinností, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilitnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 11	Stratégia WO 8
T hrozby	9 Stratégia ST 13	Stratégia WT 2

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu **ST** – kde sa obec môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Trenčín.

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
- fungujúca materská škola s kapacitou 48 detí, - dostatočná kapacita materskej školy, - existencia základnej školy, - vybudovaná školská telocvičňa, - existencia OZ Poza školu, - existencia súkromnej základnej umeleckej školy s kapacitou 140 detí, - vybudované 2 multifunkčné ihriská, - existujúce 3 futbalové areály,	- potrebné dovybavenie materskej a základnej školy, - nevyhnutná revitalizácia vonkajších priestorov materskej školy, - nedostatočný záujem detí a mládeže o šport a pohyb, - nedobudované cyklistické cestičky, - nedobudované detské ihrisko pred základnou školou, - devastovanie ihriska pri ZŠ, chýba ihrisko pre basketbal, športovisko pre atletiku,

- dostatok priestorov pre pohybové aktivity detí, - činný športový klub TJ Žihlavičania Omšenie, - vybudované detské ihrisko, - činný dobrovoľný hasičský zbor, - existencia poľovného a rybárskeho revíru,	
Príležitosti	Ohrozenia
- dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci Omšenie, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumnej kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 13 8	6 Stratégia WO 0 5
T hrozby	Stratégia ST 6	Stratégia WT

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie **ST a SO** – využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v obci. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

3.8 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- obecná knižnica s bohatou históriou, - bohatý kultúrno-spoločenský život, - románsky kostolík z prvej polovice 13. storočia zasvätený (Narodeniu) Panny Márie v roku 1927 prebudovaný,	- nevybudovaný kultúrny dom, - nedostatočne rozvinutá cezhraničná spolupráca, - nedostatočná modernizácia služieb obecnej knižnice,
Príležitosti	Ohrozenia
- lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - rekonštrukcia budovy domu kultúry, dovybavenie interiérov, - rekonštrukcia kultúrnych pamiatok, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícií, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícií, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorit mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce, - neuskutočnená rekonštrukcia kultúrneho domu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 3	Stratégia WO 5 8
T hrozby	Stratégia ST 2	Stratégia WT 5

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie *WT* – využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
- podhorské prostredie a horstvo ponúka široké možnosti turistického využitia, - možnosti využitia ponuky pre cykloturistiku, - pravidelne organizované kultúrne podujatia, - možnosť rozvoja oddychového cestovného ruchu, - blízkosť kúpeľného mesta Trenčianske Teplice, - chránené územie Omšenská Baba, Žihľavník/Baske, - existencia vodnej nádrže na toku Teplička, - neďaleký kúpeľný park ponúka možnosť pasívneho i aktívneho oddychu (tenis, minigolf, detské ihrisko)	- nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné využitie tradície, - nedostatočne využité prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu, - nedostatočná propagácia obce z hľadiska cestovného ruchu, - chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine, - nevyužitý potenciál okolitých lesov vo vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu, - nedostatočne využité potenciál pre rozvoj kultúrnoedukatívneho cestovného ruchu, - problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na obec, - málo ubytovacích kapacít, - absencia cyklotrás, - absencia kvalitnej reštaurácie,
Príležitosti	Ohrozenia
- dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás, - dobrá poloha Omšenie v rámci regionálnych štruktúr, - dobrá poloha Omšenie vo väzbe na prírodné turistické, rekreačné lokality, - zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou, - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií, - spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu, - rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a zážitkové pobyty,	- pokračujúci postupný úpadok rekreačných lokalít mimo kúpeľného mesta Trenčianske Teplice, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície), - negatívne dopady na životné prostredie v prípade zásadného zvýšenia cestovného ruchu, - zvýšené náklady na likvidáciu odpadu, - tlak na parkovacie plochy, - negatívne dôsledky v oblasti verejného poriadku,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 11	Stratégia WO 5 7
T hrozby	8	

	Stratégia ST	6	Stratégia WT

Obec disponuje veľkým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu **SO** a využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia verejného rozhlasu, - dostatok priestorov pre administratívu, - budova obecného úradu v dostupného v centre obce, - monitorované centrum obce,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nevyhovujúci technický stav budovy obecného úradu, - absencia kamerového systému v okrajových častiach obce, - zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - zavádzanie nových moderných technológií,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 13 8 1 5	Stratégia WO
T hrozby	4 Stratégia ST	5 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia *WO* – kde musí obec využiť silné stránky a príležitosti.

3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE

Silné stránky	Slabé stránky
- postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, - relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia,	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom, - zastaralý systém káblovej televízie,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia,	- nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušenie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov, - legislatívne a stavebné prekážky pri budovaní informačných technológií,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia <i>SO</i> 10 4 6 9	Stratégia <i>WO</i>
T hrozby	Stratégia <i>ST</i> 3 6	Stratégia <i>WT</i>

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia *WO* – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi obcou Omšenie a ostatnými obcami v okolí.

Naopak medzi slabé stránky obce Omšenie patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu obce, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia obce Omšenie vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE OMŠENIE.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Omšenie. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Omšenie a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepcné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR TNSK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Omšenie poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozeráť ako na nerovnosti, neoddôvodnené rozdiely, či nehody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok obce Omšenie je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam obce sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň dielčie riešenie.

Obec Omšenie je súčasťou vyššieho územného celku Trenčín. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHSR obce Omšenie:

Hlavné disparity TNK:

v pôdohospodárstve

- dlhodobá ekonomická nestabilita veľkej časti poľnohospodárskych podnikov;
- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve;

v priemysle

- inovačné a technologické zaostávanie spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby najmä v strojárskom priemysle;
- nedostatočná spolupráca existujúcich VŠ s podnikateľskou sférou v oblasti vedy,

výskumu a inovácií;

- pokles v ťažbe uhlia, problémy súvisiace s útlmovým programom, nedokončená reštrukturalizácia významných odvetví priemyslu;
- nedostatočné využitie existujúcich výrobných kapacít, vrátane výskumu a vývoja;
- pretrvávajúca vysoká koncentrácia v odvetviach strojárkeho priemyslu so zameraním na špeciálnu výrobu;
- nízka úroveň inovácie produktov a zaostávanie v exportnej výkonnosti;

v službách

- zníženie konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania v dôsledku veľkej expanzie nadnárodných spoločností, ale aj často pre absentujúcu kvalitu poskytovaných služieb a produktov;

- nedostatočná kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére, podporné služby sa koncentrujú len vo väčších mestách (Trenčín, Prievidza);
- v technickej infraštruktúre
  - nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra;
  - nedostatočná kvalita ciest II. a III. triedy má často za následok dopravné nehody a nezáujem investorov z titulu dopravy;
  - značné ekologické zaťaženie krajiny (chemický priemysel, ťažba uhlia);
- v sociálno-spoločenskej infraštruktúre
  - nevyhovujúca demografická štruktúra, vysoký podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku;
  - nedostatočné prepojenie vzdelávacieho systému s podnikateľskou sférou;
  - značný odlev pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
  - nerovnomerná sieť zariadení sociálnych služieb v jednotlivých okresoch kraja;
  - chýbajúci ucelený systém celoživotného vzdelávania.

Hlavné faktory rozvoja TNK:

v pôdohospodárstve

- dobrý produkčný pôdohospodársky potenciál v oblasti lesníctva, pestovania obilnín a zemiakov;

v priemysle

- rozvinutá diverzifikovaná štruktúra priemyslu;
- vysoký podiel zahraničného kapitálu v podnikoch;
- možnosť posilňovania exportu;
- budovanie vedecko-technologických parkov;

v službách

- využitie geotermálnych prameňov za splnenia príslušných zákonných podmienok (zákon č. 538/2005 Z. z.) pre ďalší rozvoj tradičného kúpeľníctva;
- disponibilný potenciál pre regionálnu ekonomiku na báze informačných technológií;

v technickej infraštruktúre

- zábery týkajúce sa splnenia Váhu, ekologizácia dopravy;
- možnosti využitia kombinovanej dopravy;
- polohový potenciál kraja, logistické väzby minimálne na úrovni západ - východ;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nízka miera nezamestnanosti v posledných rokoch;
- dostatok kvalifikovanej pracovnej sily;
- dobré pokrytie územia lokálnou občianskou infraštruktúrou v školstve, zdravotníctve,

sociálnych službách a kultúre;

- vysoký podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva vytvára predpoklady pre možnosti využívania nových technológií a obnoviteľných zdrojov energií v súlade s ekologickými princípmi na základe využitia ľudského a ekonomického potenciálu;
- posilnenie systému celoživotného vzdelávania a cieľenej rekvalifikácie (NSRR, 2013, s.66-67).

Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Omšenie v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 33,86 % katastra obce,	0,5	- nerozvinutý pracovný trh v obci,	1,5
+ celkovo 20 podnikateľských subjektov – právnické osoby,	1,5	- hospodárska základňa obce Omšenie pomerne málo rozvinutá,	1,5
+ narastajúci počet obyvateľov – fyzických osôb podnikateľov – 149 v roku 2014,	1,5	- nedostatok výrobných zariadení v obci má vplyv na ponuku pracovných príležitostí,	1,5
+ rozsiahly areál poľnohospodárskeho družstva,	0,5	- malá ponuka komerčných služieb pre obyvateľov – oprava, ...	1,5
+ existencia plôch pre rozšírenie maloobchodných predajní,	0,5	- útlm stavebnej výroby,	1
+ relatívne vysoký podiel obyvateľov s úplným stredným vzdelaním – 458 a stredným odborným vzdelaním – 13,69,	1,5	- stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP,	1,5
+ rozsiahle plochy hospodárskych lesov v okolí obce,	1,5	- nezáujem mladých ľudí o podnikanie,	1,5
+ okolo námestia sústredená základná, ale aj vyššia občianska vybavenosť,	1	- nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce,	1,5
+ rýchla dostupnosť mesta Trenčianske Teplice,	1	- vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života,	1,5
+ existencia prevádzok maloobchodných predajní: mäsové výrobky, pekárenské výrobky, zmiešaný tovar, potravinárske predajne, atď.,	1	- nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve,	1
		- chýbajúce prevádzky železiarstva, stavebnín a elektro., ...	1
		- absencia bankomatu,	1
		- absencia cukrárne, kozmetiky a pod.	1
		- nedostatok remeselníkov v obci,	1,5
spolu	10,5	spolu	18,5
		výsledok	-8

Doprava a komunikácie

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ prechádzajúca cesta III. triedy prepájajúca obec s Trenčianskymi Teplicami a krajským mestom Trenčín,	1,5	- prechádzajúca železničná trať so železničnou zastávkou až v obci Trenčianska Teplá,	1
+ rýchle napojenie na cestu D1,	1,5	- nedostatok spojov do krajského mesta Trenčín v ranných hodinách,	1
+ dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce,	1,5	- absencia prechodov pre chodcov na frekventovaných miestach (OcÚ)	1,5
+ vybudovaný jednostranný chodník pozdĺž cesty III. triedy,	1,5	- nevyhovujúce dopravné značenie v celom priestore obce,	1
+ dostatočné pokrytie zastávkami SAD - 5,	1	- nevhodné riešenie parkovania pri obecnom úrade,	1
+ až 30 vybudovaných parkovacích miest v centrálnej zóne obce,	1	- nedostatočná zimná údržba,	1
+ dostatok parkovacích miest pre potreby športovej infraštruktúry – 20,	1	- zlý technický stav cesty III. triedy,	1,5
		- nevyhovujúci stav lesných ciest,	0,5
		- nevyhovujúce povrchy MK aj chodníkov, osvetlenie, informatika,	1,5
		- nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,	1,5
		- cyklistické cestičky v obci nie sú vybudované,	1,5
		- nevhodné parkovanie na verejných priestranstvách,	1,5
		- nedobudované chodníky pozdĺž hlavnej ulice,	1,5
		- nedostatočná informatika a nečitateľné značenie,	1
		- nedostatočné parkovacie plochy pri obecnom cintoríne,	1
spolu	9,0	spolu	18
		výsledok	-9,0

Technická infraštruktúra

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ vybudovaná sieť miestneho rozhlasu,	1	- v katastrálnom území sa nenachádza vodný zdroj, resp. záchytné zariadenie,	1,5
+ existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s.,	1	- zlý technický stav budovy domu smútku,	1
+ pokrytie územia káblovou televíziou – 30 %,	0,5	- zlý technický stav elektrickej rozvodnej siete – vzdušné vedenie,	1,5
+ vybudovaný verejný vodovod v správe - Západoslovenská vodárenská prechádzková spoločnosť, a.s. z roku 1985,	1,5	- potrebná rekonštrukcia vodovodnej siete,	1,5
+ vybudovaný vodojem 2x250 m3,	1,5	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce,	1,5
+ obec Omšenie je napojená na el. energiu zo vzdušných VN 22 kV,	1,5	- nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,	1,5
+ dostatočný počet vybudovaných transformátorových staníc,	1,5	- nevyhovujúci technický stav miestneho rozhlasu,	1,5
+ možnosť dostavby plôch IBV v západnej časti obce,	1	- nedostatočné osvetlenie obce,	1
+ vybudovaný cintorín s dostatočnou kapacitou,	1	- vysoká energetická náročnosť verejného osvetlenia,	1
+ hasičská zbrojnica dostupná v centre obce s činným DHZ,	1	- v obci nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie,	1
+ dobré pokrytie signálom mobilných operátorov - Orange - 100 %, T - mobile - 100 %, O2 – 100 %,	1	- zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry,	1
+ vybudovaná rozvodná sieť plynu,	1,5	- prevaha nadzemných vedení nad podzemnými-obmedzenia ochranných pásiem,	1
+ nedostatočná intenzita osvetlenia obce,	1,5		
spolu	15,5	spolu	15,0
výsledok	-0,5		

Odpadové hospodárstvo

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy

+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO,	1	- nedobudovaná splašková kanalizačná sieť,	1,5
+ spracovaný POH obce Omšenie na roky 2011-2015,	0,5	- absencia ČOV,	1,5
+ zabezpečený odvoz TKO,	1,5	- nevybudovaný zberný dvor pre separovaný zber,	1,5
+ v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov,	1,5	- nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu,	1,5
+ prebiehajúca výstavba kanalizačnej siete,	1,5	- nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber,	1,5
		- nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP,	1,5
		- potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácností,	1,5
		- čierne skládky ako finančné bremeno obce,	1,5
spolu	6,5	spolu	12
		výsledok	-5,5

Životné prostredie

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO,	1	- nedobudovaná kanalizačná sieť s napojením na ČOV,	1,5
+ zabezpečený odvoz TKO,	1,5	- nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva,	1,5
+ relatívne stabilný objem produkovaného odpadu,	1	- znečistená vodná nádrž v spodnej časti obce,	1,5
+ kompletná plynofikácia obce,	1,5	- potreba čistenia koryta potoka Teplička,	1,5
+ priemyselná výroba v obci nie je zastúpená,	1,5	- nevybudované protipovodňové opatrenia v hornej časti obce,	1,5
+ vybudované prícestné jarky na odvod dažďovej vody,	1	- čistotu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje dosah produkcie exhalátov z výroby v okresnom meste Trenčín,	1,5
+ Žihľavník Baske – prírodná rezervácia s piatym stupňom územnej ochrany,	1,5	- malé zdroje znečistenia ovzdušia - bodové zdroje z lokálnych kúrenísk,	1,5
+ Omšenská baba – prírodná rezervácia s piatym stupňom územnej ochrany,	1,5	- nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov,	1,5
+ obec je súčasťou chránených území NATURA 2000,	1,5	- prejazd poľnohospodárskych strojov po miestnych komunikáciách,	1
+ prechádzajúci hydrokorydor Teplička,	1	- spaľovanie rastlinného odpadu na vlastných pozemkoch obyvateľov,	1
+ vybudovaná vodná nádrž Teplička,	1	- nedostatok zelene pozdĺž koryt vodných tokov,	1
+ zregulované koryto potoka Teplička v centrálnej časti obce,	1,5	- nedostatočná starostlivosť o verejnú zeleň,	1
+ rozostavaná kanalizačná sieť,	1,5	- potrebné čistenie a spevnenie dna a brehov potoka najmä v extraviláne obce, kde už v súčasnosti dochádza k vymieľaniu brehov,	1
		- zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia obce je zdrojová a cieľová vnútrošídľková doprava,	1
		- lesy postihnuté exhalátmi – vysoké imisné zaťaženie a nesprávne hospodárske postupy,	1
spolu	17,0	spolu	19,0
		výsledok	-2

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ zabezpečená opatrovateľská služba,	1,5	- absencia domova sociálnych služieb,	1,5
+ stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci,	1,5	- absencia ambulancie praktického lekára pre dospelých,	1,5
+ funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok,	1	- v súčasnosti stagnujúca bytová výstavba,	1
+ stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť	1	- nedostatok bytov pre mladé rodiny s deťmi,	1,5
+ uvítanie do života novorodencov obce,	1	- absencia detského lekára,	1,5
+ príspevok obce	1	- absencia stomatologickej ambulancie,	1
+ pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia...),	1	- nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života,	1,5
+ zabezpečené stravovanie v spolupráci s jedálňou základnej školy,	1	- nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity	1
+ špecializované Liečebno-rehabilitačné stredisko,	1	- nedoriešená sociálna sieť,	1
+ všeobecný lekár v obci 1x týždenne,	1,5	- zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu,	1
		- nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,	1
spolu	10,5	spolu	14,5
		výsledok	-4

Školstvo a šport

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ fungujúca materská škola s kapacitou 48 detí,	1,5	- potrebné dovybavenie materskej a základnej školy,	1,5
+ dostatočná kapacita materskej školy,	1,5	- nevyhnutná revitalizácia vonkajších priestorov materskej školy,	1,5
+ existencia základnej školy,	1,5	- nedostatočný záujem detí a mládeže o šport a pohyb,	1,5
+ vybudovaná školská telocvičňa,	1	- nedobudované cyklistické cestičky,	1,5
+ existencia OZ Poza školu,	1	- nedobudované detské ihrisko pred základnou školou,	1
+ existencia súkromnej základnej umeleckej školy s kapacitou 140 detí,	1	- devastovanie ihriska pri ZŠ, chýba ihrisko pre basketbal, športovisko pre atletiku,	1,5
+ vybudované 2 multifunkčné ihriská,	1		
+ existujúce 3 futbalové areály,	1		
+ dostatok priestorov pre pohybové aktivity detí,	1		
+ činný športový klub TJ Žihľavník Omšenie,	1		
+ vybudované detské ihrisko,	1		
+ činný dobrovoľný hasičský zbor,	1		
+ existencia poľovného a rybárskeho revíru,	1		
spolu	15	spolu	8,5
výsledok	6,5		

Kultúra

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ obecna knižnica s bohatou históriou,	1,5	- nevybudovaný kultúrny dom,	1,5
+ bohatý kultúrno-spoločenský život,	1,5	- nedostatočne rozvinutá cezhraničná spolupráca,	1,5
+ románsky kostolík z prvej polovice 13. storočia zasvätený (Narodeniu) Panny Márie v roku 1927 prebudovaný,	1	- nedostatočná modernizácia služieb obecnej knižnice,	0,5
spolu	4,0	spolu	3,5
výsledok	1		

Propagácia a cestovný ruch

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ podhorské prostredie a horstvo ponúka široké možnosti turistického využitia,	1,5	- nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce,	1
+ možnosti využitia ponuky pre cykloturistiku,	1,5	- nedostatočné využitie tradície,	1
+ pravidelne organizované kultúrne podujatia,	1	- nedostatočne využité prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu,	1
+ možnosť rozvoja oddychového cestovného ruchu,	1	- nedostatočná propagácia obce z hľadiska cestovného ruchu,	1
+ blízkosť kúpeľného mesta Trenčianske Teplice,	1,5	- chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine,	1,5
+ chránené územie Omšenská Baba, Žihľavník/Baske,	1	- nevyužitý potenciál okolitých lesov vo vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu,	1,5
+ existencia vodnej nádrže na toku Teplička,	1,5	- nedostatočne využitý potenciál pre rozvoj kultúropoznávacieho cestovného ruchu,	1
+ neďaleký kúpeľný park ponúka možnosť pasívneho i aktívneho oddychu (tenis, minigolf, detské ihrisko)	1,5	- problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na obec,	1
		- málo ubytovacích kapacít,	1
		- absencia cyklotrás,	1,5
		- absencia kvalitnej reštaurácie,	1,5
spolu	10,5	spolu	13,0
		výsledok	-2,5

Administratíva a bezpečnosť

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia verejného rozhlasu,	1	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce,	1,5
+ dostatok priestorov pre administratívu,	1,5	- nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu,	1
+ budova obecného úradu v dostupného v centre obce,	1,5	- nevyhovujúci technický stav budovy obecného úradu,	1,5
+ monitorované centrum obce	1,5		

		- absencia kamerového systému v okrajových častiach obce,	1,5
		- zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus,	1,5
		- v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou,	1
		- nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,	1
		- nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe,	1
		- absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy,	1
		- nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy,	1
		- nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy,	1
		- nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát,	1
		- pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,	1
spolu	5,5	spolu	15,0
		výsledok	-4,5

Informatizácia obce

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy	1,5	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb,	1
+ dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade,	1,5	- nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe,	1
+ relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia,	1	- absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy,	1
		- nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy,	1
		- nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS,	1
		- nedostupný kvalitný digitálny obsah,	1
		- fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov,	1
		- pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,	1
		- chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom,	1
spolu	4	spolu	9
		výsledok	-5

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti obce v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Rozhodnutie kľúčového investora o zmene alokácie investície.
3. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
4. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj obce Omšenie.

5. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v obci.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR TNSK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj
Cieľová skupina
podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách obec investori
2. Technická infraštruktúra
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo
Cieľová skupina
nezamestnaní, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport
Cieľová skupina
deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom veku,
6. Kultúra
Cieľová skupina
obyvateľstvo podnikateľské subjekty návštevníci obce,
7. Cestovný ruch a public relation
Cieľová skupina
obec, VÚC, obyvatelia obce, návštevníci obce, súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,
10. Informatizácia obce
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,

Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Omšenie 2015 - 2024

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE OMŠENIE

Vízia

Obec bude vyvážené a ohľaduplne využívať svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveľadovania. V súvislosti s rozvojom sa bude snažiť propagovať existujúce prírodné hodnoty (Strážovské vrchy, Baske, Omšenská Baba, atď.). V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť aj o čo najlepšie prezentovanie svojich kultúrnych tradícií a zvyklostí v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Do šírenia kultúrnych hodnôt sa budú zapájať hlavne kultúrne spolky orientujúce sa na prezentáciu tradičných remesiel a zvyklostí. Z hospodárskeho hľadiska obec vytvorí priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – poľnohospodárska produkcia, lesníctvo, drevárska výroba a drobné výrobné prevádzky, ktoré neovplyvňujú kvalitu bývania. V oblasti propagácie sa obec zameria na prezentáciu vlastných kultúrno – historických hodnôt a kultúrnej identity typickej pre túto oblasť Slovenska. Obec sa stane príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov. V obci funguje materská škola v ktorej každý rok stúpa počet detí. Materská škola je komplexne vybavená čo sa týka interiérov ako aj exteriérov. Základná škola je moderná, plnoorganizovaná škola, ktorú navštevujú žiaci aj z iných samospráv.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Omšenie. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Omšenie a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Omšenie disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním obce Omšenie všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj existujúcich priemyselných zón. Obec Omšenie v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej miere. Rozvojové aktivity budú pokračovať hlavne v časti intravilánu obce, kde sa rozprestiera objekt poľnohospodárskeho podniku.

2. Doprava a komunikácie

Príprava Projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém verejného osvetlenia. Hlavnou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov, prípadne ich prestavba na LED. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje výstavbu a údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľaďovanie obce neznamená len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj športové ihriská obce – Omšenie so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania. Obec podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci je jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na mestá a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Obec sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadilo nasledovnými zákonmi: Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi, Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine a Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách a novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti obce pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

Omšenie považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

6. Školstvo a šport

Školstvo

Obec Omšenie v súčasnosti je zriaďovateľom predškolského zariadenia a základnej školy.

Šport

Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov obce, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky obce je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu obce. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obci vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Omšenie či koncepčných a strategických dokumentov prijatých mestským zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území obce sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

Obec Omšenie v súlade so svojim zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia, a prevádzkuje obecnú knižnicu. Obec zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickej aktivity obce a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre obec, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolárom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území obce, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou obce v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť

Obec vytvára podmienky na efektívnu prácu obecného úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na obecnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

10. Informatizácia obce

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dlhodobé ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunít, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzisťahnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zvelaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne,) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Omšenie nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Omšenie, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej a environmentálnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do poľnohospodárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zvelaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci a v jej blízkom okolí. Obec bude podporovať výrobu, ktorá nezaťažuje životné prostredie. Vytvorí podmienky na modernizáciu existujúcich poľnohospodárskych zón za účelom zlepšenia situácie na trhu práce. Systematickými opatreniami pre podporu malého podnikania sa bude snažiť znižovať vysokú nezamestnanosť. V oblasti cestovného ruchu vytvorí podmienky pre šírenie tradičných kultúrnych hodnôt – organizovaním folklórnej slávnosti, rekonštrukciou tradičných stavieb, ale aj ostatných historických pamiatok. Pre obyvateľov dôchodkového veku vytvorí podmienky pre dôstojné prežitie staroby.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných

prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových Projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spolupracou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR Trenčianskeho samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajú z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom 416/2001 o prechode..., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja: Pre obec Omšenie je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2020 naplnila tri kľúčové priority rastu: inteligentný rast ktorý je založený na efektívnych investíciách do vzdelávania, výskumu a inovácií, udržateľný rast, vďaka prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zameranie sa na konkurencieschopné odvetvia priemyslu a inkluzívny rast, s veľkým dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby.

K základným predpokladom realizácie stratégie programu patrí:

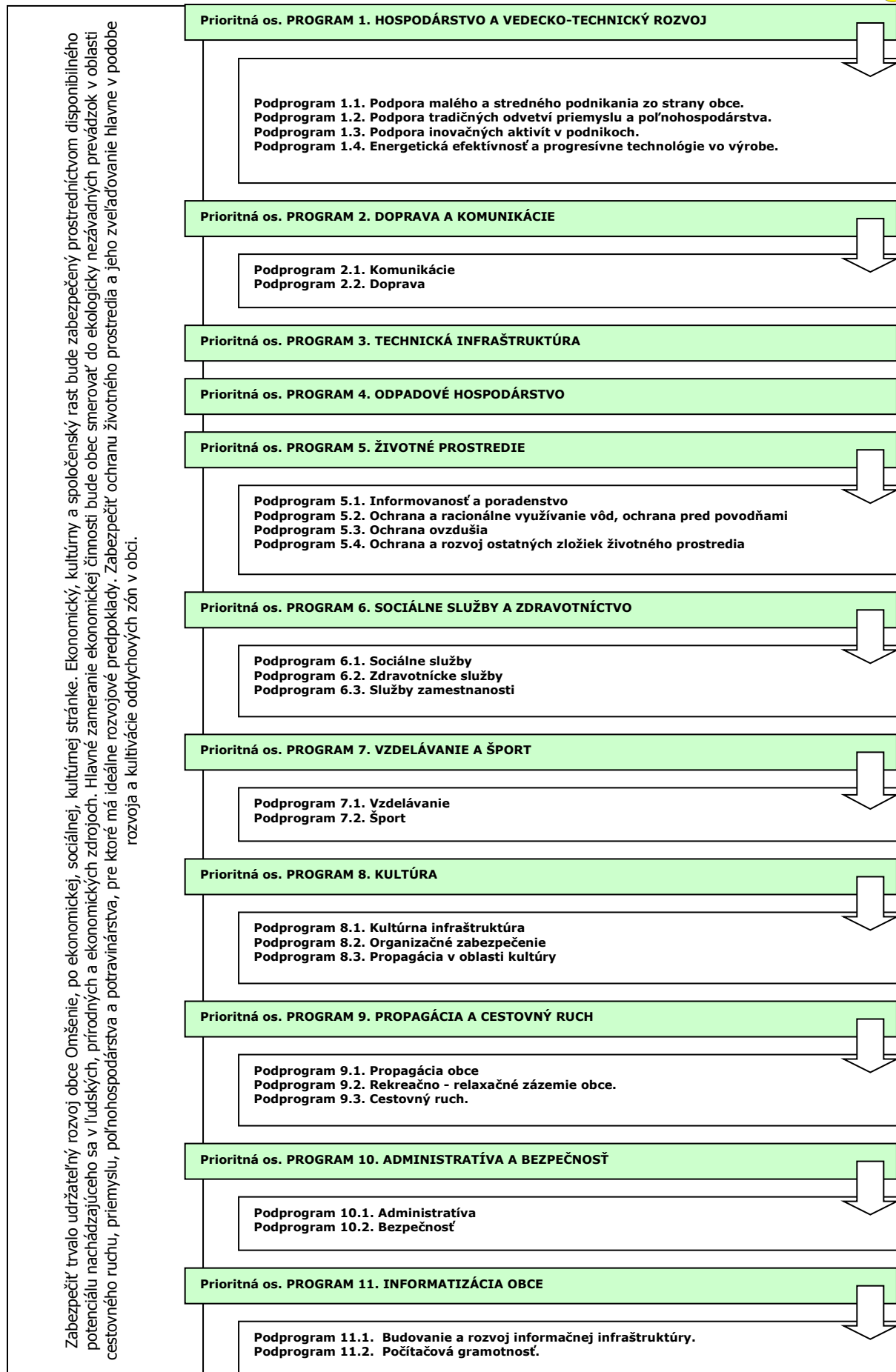
- integrovaný prístup (kombinovanie investícií, prierezové riešenie problémov)
- majetkové vysporiadanie vlastníckych vzťahov
- dostatočné financovanie prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Omšenie na roky 2015 – 2024 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.

Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Omšenie. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú mať aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť

podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

Uvedené prioritné osi – programy je možné rozčleniť z hľadiska funkcie medzi 3 základné prioritné oblasti. Hospodárska v sebe zahŕňa oblasti, ktoré vytvárajú predpoklady na rozvoj a fungovanie verejného a súkromného sektora – základná technická infraštruktúra spadajúca do odvetví technickej infraštruktúry a odvetví spoločenských potrieb. Oblasť zahŕňa podnikateľské prostredie ako aj cestovný ruch.

Sociálna oblasť zahŕňa odvetvia rozvoja človeka – všetky súčasti verejného sektora, ktoré majú priamy vplyv na rozvoj a kultiváciu fyzickej a duševnej stránky ľudských zdrojov v obci.

Environmentálna oblasť zahŕňa problematiku zneškodňovania odpadov, ako aj starostlivosť a ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia.

Prioritná oblasť		
Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Prioritná os: PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	Prioritná os: PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	Prioritná os: PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
Prioritná os: PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	Prioritná os: PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	Prioritná os: PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Prioritná os: PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	Prioritná os: PROGRAM 8. KULTÚRA	
Prioritná os: PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH		
Prioritná os: PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ		
Prioritná os: PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE		

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1

Opatrenie 1.1.1

Opatrenie 1.1.2

Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.

Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2

Opatrenie 1.2.1

Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Rekonštrukcia budov a hál v areáli hospodárskych dvorov PD.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3

Opatrenie 1.3.1

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4

Opatrenie 1.4.1

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Opatrenie 2.1.1

Opatrenie 2.1.2

Opatrenie 2.1.3

Opatrenie 2.1.4

Opatrenie 2.1.5

Opatrenie 2.1.6

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.

Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.

Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.

Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.

Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.

Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Opatrenie 2.2.1

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržiavania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1

Opatrenie 3.2

Opatrenie 3.3

Opatrenie 3.4

Opatrenie 3.5

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.

Rozšírenie kapacity a revitalizácia pietnych miest v obci.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.

Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

Cieľ 4

Opatrenie 4.1

Opatrenie 4.2

Opatrenie 4.3

Opatrenie 4.4

Opatrenie 4.5

Opatrenie 4.6

Opatrenie 4.7

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.

Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.

Rekultivácia čiernych skládok.

Výstavba obecného zberného dvora a kompostoviska.

Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.

Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.

Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržované životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

Cieľ 5.1

Opatrenie 5.1.1

Informovanosť a poradenstvo

Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Cieľ 5.2

Opatrenie 5.2.1

Opatrenie 5.2.2

Opatrenie 5.2.3

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Výstavba protizáplavových opatrení.

Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.

Podprogram 5.3.

Cieľ 5.3

Opatrenie 5.3..1

Ochrana ovzdušia

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Cieľ 5.4

Opatrenie 5.4.1

Opatrenie 5.4.2

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Realizácia protieróznych opatrení.

Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.

Cieľ 6.1

Opatrenie 6.1.1

Opatrenie 6.1.2

Opatrenie 6.1.3

Opatrenie 6.1.4.

Sociálne služby

Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku.

Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.

Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov.

Obecná nájomná bytová výstavba.

Podprogram 6.2.

Cieľ 6.2

Opatrenie 6.2.1

Opatrenie 6.2.2

Zdravotnícke služby

Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Podpora poradenskej činnosti.

Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.

Podprogram 6.3.

Cieľ 6.3

Opatrenie 6.3.1

Opatrenie 6.3.2

Opatrenie 6.3.3

Služby zamestnanosti

Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Cieľ 7.1

Opatrenie 7.1.1

Opatrenie 7.1.2

Opatrenie 7.1.3

Opatrenie 7.1.4

Opatrenie 7.1.5

Opatrenie 7.1.6

Vzdelávanie

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.

Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.

Rekonštrukcia a dostavba areálu ZŠ a MŠ.

Podpora záujmovej činnosti.

Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.

Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.2.

Cieľ 7.2.

Opatrenie 7.2.1

Opatrenie 7.2.2

Šport

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Pribežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce s Českou a Srbskou republikou.

Podprogram 8.1.

Cieľ 8.1

Opatrenie 8.1.1

Opatrenie 8.1.2

Opatrenie 8.1.3

Opatrenie 8.1.4

Kultúrna infraštruktúra

Zachovanie kultúrne-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.

Expozície, galérie a pamiatky.

Rozšírenie a modernizácia priestorov pre potreby obecnej knižnice.

Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.2.

Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2
Opatrenie 8.2.1
Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.
Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Podprogram 8.3.
Cieľ 8.3
Opatrenie 8.3.1
Opatrenie 8.3.2
Propagácia v oblasti kultúry
Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.
Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.
Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, atď..

Podprogram 9.1.
Cieľ 9.1
Opatrenie 9.1.1
Opatrenie 9.1.2
Propagácia obce
Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.
Aktualizácia www stránky obce.
Podpora budovania informačných tabúl v obci.

Podprogram 9.2.
Cieľ 9.2
Opatrenie 9.2.1
Rekreačno - relaxačné zázemie obce.
Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.
Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.

Podprogram 9.3.
Cieľ 9.3
Opatrenie 9.3.1
Opatrenie 9.3.2
Cestovný ruch.
Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.
Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívnych chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.
Cieľ 10.1
Opatrenie 10.1.1
Administratíva
Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci
Komplexná rekonštrukcia budovy Obecného úradu.

Podprogram 10.2.
Cieľ 10.2
Opatrenie 10.2.1
Bezpečnosť
Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.
Zriadenie kamerového systému.

PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.
Cieľ 11.1
Opatrenie 11.1.1
Opatrenie 11.1.2
Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.
Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.
Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.
Cieľ 11.2
Opatrenie 11.2.1
Opatrenie 11.2.2
Opatrenie 11.2.3
Počítačová gramotnosť.
Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.
Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Omšenie 2015 - 2024

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1 Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.

Aktivita
Tvorba podmienok.
Výstavba obecného „Salaša“ s produkciou mliekárenských výrobkov.
Výstavba „dedinského dvora“ s domácimi zvieratami.

Opatrenie 1.1.2 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.

Aktivita
Rozšírenie siete obchodných prevádzok potravinárskeho tovaru.
Podpora zriaďovania prevádzok komerčných služieb.
Podpora zriaďovania prevádzok servisných a opravárenských služieb.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1 Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.
Aktivita
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia hál a budov.
Modernizácia technologického vybavenia PD.
Obmedzenie negatívnych dopadov živočíšnej výroby.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Aktivita
Zavádzanie nových technológií.
Vytvorenie miestnej skupiny podnikateľov.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Aktivita
Spracovanie technickej dokumentácie.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu ZŠ s MŠ.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Omšenie. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom na environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.
Aktivita
Vypracovanie technickej dokumentácie.

	Rekonštrukcia miestnych komunikácií v existujúcej zástavbe miestnych a obslužných na komunikácie funkčnej triedy C2, C3 a D v kategórii MO a MOU 6,5/40 a 4,5/30 na úsekoch, kde to dovoľujú šírkové pomery.
Opatrenie 2.1.2 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci. Rekonštrukcia cesty III v zastavanom území obce.
Opatrenie 2.1.3 Aktivity	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba samostatnej cyklotrasy pri ceste III smerom do obce Dolná Poruba. Výstavba samostatnej cyklotrasy pri ceste III smerom do mesta Trenčianske Teplice.
Opatrenie 2.1.4 Aktivity	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry. Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba parkovacích plôch pri obecnom cintoríne.
Opatrenie 2.1.5 Aktivity	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách. Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba chodníkov pozdĺž hlavnej ulice. Výstavba náučných chodníkov mimo chránených území v okolí obce (prepojenie na zelenú turistickú trasu). Výstavba náučných chodníkov mimo chránených území - hospodársky dvor.
Opatrenie 2.1.6 Aktivity	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok. Rekonštrukcia premostení na toku Teplička.
Opatrenie 2.1.7 Aktivity	Úprava dopravnej infraštruktúry. Vyznačenie prechodov pre chodcov na frekventovaných častiach obce. Rekonštrukcia informatiky v obci.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.2.1 Aktivity	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...). Vypracovanie technickej dokumentácie. Zrekonštruovať autobusové zastávky so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami v zmysle platnej STN 736425.

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 3.1 Aktivity	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV. Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba plôch IBV na Hornom konci obce. Dostavba plôch IBV na Dolnom konci obce. Dostavba plôch IBV v lokalite „Hurtovské“. Dostavba plôch IBV Pri hájovni. Dostavba plôch IBV - Ulica - smer Malová. Dostavba plôch IBV - Ulica pri ihrisku. Dostavba plôch IBV - U Tvrdôňov.
Opatrenie 3.2 Aktivity	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie (v Kamenici a doplnenie existujúcej siete v obci Omšenie).
Opatrenie 3.3 Aktivity	Revitalizácia pietnych miest v obci. Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia areálu cintorína. Rekonštrukcia budovy domu smútku.
Opatrenie 3.4 Aktivity	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia starých rozvodov vodovodnej siete.
Opatrenie 3.5 Aktivity	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete. Rozšírenie elektrických rozvodov VN. Rekonštrukcia elektrických rozvodov NN – zemné vedenie. Rekonštrukcia pôvodných trafostaníc.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Aktivita	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí. Zabezpečenie zberného kontajneru. Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.
Aktivita	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu. Zabezpečenie nádob pre separovaný zber. Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.
Aktivita	Lokalizácia čiernych skládok. Likvidácia skládok.
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba komunitnej kompostárne (do 5 ton). Výstavba zberného dvora pre separovaný zber (bez zberu kovov). Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko (traktor, vlečka, štiepkovač). Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor (drvička stavebného odpadu,...).
Opatrenie 4.5	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.
Aktivita	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete. Výstavba ČOV (do 2000 EO).
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
Aktivita	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci. Prezentácia a šírenie osvetu v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.
Aktivita	Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia protizáplavových opatrení v hornej časti zastavaného územia.
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia zábradlí na toku Teplička. Rekonštrukcia brehov upraveného koryta toku Teplička v intraviláne obce.

Revitalizácia prítokov potoka Teplička.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.3..1 Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Aktivita Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.
Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.4.1 Revitalizácia protieróznych opatrení.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia protieróznych opatrení.

Opatrenie 5.4.2 Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba oddychovej zóny v centre obce.
Rekultivácia a dostavba oddychovej zóny pri „studničke”.
Výstavba oddychovej zóny v lokalite Laštek.

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.1.1 Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku.
Aktivita Tvorba podmienok pre poskytovanie stravovania obyvateľov v dôchodkovom veku.
Výstavba denného stacionáru.
Zriadenie služby „elektronický strážca“ pre obyvateľov dôchodkového veku a ZP.
Poskytovanie opatrovateľskej služby.
Zriadenie sociálnych hliadok v obci.
Zriadenie prepravnej služby pre oprávnených obyvateľov.
Výstavba priestorov pre stretávanie obyvateľov v dôchodkovom veku.

Opatrenie 6.1.2 Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Tvorba podmienok.
Výstavba priestorov pre stretávanie obyvateľov v teenagerskom veku.
Zriadenie priestorov pre stretávanie matiek s deťmi.

Opatrenie 6.1.3 Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Tvorba podmienok.

Opatrenie 6.1.4 Obecná nájomná bytová výstavba.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba štandardných bytových domov 2 x 6 b.j..

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.2.1 Podpora poradenskej činnosti.
Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.
Zabezpečenie priestorov.

Opatrenie 6.2.2 Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.
Aktivita Rekonštrukcia priestorov pre ambulanciu praktického lekára a všeobecného lekára pre deti a dorast.

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Aktivita	Finančné a personálne zabezpečenie.
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivita	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Aktivita	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.1.1	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Dostavba kapacít materskej školy a rekonštrukcia budovy MŠ, Modernizácia vnútorného vybavenia materskej školy.
Opatrenie 7.1.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.
Aktivita	Modernizácia vnútorného vybavenia základnej školy. Rekonštrukcia budovy ZŠ.
Opatrenie 7.1.3	Rekonštrukcia a dostavba areálu ZŠ a MŠ.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia areálov materských škôl – dostavba hracích prvkov.
Opatrenie 7.1.4	Podpora záujmovej činnosti.
Aktivita	Zriadenie centra voľného času.
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia jedálne MŠ a ZŠ. Modernizácia vybavenia jedálne MŠ a ZŠ.
Opatrenie 7.1.6	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.
Aktivita	Modernizácia vybavenia školskej telocvične. Výstavba dopravného ihriska.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Dostavba detského ihriska pred základnou školou. Rekonštrukcia a modernizácia multifunkčného ihriska. Výstavba „Taránie“ – lezecká dráha pre deti. Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Hurtovske. Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Ulica pri ihrisku. Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite U Marčekov. Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Pri hájovni.
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.
Aktivita	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 8.1.1 Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba budovy domu kultúry.
Obstaranie vybavenia domu kultúry.
- Opatrenie 8.1.2 Expozície, galérie a pamiatky.
Aktivita Zriadenie expozície o histórii obce.
- Opatrenie 8.1.3 Rozšírenie a modernizácia priestorov pre potreby obecných knižníc.
Aktivita Modernizácia vybavenia obecných knižníc.
- Opatrenie 8.1.4 Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.
Aktivita Výstavba menšieho otvoreného amfiteátra.
Vybudovanie cezhraničného partnerstva.
Zavedenie pravidelnej kultúrnej akcie – Omšenský jarmok.
Organizovanie fašiangov v spolupráci s Mikroregiónom Teplička.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 8.2.1 Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
Aktivita Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 8.3.1 Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.
Aktivita Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.
Spracovanie monografie o obci.
- Opatrenie 8.3.2 Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.
Aktivita Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 9.1.1 Aktualizácia www stránky obce.
Aktivita Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.
- Opatrenie 9.1.2 Podpora budovania informačných tabúl v obci.
Aktivita Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atraktivitách obce.
Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 9.2.1 Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Využitie poľnohospodárskych objektov pre rozvoj vidieckej turistiky.
Dostavba infraštruktúry cestovného ruchu v lokalite vodnej nádrže.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 9.3.1 Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 9.3.2 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.
Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestských úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 10.1.1 Komplexná rekonštrukcia budovy Obecného úradu.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Komplexná rekonštrukcia budovy obecného.
Výstavba bezbariérového prístupu do obecného úradu.
Rekonštrukcia obecného rozhlasu.
Spracovanie územného plánu obce.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 10.2.1 Zriadenie kamerového systému.
Aktivita Inštalácia kamerového systému v priestore OcÚ.
Inštalácia kamerového systému v priestore parkoviska.
Inštalácia kamerového systému v priestore ZŠ.
Inštalácia kamerového systému v priestore MŠ.
Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.
Inštalácia merania rýchlosti v centrálnej časti a na koncových častiach obce.
Inštalácia kamerového systému v priestore fary a kostola.

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 11.1.1 Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Aktivita Technické zabezpečenie IS.
Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.

Vypracovanie zásad informačného systému v obci.

Opatrenie 11.1.2 Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Aktivity Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.
Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.2.1 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Aktivity Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.

Opatrenie 11.2.2 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Aktivity Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.

Opatrenie 11.2.3 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.
Aktivity Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Omšenie sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Počet revitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	1
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	3
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	1
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	200

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	10
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	2
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1 mil.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná	Inform.	Vých.	Cieľová

				jednotka	zdroj	hodnota	hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	10
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	300 tis.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	obec Omšenie	0	50 tis.
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWA	obec Omšenie	0	200
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Omšenie	0	1

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Omšenie	0	5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Omšenie	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Omšenie	0	1980
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Omšenie	0	0
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Omšenie	0	5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Omšenie	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Omšenie	-	-
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Omšenie	0	0
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	obec Omšenie	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Omšenie	0	1980
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Omšenie	0	5000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Omšenie	0	0
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	obec Omšenie	0	30
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Omšenie	0	1980
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Omšenie	0	0
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	obec Omšenie	0	3
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Omšenie	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Omšenie	0	1980
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Omšenie	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných/vybudovaných mostov	výstup	počet	obec Omšenie	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Omšenie	-	-
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	obec Omšenie	0	4
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	obec Omšenie	0	0

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou

dopravou.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	výstup	počet	obec Omšenie	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Omšenie	0	1980
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Omšenie	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Omšenie	0	4
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Omšenie	0	80
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	obec Omšenie	0	50
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	obec Omšenie	85	100
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Omšenie	0	1
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	obec Omšenie	0	5000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Omšenie	0	200
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Omšenie	95	99
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	obec Omšenie	0	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Omšenie	0	1980
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Omšenie	0	20
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Omšenie	0	1980

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	obec Omšenie	0	20
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	obec Omšenie	0	18
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Omšenie	0	2
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	obec Omšenie	0	5
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Omšenie	0	2
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	obec Omšenie	0	5
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	obec Omšenie	0	18
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.	Plocha rekultivovanej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	m ²	obec Omšenie	0	500
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	obec Omšenie	0	10
		Počet vybudovaných kompostovísk a zberných dvorov	Výsledok	počet	obec Omšenie	0	2
Opatrenie 4.5	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	obec Omšenie	0	15
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	obec Omšenie	0	5

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota

Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	obec Omšenie	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Omšenie	0	1980

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitatívnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Omšenie	90	99
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	obec Omšenie	0	8
		Počet vytvorených poldrov	výsledok	počet	obec Omšenie	0	0
		Počet vytvorených protizáplavových hrádzi	výsledok	počet	obec Omšenie	0	2
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	obec Omšenie	0	5
		Zvýšenie prietoku korýt vodných tokov	dopad	%	obec Omšenie	0	50

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	obec Omšenie	0	40

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Revitalizácia protierózných opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	obec Omšenie	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Omšenie	0	1980
		Počet vysadených nových krovin a stromov,	výsledok	počet	obec Omšenie	0	50
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	obec Omšenie	0	5000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Omšenie	0	200

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	100
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	1
Opatrenie 6.1.2	Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	50
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	1
Opatrenie 6.1.3	Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	60
Opatrenie 6.1.4	Obecná nájomná bytová výstavba.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	100
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	1

					Omšenie		
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Omšenie	0	0

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Omšenie	0	1
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Omšenie	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	1980

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	obec Omšenie	0	20
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	obec Omšenie	20	75
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Omšenie	0	1
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Omšenie	0	5
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	obec Omšenie	0	10
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	obec Omšenie	0	5

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.1.1	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Omšenie	0	500
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Omšenie	0	0
		Počet vzdelávacích miestností	výsledku	počet	obec Omšenie	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	50
Opatrenie 7.1.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.	Počet novovybavených miestností	výstup	počet	obec Omšenie	0	5
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Omšenie	0	500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	200
Opatrenie 7.1.3	Rekonštrukcia a dostavba areálu ZŠ a MŠ.	Plocha rekonštruovaných externých priestorov	výsledku	ha	obec Omšenie	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	150
Opatrenie 7.1.4	Podpora záujmovej činnosti.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Omšenie	0	0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	200

					Omšenie		
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Omšenie	0	0
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Omšenie	0	300
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	250
Opatrenie 7.1.6	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Omšenie	0	500
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Omšenie	0	500
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	250

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Omšenie	0	7
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Omšenie	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	100
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Omšenie	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	50

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Omšenie	0	500
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Omšenie	0	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Omšenie	0	600
Opatrenie 8.1.2	Expozície, galérie a pamiatky.	Počet zriadených expozícií	výstup	počet	obec Omšenie	0	1
		Počet návštevníkov zariadení	dopad	počet	obec Omšenie	0	1500
Opatrenie 8.1.4	Rozšírenie a modernizácia priestorov pre potreby obecných knižníc.	Počet nových objektov kultúrnych služieb	výsledok	počet	obec Omšenie	0	0
		Počet výpožičiek za rok	výsledku	počet	obec Omšenie	2500	4000
Opatrenie 08.1.5	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.	Počet nových objektov na organizovanie kultúrnych akcií	výsledok	počet	obec Omšenie	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Omšenie	3000	8500
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet	obec Omšenie	2	2

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet	obec Omšenie	0	500

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota

Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	obec Omšenie	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Omšenie	0	500
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Omšenie	0	300
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Omšenie	0	500
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	obec Omšenie	0	1

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Omšenie	11980	500
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v obce.	Počet nových inštalovaných tabúlí	výsledok	počet	obec Omšenie	0	5
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Omšenie	0	700

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Omšenie	0	15
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Omšenie	0	700
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	obec Omšenie	0	100 tis.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	obec Omšenie	0	1
		Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Omšenie	0	2
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	obec Omšenie	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Omšenie	0	500
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Omšenie	0	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	obec Omšenie	0	-
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Omšenie	0	500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	500

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Omšenie	0	1
		Počet zrekonštruovaných miestností	dopadu	počet	obec Omšenie	0	10
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Omšenie	0	0
		Celková zateplená plocha	výsledok	m²	obec Omšenie	0	800

					Omšenie		

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	obec Omšenie	0	6
		Zníženie kriminality	dopad	%	obec Omšenie	0	40
		Pokrytie územia	dopad	%	obec Omšenie	0	50

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Omšenie	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Omšenie	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Omšenie	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	obec Omšenie	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	obec Omšenie	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Omšenie	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Omšenie	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Omšenie	20	40

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	3
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Omšenie	0	1
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Omšenie	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Omšenie	0	5
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Omšenie	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Omšenie	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Omšenie	0	5
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Omšenie	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Omšenie	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Omšenie	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Omšenie	10	20

Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Omšenie
2015 - 2024

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE OMŠENIE

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ.

Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR obce Omšenie. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR obce a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Omšenie, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR obce Omšenie, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia mesta. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúcich sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR obce Omšenie na roky 2015 – 2024.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce Omšenie

Implementácia PHRSR obce Omšenie sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet mesta a zároveň reflektujú kompetencie mesta.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR obce Omšenie je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Omšenie. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Omšenie budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Omšenie.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Projektoch v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2015 – 2024 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2014 - 2020. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorít a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR obce Omšenie je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR obce Omšenie. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Omšenie vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie obecného zastupiteľstva obce Omšenie (napr. v

súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR obce Omšenie). V súvislosti s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažermi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať OcÚ Omšenie. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Omšenie a Obecného zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR obce Omšenie. Napĺňanie zadefinovaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR obce Omšenie na roky 2015 - 2024. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2015 – 2024) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá OcÚ obecnému zastupiteľstvu obce Omšenie najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Omšenie. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecné zastupiteľstvo obce Omšenie pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR obce Omšenie. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie). Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2024. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Omšenie, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2015 - 2024		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2020	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2016, 2018, 2020, 2022	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Obec bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí OZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude OcÚ Omšenie.

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2016	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
2.	01/2017	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
3.	01/2018	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
4.	01/2019	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
5.	01/2020	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
6.	01/2021	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
7.	01/2022	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania,	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ

			subjekty		hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	
8.	01/2023	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
9.	01/2024	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.					
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba podmienok.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, obec
	Výstavba obecného „Salaša“ s produkciou mliekárenských výrobkov.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, obec
	Výstavba „dedinského dvora“ s domácimi zvieratami.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie siete obchodných prevádzok potravinárskeho tovaru.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania prevádzok komerčných služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania prevádzok servisných a opravárenských služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.						
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.					
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	20	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Rekonštrukcia hál a budov.	450	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

	Modernizácia technologického vybavenia PD.	350	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Obmedzenie negatívnych dopadov živočišnej výroby.	80	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.						
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.					
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Zavádzanie nových technológií.	300	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Vytvorenie miestnej skupiny podnikateľov.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.						
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
	Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Inštalácia slnečných kolektorov na budovu ZŠ s MŠ.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.										
Cieľ 1.1										
Opatrenie 1.1.1										
Opatrenie 1.1.2										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.										
Cieľ 1.2										
Opatrenie 1.2.1										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Opatrenie 1.3.1										
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										
Opatrenie 1.4.1										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer	
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obsluhu obce Omšenie. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.	
Podprogram 2.1. Komunikácie	
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Omšenie
	Rekonštrukcia miestnych komunikácií v existujúcej zástavbe miestnych a obslužných na komunikácie funkčnej triedy C2, C3 a D v kategórii MO a MOU 6,5/40 a 4,5/30 na úsekoch, kde to dovoľujú šírkové pomery.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia cesty III v zastavanom území obce.	podľa potreby	VÚC TNSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC TNSK,
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Omšenie
	Výstavba samostatnej cyklotrasy pri ceste III smerom do obce Dolná Poruba.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Výstavba samostatnej cyklotrasy pri ceste III smerom do mesta Trenčianske Teplice.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Omšenie
	Dostavba parkovacích plôch pri obecnom cintoríne.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Dostavba chodníkov pozdĺž hlavnej ulice.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Výstavba náučných chodníkov mimo chránených území v okolí obce (prepojenie na zelenú turistickú trasu).	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Výstavba náučných chodníkov mimo chránených území - hospodársky dvor.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia premostení na toku Teplička.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vyznačenie prechodov pre chodcov na frekventovaných častiach obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
	Rekonštrukcia informatiky v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Omšenie

Podprogram 2.2. Doprava						
Cieľ 2.1	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Opatrenie 2.1.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
	Zrekonštruovať autobusové zastávky so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami v zmysle platnej STN 736425.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Omšenie

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 2.1. Komunikácie										

Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										
Opatrenie 2.1.2										
Opatrenie 2.1.3										
Opatrenie 2.1.4										
Opatrenie 2.1.5										
Opatrenie 2.1.6										
Opatrenie 2.1.7										
Podprogram 2.2. Doprava										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický záměr						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.					
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Dostavba plôch IBV na Hornom konci obce.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Dostavba plôch IBV na Dolnom konci obce.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Dostavba plôch IBV v lokalite "Hurtovské".	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Dostavba plôch IBV Pri hájovni.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Dostavba plôch IBV - Ulica - smer Malová.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Dostavba plôch IBV - Ulica pri ihrisku.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Dostavba plôch IBV - U Tvrdoňov.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie (v Kamenici a doplnenie existujúcej siete v obci Omšenie).	120	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Omšenie
	Revitalizácia areálu cintorína.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Rekonštrukcia budovy domu smútku.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	ZpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZpVS, a.s., obec Omšenie
	Rekonštrukcia starých rozvodov vodovodnej siete.	200	ZpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZpVS, a.s., obec Omšenie
Opatrenie	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.					

3.5		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie elektrických rozvodov VN.	podľa potreby	rozpočet ZSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	ZSE, a.s.
	Rekonštrukcia elektrických rozvodov NN - zemné vedenie.	podľa potreby	rozpočet ZSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	ZSE, a.s.
	Rekonštrukcia pôvodných trafostaníc.	podľa potreby	rozpočet ZSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	ZSE, a.s.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cieľ 3										
Opatrenie 3.1										
Opatrenie 3.2										
Opatrenie 3.3										
Opatrenie 3.4										
Opatrenie 3.5										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.						
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom					
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť enviromentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Omšenie
	Zabezpečenie zberného kontajneru.	1/rok	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Omšenie
	Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Omšenie
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Omšenie
	Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Omšenie
	Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Omšenie
	Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Omšenie
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Lokalizácia čiernych skládok.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Omšenie
	Likvidácia skládok.	15	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Omšenie

	Výstavba komunitnej kompostárne (do 5 ton).	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Výstavba zberného dvora pre separovaný zber (bez zberu kovov).	350	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko (traktor, vlečka, štiepkovač).	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor (drvička stavebného odpadu,...).	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 4.5	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete DN 300.	podľa potreby	ZpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZpVS, a.s., obec Omšenie
	Výstavba ČOV (do 2000 EO).	450	ZpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZpVS, a.s., obec Omšenie
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	4	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	obec Omšenie
	Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.	450	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cieľ 4										
Opatrenie 4.1										
Opatrenie 4.2										
Opatrenie 4.3										
Opatrenie 4.4										
Opatrenie 4.5										
Opatrenie 4.6										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer						
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva					
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
	Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.					
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Údržba a rekonštrukcia existujúcej vodovodnej siete.	podľa potreby	ZpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZpVS, a.s., obec Omšenie
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Omšenie

	Revitalizácia protizáplavových opatrení v hornej časti zastavaného územia.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný	obec Omšenie
	Rekonštrukcia zábradlí na toku Teplička.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Rekonštrukcia brehov upraveného koryta toku Teplička v intraviláne obce.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný	obec Omšenie
	Revitalizácia prítokov potoka Teplička.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Omšenie

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia						
Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.					
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovaniu fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia						
Cieľ 5.4.	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Opatrenie 5.4.1	Revitalizácia protieróznych opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
	Revitalizácia protieróznych opatrení na poľnohospodárskej pôde.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Omšenie
	Výstavba oddychovej zóny v centre obce.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Rekultivácia a dostavba oddychovej zóny pri „studničke“.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Výstavba oddychovej zóny v lokalite Laštek.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Opatrenie 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										
Opatrenie 5.2.1										
Opatrenie 5.2.2										
Opatrenie 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										
Opatrenie 5.3.1										

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia										
Cieľ 5.4.										
Opatrenie 5.4.1										
Opatrenie 5.4.2										

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.1.1	Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba podmienok pre poskytovanie stravovania obyvateľov v dôchodkovom veku.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Omšenie
	Výstavba denného stacionáru.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Zriadenie služby „elektronický strážca“ pre obyvateľov dôchodkového veku a ZP.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Poskytovanie opatrovateľskej služby.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Zriadenie sociálnych hliadok v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Zriadenie prepravných služieb pre oprávnených obyvateľov.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Výstavba priestorov pre stretávanie obyvateľov v dôchodkovom veku.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 6.1.2	Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	-	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
	Tvorba podmienok.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Výstavba priestorov pre stretávanie obyvateľov v teenagerskom veku.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Zriadenie priestorov pre stretávanie matiek s deťmi.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 6.1.3	Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Tvorba podmienok.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 6.1.4	Obecná nájomná bytová výstavba.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	4	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Omšenie
	Výstavba štandardných bytových domov 2 x 6 b.j..	1 200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia priestorov pre ambulanciu praktického lekára a všeobecného lekára pre deti a dospelých.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky	obec Omšenie
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Opatrenie 6.1.1										
Opatrenie 6.1.2										
Opatrenie 6.1.3										
Opatrenie 6.1.4										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Opatrenie 6.2.1										
Opatrenie 6.2.2										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Cieľ 6.3										
Opatrenie 6.3.1										
Opatrenie 6.3.2										
Opatrenie 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov

obce.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 7.1.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Omšenie
	Dostavba kapacít materskej školy a rekonštrukcia budovy MŠ,	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Modernizácia vnútorného vybavenia materských škôl.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 7.1.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia vnútorného vybavenia základnej školy.	60	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Rekonštrukcia budovy ZŠ.	450	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 7.1.3	Rekonštrukcia a dostavba areálu ZŠ a MŠ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Omšenie
	Revitalizácia areálov materských škôl – dostavba hracích prvkov.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 7.1.4	Podpora záujmovej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie stálych priestorov pre ZUŠ.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Zriadenie centra voľného času.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
	Rekonštrukcia jedálne MŠ a ZŠ.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Modernizácia vybavenia jedálne MŠ a ZŠ.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 7.1.6	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia vybavenia školskej telocvične.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Výstavba dopravného ihriska.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie

Podprogram 7.2. Šport						
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyvázenej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Opatrenie 7.2.1	Výstavba športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Omšenie
	Dostavba detského ihriska pred základnou školou.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Rekonštrukcia a modernizácia multifunkčného ihriska.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Výstavba „Tarzanie“ – lezecká dráha pre deti.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Hurtovske.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Ulica pri ihrisku.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite U Marčekov.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Pri hájovni.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie

Opatrenie 7.2.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Omšenie

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Opatrenie 7.1.1										
Opatrenie 7.1.2										
Opatrenie 7.1.3										
Opatrenie 7.1.4										
Opatrenie 7.1.5										
Opatrenie 7.1.6										
Podprogram 7.2. Šport										
Cieľ 7.2.										
Opatrenie 7.2.1										
Opatrenie 7.2.2										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce tým aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
	Výstavba budovy domu kultúry.	400	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Obstaranie vybavenia domu kultúry.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 8.1.2	Expozície, galérie a pamiatky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zriadenie expozície o histórii obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 8.1.3	Rozšírenie a modernizácia priestorov pre potreby obecných knižníc.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Modernizácia vybavenia obecných knižníc.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Opatrenie 8.1.4	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Výstavba menšieho otvoreného amfiteátra.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Vybudovanie cezhraničného partnerstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
	Zavedenie pravidelnej kultúrnej akcie – Omšenský jarmok.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Organizovanie fašiangov v spolupráci s Mikroregiónom Teplička.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie						

Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.					
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Omšenie

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.					
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
	Spracovanie monografie o obci.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Omšenie

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Opatrenie 8.1.1										
Opatrenie 8.1.2										
Opatrenie 8.1.3										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Opatrenie 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										
Cieľ 8.3										
Opatrenie 8.3.1										
Opatrenie 8.3.2										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill obce dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia obce						
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.					
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce,	verejný sektor	nízky	obec Omšenie
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v obci.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atrakciách obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.						
Cieľ 9.2	Rekreačno - relaxačné zázemie obce.					
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Využitie poľnohospodárskych objektov pre rozvoj vidieckej turistiky.	podľa potreby	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Dostavba infraštruktúry cestovného ruchu v lokalite vodnej nádrže.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.					
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Omšenie
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Omšenie

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 9.1. Propagácia obce										
Cieľ 9.1										
Opatrenie 9.1.1										
Opatrenie 9.1.2										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.										
Cieľ 9.2										
Opatrenie 9.2.1										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Opatrenie 9.3.1										
Opatrenie 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestskom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci					
Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Omšenie

	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Výstavba bezbariérového prístupu do obecného úradu.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Omšenie
	Rekonštrukcia obecného rozhlasu.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Spracovanie územného plánu obce.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie

Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.		Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.				
Opatrenie 10.2.1		Zriadenie kamerového systému.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Inštalácia kamerového systému v priestore OcÚ.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Omšenie
	Inštalácia kamerového systému v priestore parkoviska.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Omšenie
	Inštalácia kamerového systému v priestore ZŠ.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Omšenie
	Inštalácia kamerového systému v priestore MŠ.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Omšenie
	Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Omšenie
	Inštalácia merania rýchlosti v centrálnej časti a na koncových častiach obce.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Omšenie
	Inštalácia kamerového systému v priestore fary a kostola.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Omšenie

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Opatrenie 10.1.1										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Cieľ 10.2.										
Opatrenie 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.						
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.						
Cieľ 11.1		Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.				
Opatrenie 11.1.1		Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Omšenie
	Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Vypracovanie zásad informačného systému v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje	verejný sektor	nízky	obec Omšenie

			neziskových organizácií			
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.	2	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie
	Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.	2	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Omšenie

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny	obec Omšenie
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Opatrenie 11.1.1										
Opatrenie 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Opatrenie 11.2.1										
Opatrenie 11.2.2										
Opatrenie 11.2.3										

Finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Omšenie 2015 - 2024

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť sa bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

tis. €	Rok										
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Spolu
I. Hospodárska politika	332,5	693,2	806,7	895,5	586,2	225,5	95,5	6,7	0,1	0,1	3642,0
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	0,0	240,3	317,8	317,8	317,8	77,5	0,0	0,0	0,0	0,0	1271,0
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	285,9	285,9	285,9	285,9	6,6	6,6	6,6	6,6	0,0	0,0	1170,0
PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	30,0	80,5	133,0	133,0	103,0	52,5	0,0	0,0	0,0	0,0	532,0
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	0,6	0,6	0,1	88,9	88,9	88,9	88,9	0,1	0,1	0,1	357,0
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	16,0	83,5	67,5	67,5	67,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	302,0
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	0,0	2,5	2,5	2,5	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0
II. Sociálna politika	471,4	539,1	858,1	920,6	449,4	381,6	62,6	0,1	0,1	0,1	3683,0
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	70,0	100,3	401,3	401,3	331,3	301,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1605,0
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	226,3	263,8	281,8	344,3	118,0	80,5	62,5	0,0	0,0	0,0	1377,0
PROGRAM 8. KULTÚRA	175,1	175,1	175,1	175,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	701,0
III. Environmentálna politika	317,5	573,9	687,4	687,4	369,9	130,2	16,7	0,0	0,0	0,0	2783,0
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	317,5	317,5	431,0	431,0	113,5	113,5	0,0	0,0	0,0	0,0	1724,0
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	0,0	256,4	256,4	256,4	256,4	16,7	16,7	0,0	0,0	0,0	1059,0
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v rézii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zábery realizovať, kto by mal byť žiadateľov, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.								
Opatrenie 1.2.1	900	585	439	146	146	0	0	315	0
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.								
Opatrenie 1.3.1	310	155	116	39	39	0	0	155	0
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Opatrenie 1.4.1	61	61	46	15	12	0	3	0	0
Spolu	1 271,00	801	601	200	197	0	3	470	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	240,25	162	121	40	40	0	1	79	0
2017	317,75	200	150	50	49	0	1	118	0
2018	317,75	200	150	50	49	0	1	118	0
2019	317,75	200	150	50	49	0	1	118	0
2020	77,50	39	29	10	10	0	0	39	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1271,00	801	601	200	197	0	3	470	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

OP Výskum a inovácie

PRIORITNÁ OS 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosi technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení (klastrov) a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných Projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.4: Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.5: Podpora kapacity MSP a cieľom zapojenia do rastu a inovácií

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.6: Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízkouhlíkových technológií

TECHNICKÁ POMOC

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Opatrenie 2.1.1	510	510	383	128	102	0	26	0	0
Opatrenie 2.1.3	232	232	174	58	46	0	12	0	0
Opatrenie 2.1.4	53	53	40	13	11	0	3	0	0
Opatrenie 2.1.5	350	350	263	88	70	0	18	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Opatrenie 2.1.1	25	25	19	6	5	0	1	0	0
Spolu	1 170	1 170	878	293	234	0	59	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2015	285,88	286	214	71	57	0	14	0	0
2016	285,88	286	214	71	57	0	14	0	0
2017	285,88	286	214	71	57	0	14	0	0
2018	285,88	286	214	71	57	0	14	0	0
2019	6,63	7	5	2	1	0	0	0	0
2020	6,63	7	5	2	1	0	0	0	0
2021	6,63	7	5	2	1	0	0	0	0
2022	6,63	7	5	2	1	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1170,00	1170	878	293	234	0	59	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s

infraštruktúrou TEN-T

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Rozvoj ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.								
Opatrenie 3.2	120	120	90	30	24	0	6	0	0
Opatrenie 3.3	202	202	152	51	40	0	10	0	0
Opatrenie 3.4	210	210	158	53	42	0	11	0	0
Spolu	532	532	399	133	106	0	27	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	30,00	30	23	8	6	0	2	0	0
2016	80,50	81	60	20	16	0	4	0	0
2017	133,00	133	100	33	27	0	7	0	0
2018	133,00	133	100	33	27	0	7	0	0
2019	103,00	103	77	26	21	0	5	0	0
2020	52,50	53	39	13	11	0	3	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	532,00	532	399	133	106	0	27	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégií, ktoré na úrovni NUTS2 zadefinujú prioritné Projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 4.3	15	15	11	4	3	0	1	0	0
Opatrenie 4.4	805	805	604	201	161	0	40	0	0
Opatrenie 4.5	450	450	338	113	90	0	23	0	0
Opatrenie 4.6	454	454	341	114	91	0	23	0	0
Spolu	1 724	1 724	1 293	431	345	0	86	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	317,50	318	238	79	64	0	16	0	0
2016	317,50	318	238	79	64	0	16	0	0

2017	431,00	431	323	108	86	0	22	0	0
2018	431,00	431	323	108	86	0	22	0	0
2019	113,50	114	85	28	23	0	6	0	0
2020	113,50	114	85	28	23	0	6	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1724,00	1724	1293	431	345	0	86	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií narišenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

a) Ochrana a manažment životného prostredia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR
EKO FOND
ENVIRONMENTÁLNY FOND
RECYKLAČNÝ FOND
NADÁCIA SPP
NADÁCIA ORANGE
NADÁCIA EKOPOLIS
GREENWAYS
PRIESTORY
POHODA ZA MESTOM
ZELENÉ OÁZY
GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 5.2.2	253	253	190	63	51	0	13	0	0
Opatrenie 5.2.3	655	655	491	164	131	0	33	0	0
Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								
Opatrenie 5.4.1	51	51	38	13	10	0	3	0	0
Opatrenie 5.4.2	100	100	75	25	20	0	5	0	0
Spolu	1 059	1 059	794	265	212	0	53	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	256,42	256	192	64	51	0	13	0	0
2017	256,42	256	192	64	51	0	13	0	0
2018	256,42	256	192	64	51	0	13	0	0
2019	256,42	256	192	64	51	0	13	0	0
2020	16,67	17	13	4	3	0	1	0	0
2021	16,67	17	13	4	3	0	1	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1059,00	1059	794	265	212	0	53	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôbenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

- a) Ochrana a manažment životného prostredia
- b) Klimatické zmeny a obnoviteľná energia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKOFOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

RECYKLAČNÝ FOND

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Opatrenie 6.1.1	280,00	280	210	70	56	0	14	0	0
Opatrenie 6.1.2	121,00	121	91	30	24	0	6	0	0
Opatrenie 6.1.4	1 204,00	1 204	903	301	241	0	60	0	0
Spolu	1 605	1 605	1 204	401	321	0	80	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G			
2015	70,00	70	53	18	14	0	4	0	0
2016	100,25	100	75	25	20	0	5	0	0
2017	401,25	401	301	100	80	0	20	0	0
2018	401,25	401	301	100	80	0	20	0	0
2019	331,25	331	248	83	66	0	17	0	0
2020	301,00	301	226	75	60	0	15	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1605,00	1605	1204	401	321	0	80	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

c) Občianska spoločnosť

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA

NADÁCIA SPP
NADÁCIA ORANGE
NADÁCIA EKOPOLIS
NADÁCIA PONTIS

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.								
Opatrenie 7.1.1	360	360	270	90	72	0	18	0	0
Opatrenie 7.1.2	510	510	383	128	102	0	26	0	0
Opatrenie 7.1.3	72	72	54	18	14	0	4	0	0
Opatrenie 7.1.5	150	150	113	38	30	0	8	0	0
Opatrenie 7.1.6	35	35	26	9	7	0	2	0	0
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Opatrenie 7.2.1	250	250	188	63	50	0	13	0	0
Spolu	1 377	1 377	1 033	344	275	0	69	0	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2015	226,25	226	170	57	45	0	11	0	0
2016	263,75	264	198	66	53	0	13	0	0
2017	281,75	282	211	70	56	0	14	0	0
2018	344,25	344	258	86	69	0	17	0	0
2019	118,00	118	89	30	24	0	6	0	0
2020	80,50	81	60	20	16	0	4	0	0
2021	62,50	63	47	16	13	0	3	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1377,00	1377	1033	344	275	0	69	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig
PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013
s dôrazom na možnosti pre mestá a obce

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Opatrenie 8.1.1	650	650	488	163	130	0	33	0	0
Opatrenie 8.1.4	50	50	38	13	10	0	3	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.								
Opatrenie 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Spolu	701.0	701	525	176	140	0	36	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	175,10	175	131	44	35	0	9	0	0
2016	175,10	175	131	44	35	0	9	0	0
2017	175,10	175	131	44	35	0	9	0	0
2018	175,10	175	131	44	35	0	9	0	0
2019	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0

2021	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	701,00	701	525	176	140	0	36	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

e) Zachovanie kultúrneho dedičstva.

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

PROGRAM EURÓPSKEJ KOMISIE KULTÚRA 2007 – 2013

1. Podpora kultúrnych Projektov
2. Podpora organizácií pôsobiacich na európskej úrovni v oblasti kultúry
3. Podpora na analýzy zhromažďovanie a šírenie informácií na maximalizáciu vplyvu Projektov v oblasti kultúrnej spolupráce

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR 2012

PROGRAM 1 - OBNOVME SI SVOJ DOM

PROGRAM 2 - KULTÚRNE AKTIVITY V OBLASTI PAMÄŤOVÝCH INŠTITÚCIÍ

PROGRAM 4 – UMENIE

PROGRAM 5 - PRO SLOVAKIA

PROGRAM 6 - KULTÚRA ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN OBYVATEĽSTVA

PROGRAM 7 - NEHMOTNÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO A KULTÚRNO-OSVETOVÁ ČINNOSŤ

PROGRAM 8 - KULTÚRNE POUKAZY

WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIAŤKOVÝ FOND)

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.								

Opatrenie 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Opatrenie 9.1.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.								
Opatrenie 9.2.1	355	355	266	89	71	0	18	0	0
Spolu	357	357	266	91	71	0	20	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	0,60	1	0	1	0	0	1	0	0
2016	0,60	1	0	1	0	0	1	0	0
2017	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	88,85	89	67	22	18	0	5	0	0
2019	88,85	89	67	22	18	0	5	0	0
2020	88,85	89	67	22	18	0	5	0	0
2021	88,85	89	67	22	18	0	5	0	0
2022	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	357,00	357	266	91	71	0	20	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH

Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci								
Opatrenie 10.1.1	270	270	203	68	54	0	14	0	0
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.								
Opatrenie 10.2.1	32	32	24	8	6	0	2	0	0
Spolu	302	302	227	76	60	0	15	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	16,00	16	12	4	3	0	1	0	0
2016	83,50	84	63	21	17	0	4	0	0
2017	67,50	68	51	17	14	0	3	0	0
2018	67,50	68	51	17	14	0	3	0	0
2019	67,50	68	51	17	14	0	3	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	302,00	302	227	76	60	0	15	0	0

Zdroje financovania EÚ

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

OP Efektívna verejná správa (EVS)

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Opatrenie 11.1.1	6	6	5	2	1	0	0	0	0
Opatrenie 11.1.2	4	4	3	1	1	0	0	0	0
Spolu	10	10	8	3	2	0	1	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2017	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2018	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2019	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	10,00	10	8	3	2	0	1	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Efektívna verejná správa (EVS)

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

PRAVIDLÁ STRATÉGIE FINANCOVANIA ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOV A KOHÉZNEHO FONDU PRE PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014 – 2020

V nadväznosti na základné legislatívne východiská pre určenie stratégie financovania 2014 – 2020 sa stanovujú nasledovné pravidlá stratégie financovania 2014 – 2020:

- výška pomoci z EÚ sa pre všetky operačné programy vyjadruje k celkovým oprávneným výdavkom v zmysle čl. 110, ods. 2, písm. a) návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – KF – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci menej rozvinutých regiónov – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci viac rozvinutého regiónu² – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Európska územná spolupráca – programy cezhraničnej spolupráce, v ktorých SR plní úlohu riadiaceho orgánu – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % (EFRR) z celkových oprávnených výdavkov pre celé územie Slovenska, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- maximálna intenzita štátnej pomoci sa stanovuje v súlade so schémami štátnej pomoci, resp. príslušnou legislatívou EÚ;
- v prípade realizácie partnerských Projektov sa na jednotlivých partnerov vzťahujú pravidlá financovania individuálne v závislosti od typu prijímateľa, t. j. pre partnerov sa neuplatňujú pravidlá financovania platné pre vedúceho partnera;
- možnosť dobrovoľného zvýšenia podielu prijímateľa na financovaní maximálne však do výšky národných zdrojov v závislosti od kategórie regiónu. Zvýšenie miery financovania prijímateľa nad stanovenú výšku závisí len od rozhodnutia samotného prijímateľa;
- v rámci jedného Opatreniu sa počas celej doby implementácie uplatňuje jeden pomer financovania za jednotlivé zdroje

Pravidlá financovania pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov, cieľa Európska územná spolupráca – cezhraničnej spolupráce a pre prijímateľov z Kohézneho fondu

Financovanie Projektov prijímateľa – organizácia štátnej správy

Pre prijímateľa – organizáciu štátnej správy: ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1 písm. a)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – organizácia štátnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	15,0 %	0,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom organizácia štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. a)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 15,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy

Pre prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy: verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – ostatné subjekty verejnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak sú prijímateľom ostatné subjekty verejnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – obec / vyšší územný celok

Pre prijímateľa – obec / vyšší územný celok, príp. rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie zriadené obcou / vyšším územným celkom (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – obec / vyšší územný celok			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom obec / vyšší územný celok, **PRÍPADNE ROZPOČTOVÁ ORGANIZÁCIA ALEBO PRÍSPEVKOVÁ ORGANIZÁCIA ZRIADENÁ OBCOU / VYŠším ÚZEMNÝM CELKOM** (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – mimovládna/nezisková organizácia

Pre prijímateľa – mimovládne organizácie/neziskové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – mimovládna/nezisková organizácia			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom mimovládna organizácia, prípadne nezisková organizácia (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)), výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa, na ktorého sa nevzťahujú pravidlá financovania podľa časti 3.2.1.1, 3.2.1.2, 3.2.1.3, 3.2.1.4, 3.2.1.6 a 3.1.2.7 (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. f)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – súkromný sektor mimo schém štátnej pomoci			
Celkové oprávnené výdavky			

Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	5,0 %	10,0 %	100,0 %

V danom prípade platí, že výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 5,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 10,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status, v rámci schém štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém štátnej pomoci ⁸			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	0,0 %	y,y %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom podnik vykonávajúci hospodársku činnosť podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), podiel prijímateľa sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme štátnej pomoci.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém pomoci de minimis

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém pomoci de minimis			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	y,y %	z,z %	100,0 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou riadiacim orgánom v príslušnej schéme pomoci de minimis. V prípade, ak intenzita pomoci de minimis stanovená riadiacim orgánom presahuje maximálnu výšku finančnej pomoci z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Pravidlá financovania pri implementácii finančných nástrojov

Európska komisia v súvislosti so snahou čo najefektívnejšie využívať prostriedky EÚ, odporúča v rámci programového obdobia 2014 – 2020 okrem priamej formy pomoci, využívať predovšetkým finančné nástroje.

Slovenská republika plánuje výraznejšie využívať finančné nástroje v rámci všetkých fondov. Nenávratný finančný príspevok by sa mal používať predovšetkým tam, kde sa vytvára verejný statok a tam, kde z dôvodu vzniku negatívnych externalít a neschopnosti internalizovať celý zisk dochádza k zlyhaniu trhu. Verejné zdroje podporia takéto aktivity tak, aby sa ich úroveň priblížila spoločenskému optimu. Preto by mala byť podpora komerčných Projektov, rizikových Projektov a Projektov generujúcich príjmy zabezpečená formou finančných nástrojov a to v tých oblastiach, ktoré budú určené na základe vykonanej ex-ante analýzy pre finančné nástroje v súlade s čl. 32 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020⁴. Finančné nástroje môžu byť zriadené na úrovni EÚ, riadené priamo alebo nepriamo Európskou komisiou alebo tradičnej báze, teda na národnej, regionálnej, nadnárodnej alebo cezhraničnej úrovni, riadené priamo alebo v rámci zodpovednosti riadiaceho orgánu.

Pre určenie participácie národných zdrojov v prípade subjektu implementujúceho finančný nástroj sa stanovujú nasledovné pravidlá v prípade:

- menej rozvinutých regiónov a Kohézneho fondu:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 15,0 % z celkových oprávnených výdavkov.
- viac rozvinutých regiónov:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

V prípade využitia možnosti vytvorenia samostatnej prioritnej osi na účely implementovania niektorého z finančných nástrojov, sa v závislosti od zapojenia súkromných zdrojov znižuje podiel národných verejných zdrojov na spolufinancovaní.

V rámci národných zdrojov sa v závislosti od výšky zapojenia súkromných zdrojov, či už na úrovni fondu fondov, na úrovni finančného nástroja alebo na úrovni konečných prijímateľov, adekvátne znižuje podiel národných verejných zdrojov.

Stratégia financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

Stratégia financovania stanovuje maximálnu výšku podpory z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a miery národného spolufinancovania v rámci menej rozvinutých regiónov a ostatných regiónov pri financovaní opatrení Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020.

V Slovenskej republike je z EPFRV implementovaný jeden Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 pre celé územie SR.

Pravidlá Stratégie financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

V nadväznosti na vyššie uvedené legislatívne východiská sa pre jednotlivé kategórie prijímateľov stanovujú nasledovné pravidlá financovania:

- výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci menej rozvinutých regiónov a 53 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci ostatných regiónov;
- k podielu EPFRV je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v stanovenom pomere v závislosti od intenzity verejnej pomoci platnej pre príslušné opatrenie;
- uplatňuje sa kombinácia výšky podpory z EPFRV a výšky verejnej pomoci;
- zohľadňujú sa špecifiká pre každé opatrenie individuálne a to vo vzťahu k oprávnenému prijímateľovi, mieram spolufinancovania a kategórii regiónu,

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 1, opatrení č. 2, podopatrení č. 3.3, opatrení č. 4, podopatrení č. 5.1, podopatrení č. 5.2, opatrení č. 6, podopatrení č. 7.1, opatrení č. 8, opatrení č. 9, opatrení č. 10, opatrení č. 11, opatrení č. 12, opatrení č. 13, opatrení č. 14 a opatrení č. 15

Pre prijímateľa v rámci:

- opatrenia č. 1: poskytovateľa prenosu vedomostí a zručností;
- opatrenia č. 2: poskytovateľa poradenskej služby - certifikovaného poradcu, poskytovateľa vzdelávania, ktorý musí mať primerané zdroje v podobe kvalifikovaných zamestnancov, ktorí sa pravidelne vzdelávajú v oblastiach poskytujúcich poradenské služby;
- podopatrenia č. 3.3:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a obce (miestna územná samospráva);

- opatrenia č. 4: skupinu poľnohospodárov v prípade kolektívnych investícií vykonávaných viac ako jedným poľnohospodárom a tieto prinášajú synergický efekt, verejný subjekt, ak preukáže prepojenie medzi realizovanými investíciami a potenciálom poľnohospodárskej výroby;

- podopatrenia č. 5.1: poľnohospodárskeho podnikateľa, tzn. fyzickú alebo právnickú osobu (mikropodniky a malé podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES), ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu ako sústavnú a samostatnú činnosť pod vlastným menom, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku a spĺňa kritériá stanovené vo vzťahu k veku a profesijnému zameraniu;
- podopatrenia č. 5.2: právnické osoby alebo fyzické osoby (mikropodniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES);
- opatrenia č. 6: obec definovanú v územnej koncentrácii ako vidiecka obec vidiek 1 a vidiek 2 s výnimkou obcí so štatútom mesta; združenia obcí;
- podopatrenia č. 7.1: obhospodarovateľa lesa v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch – súkromní a verejní správcovia lesov a iné subjekty súkromného práva a verejné subjekty a ich združenia;
- opatrenia č. 8, 9, 10, 11, 12: fyzickú a právnickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- opatrenia č. 10: súkromných vlastníkov lesa a ich združení s právnou subjektivitou;
- opatrenia č. 13: najmenej dva subjekty, ktorých spolupráca je: medzi rôznymi aktérmi v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci a v lesnom hospodárstve na území EÚ a medzi inými aktérmi, ktorí prispievajú k splneniu cieľov a priorít politiky rozvoja vidieka vrátane medziodvetvových organizácií, zameraná na zriadenie a prevádzku operačných skupín EIP pre produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva uvedených v čl. 62 návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom EPFRV;

- opatrenia č. 14: verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov; MAS (verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov schválené riadiacim orgánom, t. j. ktorým riadiaci orgán udelil štatút MAS)

- opatrenia č. 15: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Pôdohospodársku platobnú agentúru, Národnú sieť rozvoja vidieka sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
75,0 %	25,0 %	0,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných opatrení a podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 25,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 3.1, 3.2 a podopatrení 5.3

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 3.1: fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- podopatrenia č. 3.2: fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby (okrem rybných produktov), resp. v prípade investícií do využívania obnoviteľných zdrojov energie sú prijímateľmi fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby;
- podopatrenia 5.3:

poľnohospodárov alebo členov poľnohospodárskej domácnosti podnikajúcich v oblasti poľnohospodárstva, ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z poľnohospodárskej výroby na celkových tržbách/príjmoch predstavuje minimálne 30 % (činnosť č. 1) a fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním (činnosť č. 2) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
37,5 %	12,5 %	50,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 37,5 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 12,5 % a príspevok prijímateľa vo výške 50,0 %.

V uvedenom prípade platia výnimky pre zvýšenie intenzity verejnej pomoci podľa časti 6.1.

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 4

Pre prijímateľa v rámci opatrenia č. 4: poľnohospodára: právnickú alebo fyzickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
60,0 %	20,0 %	20,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného opatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 60,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 20,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 20,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 7.2

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 7.2:

fyzické a právnické osoby (obce, mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním, fyzické a právnické osoby (mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) poskytujúce služby v lesníctve a ťažbe dreva za predpokladu poskytnutia týchto služieb subjektom uvedeným predchádzajúcej odrážke sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
48,75 %	16,25 %	35,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného podopatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 48,75 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 16,25 % a príspevok prijímateľa vo výške 35,0 %.

FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHRSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu

realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10 ZÁVER

PHRSR obce Omšenie je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR obce Omšenie bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

..... VZN/UMZ č. ....

.....
pečiatka obce

.....
starosta obce

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda
2. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
3. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
4. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
5. RIÚS TNSK 2014-2020
6. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR TNSK),
7. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
8. Národný program reforiem, máj 2012,
9. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
10. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
11. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
12. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
13. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
14. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
15. Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
16. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
17. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
18. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
19. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
20. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
21. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
22. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
23. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
24. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
25. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
26. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
27. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
28. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja.
29. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
30. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
31. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
32. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
33. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
34. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
35. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodních věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály obce Omšenie.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Ľubomír Faltán, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník IV. Bratislava. 1961.
18. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
21. HRAŠNA, M., KLUKANOVÁ, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
23. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIČ, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
25. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
26. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIEFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
27. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/cernozem.htm>
28. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/fluvizem.htm>
29. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
30. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
31. Nábělek, F. (1979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
32. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
33. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
34. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
35. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
36. <http://www.mineraly.sk/files/hor/spras.htm>

37. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
38. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
39. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Ž. n . Hronom: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
40. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006-4 -
41. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
42. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
43. www.statistics.sk
44. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
45. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferianc, O., Feriancová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, Ľ., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
46. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
47. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
48. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
49. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
50. Ružičková, H., Halada, Ľ., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajinnnej ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
51. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
52. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
53. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
54. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
55. 20.5.2010, www.krasy-slovenska.sk
56. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk, 21.6.2010
57. <http://svosmo.edupage.org/about/?subpage=1&>
58. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
59. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
60. <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>
61. <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>
62. NSRR, 2011
63. www.omsenie.sk
64. POH Omšenie 2011 – 2015
65. http://www.sopsr.sk/strazovskevrchyweb/zoo_content.html#dravce
66. <http://www.turistika.cz/mista/vodna-nadrz-teplicka>
67. http://www.sopsr.sk/natura/doc/inf_brozury/Strazovske_vrchy.pdf
68. Správa o stave znečisťovania ovzdušia v Trenčianskom kraji v roku 2013

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Omšenie
Programovacie obdobie 2015 – 2024
2015**

SCARABEO-SK, s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 Trenčín

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
tel.: 0907 439 224
0911 439 224